

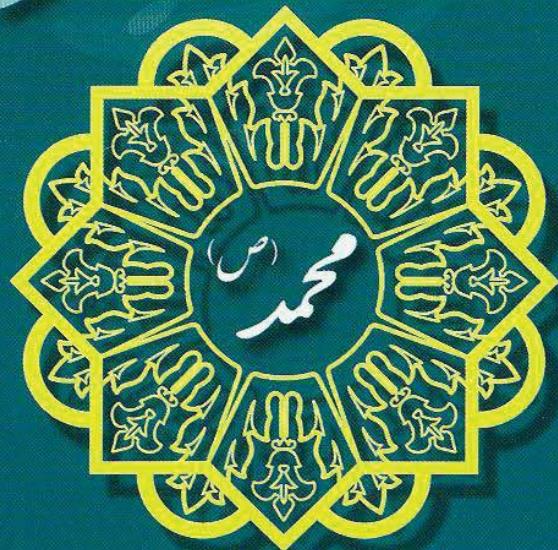

نشر اختر

زَلِيمخان يعقوب

کوچوره ن : سخاوت عزتی

پیغمبر محمد رسول الله (ص)

(ع) محمد رسول الله (ص) زَلِيمخان يعقوب

زَلِيمخان يعقوب

نشر اختر

Zəlimxan Yaqub

PEYĞƏMBƏR

Köçürən:Səxavət Izzəti

ISBN:978-964-517-292-1

9 789645 172921

نشر اختر

تبریز - اول خیابان طالقانی ، نشر اختر
تلفن: ۹۱۴۱۱۶۶۸۹۷ و ۰۴۱۱-۵۵۵۵۳۹۳

پیغمبر

محمد رسول الله (ص)

زیستان یعقوب

کوچوره‌ن: سخاوت عزتی

نعت

ائی اولوب معراج برهان علوو-شان سانا!

یئرە ائتمیش گؤیدن استقبال ائدیب فرقان ساناز
حئین دعوایی-بوت مدعی الزامینه،
جاھل ایکن ائل، کمال علم بس برهان سانا.

کیلکى-حؤ کمون چککى حرف سایر اديانه خط،
حؤکم ایثبات ائتدى نفی سایر اديان سانا.
باقي مۇعجۇز نە حاجت امرى-حق ایثباتىنه،
عالىم ایچره مۇعجۇز باقى يېئر قرآن سانا.

وصف جبريل امين ائتمیش قبول خىدەتىن،
سېرىحق كشفييە آيتله يېئىب فرمان سانا.

سنسن اول خاتم کى، دفع ائتمیش تمام حاکىمى،
خاتم حؤکم رسالت تاپشىرىپ دۈوران سانا.

اول قدر ذؤوق شفاعت جزوھر ذاتىنە دىر
كىم، گللىر عرض خطا معنيدە بىر احسان سانا.
ماھ نو دور، يوخسا سن ائتىيىكىدە سېير آسمان،
قالدىرىپ بارماق گتىرمىش آسمان ايمان سانا.
يا نبى، لوطفون فوضولى دن كم ائتمە اول زامان
كىم، اولور تسلیم ميفتاح در غفران سانا.

ملا محمد فضولى

سرشناسە : يعقوب، زلیمخان - ۱۹۵۰ م.

Zalimkhan Jagub

عنوان و نام پدیدآور : پیغمبر محمد رسول الله (ص) / زلیمخان يعقوب : كوچورەن سخاوت عزتى.

مشخصات نشر : تبریز: تبریز: اختر، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری : ۲۰۸ ص.

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۷-۲۹۲-۱.

وضعيت فهرست نويسى : فپيا

موضوع : شعر تركى -- جمهوري آذربايجان -- قرن ۲۰ م.

شناسه افزووده : عزتى، سخاوت، مترجم

رده بندي دىگەر : PL۲۱۴/۹ پ ۳۶۳/۱۳۸۹.

رده بندي دىوبىي : ۸۹۴/۳۶۱۱.

شماره كتابىشىسى ملى : ۲۰۱۱۱۰۱.

نۇش رەختىر

پىغمەبىر رسول الله (ص)

زلیمخان يعقوب

برىگىرداڭ: سخاوت عزتى

ناشر: نۇش رەختىر با ھەتكارى انتشارات ھاشمى سودمند

تىرازى: ۱۰۰۰ جلد / جاپ اول / ۱۳۸۹ / ۲۰۸ صفحە/ قطع رقى

شابك: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۷-۲۹۲-۱.

مركزفروش : تبریز- اول خیابان طالقانی، جنب داروخانە رازى، نۇش رەختىر

تلفن : ۰۴۱۱-۵۵۰۵۳۹۳ و ۰۹۱۴۱۱۶۸۹۷.

قىمت : ۳۸۰ تومان

بویانا وار گوج ايله اسلاما اولان عشقين و سئو ګينين قاباغيني آلماق ايسته ديلر يوزلر شاعري، دين خاديميني، آيدين و ضيالينى و حتا آشيفي و يېزلى عادي خالقى آسديلار، کسديلر، سورگون ائتديلر و زيندانلاردا چوروتدولر آنجاق بو دينه اولان سئو ګيني بو جاماعاتين اوږيinden آيرا يېلmediلر.

اگر اييريمى اينجي عصرىن اووليندې بير حسین جاوید پېغىمىرى درامىنى يازمىشدى آنجاق يېتمىش ايل سورن كومونىسىت، ماركسيست و سوسىالىست ... باسغىنى آلتىندان قورتaran ميلت دينىمizه حscr اولونموش يوزلر شعر و يازىنى اوخودو بو آرادا مرحوم نبى خزرىنин و گۈزل شاعر مەد اصلاحىن سئو گىلى پېغىمىرىمizه يازدىقلار اثرلر آرتىق ديقته لايدىلار بو صون گونلارده حورمتلى و قودرتلى شاعيريمىز زىلەخان يعقوبون حضرت پېغىمىرى يازدىغى پېغىمىرى منظومه سىلە گۈزوموز ايشيقلاندى هله بو اثرين يازماسىنى دوز اىكى ايل اوول منه دئمىشدى اينانىن من هر گون بو اثرين چىخماسين بىكىردىم و ايندى اولو تانريبا شوکورلر ائديرم کى بو گۈزل اثرين اسلام الفبا سيندا نشر اولماسىنى منه قىسمت ائتدى.

سخاوت عزتى « عندايip اھرلى »

معهد ادبیات

آذربایجان ادبیاتى نىن ان گۈزىل و باشدا دوران اۋىزلىيگى بو ادبیاتين اسلام دينى و مدنىيتىندن قىدانىمىسى دىر. ادبیاتىمىزىن هر هانسى بىر مۇضۇوعدا اولورسا اولسۇن يارادىجىلىقى اسلام بويوروقلارىندان و احکامالارىندان بويون فاچىتماماسى دقى چىكىن بىر سۆز دور بودا بو ادبیاتين تەھەدونو گۆستىر .

بو آرادا ظولمەتىن و جهالتىن دونيانى بوسبوتون قوجاقلادىغى بىر واختىدا پارلاق بىر ايشق كىمى بشريتى آللە ايشيغينا چاغيران سئو گىلى پېغىمىرىمiz و اونون چىئورە سىنەدە اولان صحابە لر اۋىزلىكە حضرت على (ع) حاقىندا يازىلان شعرلر شعرىمىزىن قودرت و گۈزلىيک سمبولودور.

ادبیاتىمىزدا عارف و صوفى شاعيرلەرن توتموش صابر كىمى ساتىرىك و اجتماعى شاعرلەر قدر اوزانلاردا توتموش آشىقلارا قدر ان گۈزىل شعرلىرىنى بوبشريت ناجى سىنه حscr ائتمىشلر سىز باخىن صابرین « مؤولود نبى » شعرىنە کى بىر تضمىن در فضولى غرلىنە شعرىت دە صابرین هانسى شعرىنندن دالى قالاندىر حتى واختىلا او شعرىن صابرین ديوانىندا چاپ اولماسىنا قارشى دوردولا رو بىر چوخ چاپلاردادا حذف اولونوب .

تۈركىن چاى عەندىنامە سىنەن سونرا آرازىن او تايىندا روسلار و مىسيونىرلر اسلام دينى علئىھىنە جور بە جور تبليغات ايشلەر آپاردىلار آنجاق بو گۈزىل و موكمىل دينه اولان عشقى او موسىمان خالقىن اوږيinden سىلە يېلmediلر نهايت ۱۹۲۰ اينجي اىللەردىن

عالمن نین نئچه - نئچه سؤز سولطانی نین خزینه سینی سینه سینه گزدیردی. کسکین حافظه سینه، ایتی یادداشنا، چوخ ماھیر و اوستا شعیر او خوماق طرزینه، جاذبیه دار سینه و لهجه سینه، عروضون بوتون بحرلریندە چالخالان داخیلى دونیاسینا حىرمان اولدوغۇم على فهمى هانسى كلاسيك شعيردن صؤحبىت آچاردىسا، موطلق او اثرى اينجلەمك اوچون قرآنин حىكمىتىرينى، محمد پېيغمېرىن حديثلىرىنى اىستىناد ائدر، طراوتلى بىر پۇزىيا دونیاسى ياراداردى (آللاه ائله بىل كى، بو كىشى نين لنگرلى يېرىشىنى دە عروض وزىنە اویغۇن ياراتمىشىدى). آيلارلا، ايللرلە بو سېئحرە دوشىر، او جاذبىه دن آيرىلا يىلمىزدىم. بودا منىم اوچون ايلاھى نين بىر ھدىيە سى ايدى.

يئە آرادان نە قدر واخت اۋەندو. ئۇمۇمۇن ان گۈزىل چاغلارىندا منه مىككە زىارتى دە قىسمت ائله دى. آذربايغان موستقىلىك قازانىدان سونرا مىككە نى زىارت اىندن ايلك آذربايغان شاعيرى ايدىم. كعبە نين اوزومۇز تاي با تاي آچىلان قاپىلارىندا اىجري گىرىپ او داشلارى، دىوارلارى اوپوشە غرق ائتىيمىم، اىچىنده كى منظرە لرى گۈزۆمە، كۈنلۈمە كۈچۈرمىم ئۇمۇمۇن - گۈنومون ان خوشبخت آنلارى، خىاللارىمىن ان اوجا زىروه سى ايدى.

دېرى اوخوجوا!

جاتىمین بورچالىدا - كېنچىدە كېچىن گەنجىلەك ايللەر، منى على فهمى يە قوووشدوران طبلە ليك چاغلارى، طالعىمین خىدر على اواف مرحلە سى، اىكى دفعە مىككە نى زىارتىم، قوجا شرقىن گۈردويمۇم و سئۇدىيىم موقدس زىارتگاھلارى، قدىم شهرلرى، او خودوغۇم علمى، بدېرى، تارىخى كىتابلار سىلسىلە سى، او جالىغىنا حىرمان اولدوغۇم خىرت زىروه لرى ئۇمۇمۇن ٦٠ - جى پىللە سينه قدم باسماغا باشلاياندا

أۆز بارىنى - بەرە سىنى وئردى - «پېيغمېر»! دۇنيا گىتىرىدى. ياشادىغىم ايللەرىن تجروبە سى منه دئىير: «زىلەخان، ائله مۇوضۇعىلار وار كى، اونلارا گەنجىلەگىنە يوخ، آنچاق ئۇمۇن آلتىمىشىندا - يەتتىمىشىنە ياخىنلاشا يېرسىن». «پېيغمېر» دە محض بىلە يازىلدى، بىلە ياراندى.

«پېيغمېر» يى نىيە يازدىم؟

«پېيغمېر» پۇئىماسى نين يازىلماسى اوچون طالع گەنجىلەك ايللەرىمەن مندن اۇترو و مندن خېرسىز «حاصىرلىق» اىشلىرى گۈرۈرۈش دئىم، يانىلمارام. قويونلۇدا دۇنيا گۆز آچدىغىم، سازىن - سۇزۇن بىشىگى ساپىلان قدىم بورچالى ماھالى نين بولنىس - كېنچىچى كەندىندا محمد پېيغمېرىن (ص) دوغوم گۈنلەرنىدە، مۇلۇد گەنچە لەرنىدە يۇنوس اىمەرە دن، سوڭىشمان چىلى دن او خونان ايلاھىلرین، شعىرلەرنى سى هەلە دە شىرىن بىر آواز كىمى قولاقلارىمدا سىلسە نىر. اولو اوزانلارىمېزىن ھاوا جاتلارى، قوشمالارى، دىوانى لرى اوستاد صنعتكارلارىمېزىن دىلىندا او قدر گۈزىل سىلىنلىدى كى، لاب ايلىگىمە، قانىما اىشلە يەرىدى:

آرایب - آختارىب تاپام اىزىنى،
اىزى نين تو زونا سورتم او زۇمۇ،
حاق نصىب ائىلە يە، گۈرم او زۇنۇ،
يا محمد، كۈنلۈم آرزو لار سنى!

حضرت. پېيغمېر حاققىندا يۇنوس اىمەرە نين بو شاھانە مىصراعلارىنى بو گۈنون اۆزۈنندە دە او زامان ائشىتىدىگىم شىرىن بىر آوازا آستادان - آستادان زومزۇمە ائتمىكدىن دويمورام. آرادان ايللە كېنچىدى ... كۈرپە ليك، او شاقلىق ايللەر آرخادا قالدى. بۇ يۈك آرزو لار دالىنجا سىلى - كۈيلو شەرە گەلدىم. آذربايغان دۇولت او بىئۆر سېتىتىندا تحصىل آلماغا باشلايدىم. اىكىنچى كورسدا او خويور دوم. «كلاسيك آذربايغان ادبىياتى» فەتنىنى يېزه اوندو دلماز مۇعلمىم، بۇ يۈك شرقشوناس - عالىم على فهمى دئىردى.

على معلمى ائله بىل آلالا نەمىم آرزو لارىمى حىاتا كېچىرمەك اوچون بو فاكولته يە گۈندرىمىشىدى. نىظامىنى، فضولى نى، نىسيمى نى، سېيد ئەظىمى، راجىنى، قومرىنى، فيردوسىنى، حافىظى، خىامى، سعدىنى، دھلوينى، جامىنى، نوايىنى، بىر سۇزىلە، شرق

قرآنی کریمی دئنه - دئنه او خودوم؛ اوریمین ایشیغینی ذره- ذره ورقله کوچورمکده یارديچيم اولدو.

هؤته نين «قرب-شرق دیوانینی، تمامالنامامیش «محمد» درامینی، پوشکی نین، بونی نین قرآنلا بااغلی شعیرلرینی، لتو تولستویون اسلام دینی ايله بااغلی فیکرلرینی، دوستویوسکی نین قرآننا موناسیبینی، مشهور اینگیلیس عالمی ثالله دونالد والسین ایکی جیلدیلیک «تائزیلا صؤحبت» کیتابینی، جواهیرلعل نهرنوون «دونیا تاریخینه بير نظر» اثرينده حضرت. محمدله، اسلاملا بااغلی چوخ قیمتلى فیکرلرینی، آنرى ماسسینین «ایسلام» ينى، ایمام على نين خوطبه، مكتوب و حىكمتلى كلاملارى نين توپلاندىغى «نهج البلاغه»نى، رومى نين «مثنوى»سىنى، بئيوک تورك شاعيرى محمد عاكيف ارسویون باشدان-

باشا ایمان نورونا بلنيش «صفحات» ينى، پاکستان شاعيرى محمد ایقبالين چوخ اونلو شعیرلرینی، جاویدين «پېيغۇمر» ينى، نجيب فاضيل قيساکور گىن «پېيغۇر دايىرە سى» کیتابینى،

سئزاي قاراقوچون «خىپىرلا ۴۰ ساعات» پوئىماسىنى، عبدالباقي گۈلنارلى نين «حضرتى پېيغۇر و اون ایکى ایمام» ينى، موصطفا عاصىم كۆكسالىن چوخ جیلدیلیک «ایسلام تارىخي»نى، نئچە-نئچە اثرى الله دىم، الکدن كىچىردىم. سونسوز علم- فضىلت درىاسينا باش ووردوم.

عزىز او خوجوا اسلام دينى آللادان پېيغۇر باش ملک جبرايلل واسىطە سىلە چاتان «اوخوا! حؤكمو، «اوخوا! تاپشىريغى، «اوخوا! فرمانىيلا گلېب. جبرايللىن دىليندە اوچ دفعە تىكار اولونان «اوخوا! كلمە سى بشرىت تارىخىنده ان جاوان، ان ساغلام و ان رئال بىر دىنين - اسلام دينى نين يارانماسى نين باشلاڭىچى اولوب. آللادا تسلیم اول، ينى موسىلمان اول،

آللادى تك، محمدى اونون ائلچىسى بىل، بوتون اسلامى دىرلىرى قبول ائله، كاميل ايمان صاحىبى اول، حارامىن يوخ، حالالىن دالىنجا، يالانين يوخ، حقىقىن آردىنجا گىت،

عؤمره زيارتىنی حجج زيارتى ايله تمامالماقاچ اوچون نۇوبىتى ايل يئنى دن مككە زيارتىنە گىتىدىم. بو زيارتلرىن منه وئردىگى ان بئيوک آللاده هدىيىھ سى بو مقدس زيارتله، سفرله بااغلی سىلىسلە شعىرلر اولدو كى، بو دا «پېيغۇر»ين يازىلماسى اوچون داها موناسىب بىر شرایت ياراتدى.

شخصىتىنە و يارادىجىلىغىنا درين حۇرمەت بىلە دىكىم ايشقلى ضىاليمىز حاجى آذر توران منىم حاقيىدا يازدىغى «ازل-آخر دونيا توركون دونياسى» کيتابىندا «مككە نين شعريمىزه قايدىش مقامى» آدلى آيرىجا بىر فصىل وئرمىشدىر. بو فصىلده بىلە بىر جومله وار: «حضرت. محمد داستانىنى تانرى اۆزو سنه ايلهام ائدجىك. بونا اينانىرام، زلىمخان!». آذر تورانىن آرزو سو ايله منىم ايللرلە اوزىمەدە گىزدىرىدىم، آنچاق هنچ كە آچمادىغىم ايلاهى بىر اىستك يوزدە يوزا وست- اوستە دوشوردو. بو يىرده اىستر- اىستمز اىراهيم حاقى حضرتلىرى نين مشهور شعرىنى خاطيرلامى اولورام:

مۇولام، گۈرە ليم نىلر،
نېيلرسە، گۈزىل ائيل.

«پېيغۇر» اثىرنى يازماغا باشلامازدان اول هانسى يو كون آلتىنا گىردىيىمى، هانسى شرفلى، موبارك و چتىن بىر ايشىن مىسئولىتىنى چىلىرىمە آلدېغىمى چوخ گۈزىل آنلايدىم. نهايت، بىر گون اۆزومەدە جىسارت تاپىب مشهور اسلام شوناس عالىميمىز، گۈزىل اىنسان واسىم مەممۇدىلىيئۇ اوزىمەن نىتىنى آچىب، اوندان مصلحت اىستە دىم. اورك سۆزلىرىمى، آرزو لارىمى دېقتە دېكتەن سونرا خالقىمىزىن بو بئيوک ضىالى سى منى باغرىنا باسىب، اۆزونە مخصوص آغساقاڭ صىميمىتىلە اوركىن خىثير- دوعا وئرىب، يارادىجىلىق اوغۇرلارى آرزو لادى.

گۈر كىلى دۇولت خادىمى حسن عزيز اوغلو حسنو مۇوضۇع نون ايجىتماعى- سىاسى-معنۇي يو كو، موعاصىرلىسى، قايدە سى باخىمەندان منه چوخ فايدالى مصلحتلى وئردى. زامان- زامان قىلىمە، روحومدا، وارلىغىمدا ياشاتدىغىم «پېيغۇر» اي يازماق اوچون جىدى يارادىجىلىق ايشىنە باشلادىم. خوشختىلىكىن اولو تانرى سىسىمى ائشىتىدى.

میکاو کوسا، ین والیسی هاوزا الیه، کاسسان ملیسی هاریس ابو شمیره «ایسلامی قبول ائله!» حؤکمویله مکتبولار گئندرن، جمعی سی اوچ کلمه سؤز یازیلمیش «الله، رسول، محمد!» مؤهورویله آز قالا دونیانی آیاغا قالدیران، سون نفیستنده بئله سر کرده لره حرbi تاپشیریقلار وئرن، عسگرلره ایلاھی اینام باغیشلایان پئیغمبرین سونسوز و توکنمز اینامی هاردان قاینات لانیردی؟

من هئچ واحت بو ایدیعادا اولمامیشام کی، هانسیسا ایلاھی سووالا جواب تاپا بیلرم. منی «پئیغمبره چکیب گتیرن قودرتین آدى ایلاھی سوگى، تانزى عشقى، توکنمز محبت، اۇلچویه گلمز فیکر آختاریشلاریدیر.

من بوتون عۆمۇرمۇم بويو يوخولاردا قارتال كىمى قاناد چالىپ اوچموشام: كىنددن - شهرە، داغدان - داغا، زирوه دن - زيروه يه، آراندان - يايلاغا، ائلدن - ائله، كۈنلەدان - كۈنولە، بورجالىدان - باكىيا، باكىدان دونیانین دئورد طرفىنه. شو كورلر اولسون آللارا كى، «پئیغمبر»! اي يازاندا او اوچوشلارین سايى داها دا چوخالىردى. باكىدان مككە يه، كعبه يه، مدینە يه، كربلايى، بغداد، حلبه، دمشقە، كوفه يه، نجفە، ايستانبولا، كونیا، تبریزە دوغرو ايستيقامت گۆتۈروردو. بو اوچوشلار آدمىن جىتىنە، نوحون گىسىنى، ايبراهىمەن دوستلوغونا، ايسماعىيلىن قوريانىسا، داودون سىسىنە، يعقوبۇن حسرتىنە، يوسىفەن گۆزلىلىنى، موسانىن طورونا، عيسانىن چارميخىنا، محمدىن اخلاقينا دوغرو هاوالانىرى. حقىقىمدا كىتاب يازميش دىرلى ضىاليمىز روتىم كامالىن دئىدىي كىمى، قاناد يوخدورسا، اوچوش دا يوخدور، اوچوش يوخدورسا، خىال يوخدور، خىال يوخدورسا، حقىقت اوغرۇندا آختارىش يوخدور و من بو اوچوشلار يېلامحمد آدىلى حقىقىمە قۇووشماق اوچون گۈزىلە قالخىردىم. خىالىمدان معراج اوجالىيى گلىپ-كىچىردى. او معراج اوجالىيى كى يوز ايگىرمى دئورد مين پئیغمبرین اىچىنده تام اوجالىيى، بوتۇلۇ گو و گىنىشلىگى ايله آنجاق محمد پئیغمبره قىسمت اولموشدور.

بلى، «پئیغمبر»! منه حاققا دوغرو اوچوشلار يېلام باغیشلادى. آللە بو اثرى منه اونا گۈرە سخاوتلە باغیشلادى كى، صحرائىن قوموندا، دريانىن داملاسىندا، داغىن زيروه

دوغرولوغۇ دوست قاپىسى يىل، حقىقت پرسىت اول، اىسلامى دىرلىر بوتون وارلىغىنى حىسر ائله، بو حاقدا هئچ واحت هئچ بير شوبىه يه دوشىمە، شىطانى قلىنە ياخىن بوراخما، روحونو دىرى و دورو ساحلا، ابدى خوشختلىيىنى علمدە، تحصىلە، ساوادادا آرا! اىسلام دىنى نىيە « اوخو! » سؤزۈلە باشلادى؟ بىر بئيووك حقىقىته چاتماق اوچۇن اوخو، يئنە ده اوخو! «منه بير حرف اوئىرە ده نىن ئۇمۇرلوك قولو اولارام» دئىمى نىن درىنلىيىنە باش وور، اۆز كامىللىيىنى اىسلام علمى نىن درىنلىيىنە آرا! شام اوينوئرسيتى نىن پروفېسسورو محمد اىعىجاز الخاطىپ يازىرىدى كى، قوراندا ۷۵۰ آىيە مؤىمنلىرى طبىعتى تدقىق ائتمە يه، عقلى ان ياخشى شكىلەدە ايستىفادە ائتمە يه و علمى چالىشمالارى جمعىت حياتى نىن بىر پارچاسى حالىنا گتىرمە يه تشويق اندىر». باخ بودور اىسلام دىنى نىن ماھىتى! بوتپرست اولماسام دا، بىر ایلاھى سىررین، ایلاھى قودرتىن اۇنوندە، فوضولى دئىمېشىكىن، «حىرت، ائى بوت! ..» دىنib دۇنۇشام. آتا يوخ، آنا يوخ، مولىم يوخ، مكتب يوخ، مدرسه يوخ! عمى هىمايە سىنە ماددى چىتىلىكىلە دولو بىر حيات ياشا، هله پئیغمبر اولمامىشدان دوروست عاغىلا، دوزگۇن اخلاقا صاحب اول. محمد - امين مرتبە سىنە يوكسل، قىرخ ياشىندا چىخ بىر داغىن زيروه سىنە، اورا سىراوى بىنە محمد كىمى گىشت، اوردان پئیغمبر كىمى قايتىت، بىشىتە كامىللىك زيروه سىنە فتح ائتمىگىن يوللارىنى گۈستەن آللارىن موقدس كىتابىنى - قرآنى هدىيە گىير!!!

دونىانى حىير تىلىدىرن بىر حىكمتىن آدى ندىر؟ مۇعجىزە دىمى، سىئىحدىمى، اووسوندومۇ؟ يوخ! يوخ! يوخ! بوتون بونلارين فۇوقۇندا - اوچالاردان-أوجادا، يوكسكلەرن - يوكسکىدە، عاغىل اىشلەمز، خىال يىتمىز، ال چاتماز بىر مقامدادى بىر سووللارىن جاوابى..

اور دوسو، قوشۇنۇ، عسگەرى، سىلاھى قارشىيا چىخان مودهيش قوووه لىردىقات - قات آز اولان، آنجاق اينامى بوتون ايناملارين زيروه سىنە دوران، حاق يولوندا موباريزە دە هئچ بىر چىتىلىكىن قورخمايان، بىر بىلدە شەيد اولماق شرفىنى ھەشىدين اوچا توتان، روم قىيصرى هژاكلىسە، ايران شاهى خوسرووا، جېش كرالى اسهامە يه، مىصىر فيرعونو

گل-گل دئدى منه عشقين عذابى،
چكدى اورك منه حاجى، حسابى.
خالق ايسته دى، مؤولام وئرىدى كىتابى،
سينه دولو بير دفترله گلمىش.

فيكير تاختيم، عاغيل تاجيم، روح ياريم،
درد سيرداشيم، قم سو گيليم، آه ياريم،
مillet آرخام، كئونول آدلى شاه ياريم،
بو گونومه بو لنگرله گلمىش.

اوزول داشى ساغلام اولدو بىنامين،
حال - حال اولدوم خالىصىندا خانامين.
قوى گۈزلىرى آيدىن اولسون آنامين،
من گلنده شاد خبرله گلمىش.

شكى شعريم شانا - شانا سوزولدو،
مرجان كىمى دنه ئىندى، دوزولدو.
«ساز» دان سونرا «يونوس ايمره» يازىلدى،
سۆز مولكونه لعل - گۇزولره گلمىش.

بلى تو خوم، بلى سونبول، بلى دن،
حاق اوزودو موشكوللىرى حلل ائدن.
يوك باغلاديم، مايا تو تدوم اللې دن،
آلتىمىشىما «پىغمبر» له گلمىش.

دونيا منه قوجاق آچدى، گل دئدى،
من دونيا يار دردى - سرله گلمىش.
أويرنىشىم او دوزماغا، او دماغا،
آتماق او چون قوشازرله گلمىش.

قيش دولانىب، باهار گلېب، ياي دوشوب،
قىسمىتىمه چئشىم دوشوب، چاي دوشوب،
هر گئتجە مە بير قوشمادان پاي دوشوب،
هر گونومە بير اثرله گلمىش.

چوخ اللشىب سئللر منى آپارا،
قويىمامىشام روحۇ جاندان قويپارا.
سلام وئرىب اليمە كى قابارا،
آننىدا كى آخان ترله گلمىش.

بىر ئۇمۇرمۇ وار، بىر مىيدانىم، بىر آتىم،
سازدى، سۆزدۇ مالىم، مولكۇم، باراتىم.
جىدىر لاردا متزىل كىسىپ قىراتىم،
هر يارىشدان بىر ظفوله گلمىش.

هاردا اولسام منى چىن طرف وار،
او طرفده او جاليق وار، شرف وار.
نيشان آلىب دوز ووردو غوم هدف وار،
سیلاح دولو بىر سنگرله گلمىش.

پىرىم ده وار، او ستاديم دا، لە لەم دە،
اڭل يو كونو داشىيىشام شىمەدە.
اود گىتىرىب اليمە كى قىلەدە،
قىلىنج آغىز بىر كسرله گلمىش.

سينده، دره نين دىيىنده، ماغارانين اىچىنده، جبرايلين قاتادىندا، چايىن لنگرىنده، بولاغين زومزومە سينده، بولودون آخارىندا، گونشىن آتشىنده، آيىن ايشىغىندا، اولدو زلارين سايرىشما سيندا، چككىيىم نفسىن اىستىلىيىنده، دۇيۇن او زىيمىن چىرىپتىسىندا، هر شىئىدە، هر يئرده، آللاهين ياراتدىغى نە وارسا اونلارين ھامىسىندا حضرتى محمدى گۇروردوم.
«پىغمبر»! ئى يازاندا او زىيمە معريفت - ايمان ايشىغى سېمىش، سۆززومە و اوززومە آرخا اولمۇش، قولاغىما ايلاھى طرفىنەن «يا هو» لار پىچىلدامىش قودرتلى كۈنۈل سولطانلارينا، تانرى، پىغمبر عاشىقلارىنە، فضىلت ار كانىمiza - قورقود آتايما، خوجا احمد يسوى يە، شىيخ نظامى مە، سئيد نسيمى يە، يونوس ايمەرە يە، حضرتى مؤولاتايما، پىر سولطان آبدالا، فضولى يە، شاه خطايى يە، دده علسىگە، جاويد افندى يە و اوزو حاق دونياسىندا اولان، روحۇ تانرى در گاھىندا دولاشان آتام يوسىف شامل اوغلۇنا آللادان رحمت دىلە مىشە. عزيز او خوجوا او زىيمىن حرارتىنى، گۈزۈمۈن نورونو، قىلىمین آتشىنى، ايلهامىمین بركتىنى و سخاوتىنى وئرىدىيىم بواتر اور گىنiz يول تاپا يىلە جىكسە، اولنده قىرده سوموكلىرىم دە فخر اندر كى، من دە مىلتىم، خالقىم او چون پىغمبر عشقىنە نسە بىر سۆز دئىه بىلىميش.

اولو تانرى سىزلىرى قورو سون! آمين!

زىيمخان يعقوب

مرحومتلى، رحملى

آللاهين آدى ايله!

یئندین یتیلمعزلری،
سن اوزونه تانیتدین
اوزونو بیلمزلری.
سینین دارا دوشدویون،
اولومله گئروشدویون،
ان ناراحات آنلارا،
آدینی چکن زامان
فالخیب او جالانلارا
بیزدن سالاملار اولسون،
یا محمد موصطفا!

بیزیم چکدیکلریمیز
تو یا گئتمه لیدیر،
بو دونیانین دردینی
نه چکدینسه، سن چکدین.
مکه لی مو شریکلردن،
مدینه لی مونافیقلردن
چکدین.
مو شریکلر دوشمندی
آچیق- آچیغينا،
هر آلچاقلیغا گئدیر
سینین آچیغينا.
خیثیر دونوندا گلن
شر قورخولودور،
دیلیندہ سنہ دوست،
اور یئندہ سنہ دوشنمن

دو شونجه لی، تمکینلی،
فهملى.
عهدده صداقتلى،
شو گیده ال آچیق،
ان گر گین آندا بىله
اور یئندہ نه کین - کودورت،
نه آجیق؛
سینین بئیو ک جبرینه،
دؤزومونه، صبرینه
بیزدن سالاملار اولسون،
یا محمد موصطفا!

میلیونلارین ایچیندہ
آللاه سانادی، سایدی،
ایسلامی بو دونیایا
سینین عشقینله یايدی.
هنج واخت قم ائله مزدین،
شیطانین، شیطانلیغین
ابوسوفیانی (۲)،
ابولهبي (۳)،
ابوجهلي (۴)،
معاوییه سی (۵)،
مروانی (۶)،
یزیدی (۷)
اولما سایدی!
آللاهین قودرتی ايله

سنی جاندان چوخ سئون
اور دونا، عسگرینه،
او آلاین گوجونه،
سیسینه، سنگرینه،
او ایگیدین داغلارى
تیتەدن لنگرینه،
باسیلماز غیترینه،
تو کنمز تپرینه،
او جا «بیسمیللہ» ینا،
«آلله اکبر!» ینه،
بیزدن سالاملار اولسون،
یا محمد موصطفا!

کافیری لعتله قوشاء،
مو شریکی باغری داش گوردون،
کافیرین دیلیندہ زهر،
مؤمنی او جا، باش گوردون.
یاشادیغین ایللرین
سایندان چوخ ساواش گوردون،
دونیایا لعنت اوچون يوخ،
رحمت اوچون گلدىن،
شو گی اوچون،
باریش اوچون،
مرحمت اوچون گلدىن.
باریشدا رحملی،
دو شمنه موناسیبتده

سنہ سالاملار اولسون، یا محمد موصطفا!

ایشیقلی دو نیامیزا
ایشیق تک گلیشینه،
مکمده ایبلن ایشینه،
بدرده سیندیریلان دیشینه،
دؤیوشده چاپیلان او زونه،
احدده یاشاران گوزونه،
ضربه دن قانایان
صیفته،
سونو آیدینلیق اولان
چینه،

ان گر گین آئیندا دا،
اولومون یانیندا دا،
هاچالانماق بیلمه ین
بئیو ک حقيقة،
بیزدن سالاملار اولسون،
یا محمد موصطفا!

همیشه آییق- ساییق،
همیشه سنہ لا ییق،
«صیددیق» لر (۱) سیراسیندا
سنہ دوست، سنہ صادق،

حیات - نه گؤزل حیات.
هر گونون، هر ثانیه ن،
هر ساعتین موبارک!
مین ایللر درس اولان
بو حیاتین موبارک!
قالیلر سرکردہ سی،
قرواتین موبارک!
باغلاندیغین قودرتہ،
سین صاحب اولدوغون
بئیوک ابدیتہ
بیزدن سالاملاں اولسون،
یا محمد موصطفا!

انصارلا موهاجری،
موشیریک ایله مؤمنی،
کافیرلہ مسلمانی
گنیریب بیر آرایا
ملحم قویماق ایسته دین
تفریقه دن، حیله دن
بشرین قلیندہ کی
ساغالمايان یارایا!
اینسان هلاک اولماسین
عاوامیلغین الیندہ،
قوی چکمه سین آه! دئدین،
اینسانین، اینسانیلغین
یشگانه خیلاصکاری

چکیلمه ین دردلری،
آغیر اولان شرطلری؛
کورے بیچاق ووران
قان ایچن نامردلری،
حاققا چاغیرماق اوچون
جسارتله ساواشدین،
رذیلیلگی سوسدوروب
رذالتله ساواشدین،
کؤله لیگی ردد اندیب
اسارتله ساواشدین،
جاھیلییه سون وئریب
جهالتله ساواشدین.
بوتون چارپیشملاراردا
جاھیلیلک آزاریندان
خیلاص ائتمک ایسته دین
بشرین حیاتینی،
یارادانین یولوندا
قورخو حیسیی ییلمه ین
بیر قودرتله ساواشدین.
سین عشقین یولوندا
اوغللار باشдан کنچیب،
سین سؤزون حاقق اولوب،
اوخ کیمی داشدان کنچیب،
عؤمرون نئچه ظفردن،
نئچه ساواشدان کنچیب،
عؤمور - نه گؤزل عؤمور،

پیغمبر آناسی
آمنه آنامیزین
مزارینی ائشمک فیکرینه دوشنده.
بونو گوردوک هیجرتین
دئردونجو ایلیندہ،
بايقوشلار یوواسیندا،
خیانت متزیلیندہ!
صفر آیندہ،
راجی فاجیعه سیندہ،
عاصیم این ٹائیتین
آلشی نفرله بیر گه
شهید اولان مقاما
«آللاه، محمد!» دئیب،
حاق چاغیران سسیندہ!
بو قدر رذالت،
بو قدر خیانت،
دؤزوم، صبیر گؤسترن
بئیوک طبیعتینه،
بئیوک محبتینه
بیزدن سالاملاں اولسون،
یا محمد موصطفا!
سین گزروب - بیلديگین
آغیر موصیتلری،
چاشباش دوشن یوللاری،
چارپاز دوشن خطلری،
مونافقلر قورخولودور.
اوز - اوزه گلنده
سین طرفیندہ دورانلار،
سنه دوست اولماقدان
دم وورانلار،
خلوتہ دوشدہ مؤمنہ
قصد اندیب،
מוסلمو سوسدورانلار
قورخولودور!
حیله نین تورو نو تو خویانلار،
قرآنی یالاندان
گورک اوچون او خویانلار،
نفسی کوفر قو خویانلار،
آددیم باشی حیله قورانلار
قو رخولودور!
بونو گوردوک آواند ایشین
ترسینه یوزولاندا،
بونو گوردوک «حدیبیه» (۸) صولحو
خاینجه سینه پوزولاندا.
بونو گوردوک بدري ده (۹)، احمدده (۱۰)،
موته ده (۱۱)، خندق ده (۱۲)، خثیرده
(۱۳) بونو گوردوک حقیقت
لیباسینا بورونموش
نئچه - نئچه یالانچی خبرده.
بونو گوردوک مکہ موسینکلری

وئردى سرت جاواينى
آس اين وايلىرىن (۱۶)،
قىفىل ووردو آغزىنا
يامان دىن دىللرىن.
شرف بخش ائتى تانرى
حاقدان گلن ذاتىنا،
قيامت گونونه دك
گتىرە جك يادينا،
صالاوات گۇندرجك
اونلار سين آدينا.
قيامت گونونه دك
اونلارين عۆمۇرۇ - گۇن
تۈيدان، ياسدان كېچىجك،
سنى سئون نىسللىر
ان مقدس قاپىدان
«الايخلاص» دان (۱۷) كېچە جك.
أۇزو هر شىئىن اوجا،
سۇزو هر شىئىن باها،
حمد اولسون، شوکور اولسون
بىزلىرى خلق ائله يىن ياردانان، آللارا!
ائى اوجا ياردانىم!
گۈزۈمده قويما منىم
ايستىگىمى، كامىمى،
يازدىغىم بواثرە
پىغمۇرە سى يېتىر
مويارك سالامىمى!!

سنى پىغمۇر كىمى
شىرىن دىن دىرن آللار،
«آخىرت بو دونيادان
خىئير لىدىر، دىنندە،
سنى پىغمۇر كىمى
قالدىر اندا، اوينىدە،
يېتىم بىر اوشاق اىكىن
سيغىناباق وئرنىدە،
قىرخ ياشا چاتان كىمى
قرآنى گۇندرنە،
جانىندا، جۇوهرىنە
اوجا پىغمۇرلىگى
توخوم كىمى اكتە،
رېبىن هەچ واخت، هەچ زامان
سنى ترک ائتمە يىنە،
سنى غالىب ياراتدى
غلبه لر نامىنە.
سەنин اولمۇز روحو نۇ
«الكوثرلە» (۱۵) سوسلە دى،
حۇكمۇيلە، فرمانىيلا
آنjac سنى چاغىردى،
آنjac سنى سىسلە دى.
روحون اوجادان - اوجا،
عاغلىن درىنندە - درىن،
سەنە سونسوز دىئە يىن
أۇزۇنە سونسوز دىئى دىنى،

تاپسىن سعادتىنى
آللارا اينامىندا،
دېننەن، روحون، مىلسىكىن
بوتۇووندە، تامىندا.
ايىسانلارين اوستونە
شر سويو جالانماسىن،
حاققا دوغرو يۇنلىسىن،
 يوللار پارچالانماسىن.
بو مؤحتشم نىته،
آللار قارشىسىندا كى
بۇيۈك مسئۇلىيەت
بىزدىن سالامالار اولسون،
يا محمد موصلطاۋا!
بوتۇن ووروشمالاردا
حاققىن يانىنا واران،
بوتۇن چاخنالىداران
ساغ - سالامات قورتaran،
ساواشلاردان داها چوخ
بارىشلارا جان آتان،
بوتۇن آرزۇلارينا
«بسم الله» دئىب چاتان،
سۇگىم، سۇگىلىم، يارىم،
ائى احمدى - موختارىم!
آللاھين وئرگىسىدە
عاغلىن، علمىن، ادېن،
عۇمور - گون يوللاريندا
بىر جە ايدى مرامىن،
بىر جە ايدى مطلېن.
ھر گون سايىپ چوخ خالسىن
«اينسانى - كامىل» لىرين،
ايىشلىرى دولاشماسىن
«آللار» دىن دىللرىن.
ايىسان هاچالانماسىن،

چاتىدىرىم باشا،
قايتارا بىلدىگىم
بورجو گۇسترىم.
آغىرمى، يونگولمو،
بوشمو، دولومو،
بو علمىن يوكۇنوا
آخтарىم، تاپىم.
فورصت وئر،
بوگونكى دردلىمىزىن
دوننده كۈنكۈنوا
آخтарىم، تاپىم.
تېر وئر، ئىمده
قلم اسمە سىن،
من اۋز كېتايما
نۇقتە قويىماش
باشىمین اوستۇنوا
اجل كىسمىسىن.
اڭله يازمالىيام
بو اثرى من،
منىم طالعىيمە
ثاواب يازىلسىن،
منىم عونوانىما
سوج يازىلماسىن.
آللاھىن عشقىيلە
يازىلمايان سۆز

قارانلىق لارا!!
دىل وئر، بال ائلە سىن
سۈزۈم دىللەر،
 يول وئر، راحات كىچىم
بو مىزىللىرى.
سۈز وئر، اىسلام آدى
دىنيدىن يازىم،
توخوموندان يازىم،
دىنيدىن يازىم.
گۈز وئر، بىر قاتىندا
يىندى قات گۈرۈم،
ظاھيرى آنلايم،
باطىنى سەچىم.
اوzaق بىر سفرە
احتياط گۈرۈم،
اىسلامىن پېرىندەن،
مردىندىن يازىم.
يازىم محمدىن سعادتىندەن،
يازىم پىغمېرىن
دردىندەن، يازىم.
اىسلامىن عشقىنه
تىكىب- قوردوغۇم
قالانى گۇسترىم،
بورجو گۇسترىم.
عۇهدە مە دوشە نى

سەندىن يېتىشىمە سە
نورو، خېپىاسى،
سەندىن يوغۇرلماسا
خەمەرى، ماياسى،
نە اثر يارانار،
نە كىتاب اوilar.
عالىمەن قازانجى
اورك آغىرىسى،
شاعىرەن قازانجى
ايضىطىراب اوilar.
قارشىدا بىر عشقىن
ايماحانى وار،
ائىتمە بىر يوللاردا
مئىدانيمى دار!
سەندىن اوماجاخىم،
اوەدوغۇم بودور،
قىرما اورىيىمى،
ائى پىروردىگار!
كۈۋەر ايرماقى تك
دورولسون قانىم،
عشقىنەن اود وئر كى،
آلىشىسىن جانىم.
روح وئر، نفسىنە
ساغاللىسىن يارا،
نور وئر، ايشيق سالىم

موناجات

دى: «منىم ناماژىم ۱۵، عىيادتىم ۵، حىاتىم و اۇلومومە عالملەرىن دىبى آللاھ اوچوندور!». «الإنعام» سورەسى، ۱۶۲-جى آيە دوشۇم پىغمېردىن
يازماق عشقىنە،
صادق اىلە، سۇوگىلە
«بسم الله» دىدىم.
«مندن اسیر گەمە محبىتىنى،
گۈچ وئر وارلىغىما،
يا آللاھ! دىدىم.
آغىردى بىر ايشىن
آلتىنا گىرمىك،
چىتىنى بىر يو كە
چىنىمى وئرمىك.
ايرادم بىر ايشە
گىتىرمە سە تاب،
سېرداشىم درد اوilar،
قىسمىتىم عذاب.
سەندىن وئىلەمە سە
خىزىر- دوواسى،

يئر بە يېر ائلە سىن
آغىر - يۇنگولو،
قورسون تۈزىدە
ھەر مىزانىمى.
ۋەرسىن زلىمخانىن
ايختىيارىنا
آيلارين سولطانى راماضانىمى.
او گىچە دان يېرى
سۇكولەن دىك،
اولدوزلار گۆيىردىن
چىكىلەن دىك،
تىزە تارلا لارا
تىزە تو خوملا
تىزە آرزو كىمى
اكىلەن دىك!
قدىر گىچە سىنە
تو توم او زومۇ،
قدىر گىچە سىنە
دئىسم سۇزۇمۇ.
دئىسم: «ائى آللەھىن
قادىر گىچە سى،
سايسىز گىچە لرىن
نادىر گىچە سى،
داياز ساحىللەدە
چوخ او زموش من،

بىر قدر گىچە سى
ايستە يېرم من،
قرآنى - كىريمى
ائىدىرىن گىچە؛
باسىب اۇز باغرىنا
پېغمېرىمى،
آللەھىن دىلىلە
دېندىرىن گىچە.
ايىراك دا، عاغىل دا،
روح دا، نفس دە،
جاندا نىظام او لسون،
باشدا جم او لسون.
چاتدىرىسىن فيكىريمى
قادىر آللەھا،
آيلارىن اىچىننە
مېن آيدان باها،
«مېن آيدان خىيرلى
بىر گىچە م (١٩) او لسون.
بوتون قاپىلارى تاي باتاي آچان
بىر ايستك، بىر سۇڭى،
بىر قىلىق او لسون.
منىم دە قاپىمى
ملکلەر آچسىن،
بو منه ان بئۇيوك
يا خىشىلىق او لسون.

ايستە يېرم من،
ھەنچ يازىلما سىن.
«ائى اولو يارادان،
ائى قادىر آللە!
سەندن منه گلن
با غلارى كىمە،
قلىيمىدە سىلسەن
تىلى قىرما سن.
زلىمخان قولۇنۇ،
شا عىير بندەنى
پېغمېرى يانىندا
او تاندىرى ما سن!»
نه چۈر ك، نه سودور
مورازىم مىنم،
تانرىدان تك
بودور مورازىم مىنم!
بىر قدر گىچە سى
ايستە يېرم من،
يئردىن دە، گۈيىدىن دە
ثاواب گۈندرە،
ساچا ايشىغىنى
قارانلىقلارا،
گىزلى سوواللارا
جاواب گۈندرە.
بىر قدر گىچە سى
ھەنچ يازىلما سىن.
نۇرويلا دولو
«پېغمېرى» آدىندا
كتاب گۈندرە.
تانرى سۇڭىسىلە
دېنم، دېندىرىم،
يازدىران حاق اولا،
يازان من اولام.
آلا سالامىمى
گۈيىدىن ملکلەر،
بىلالىن (١٨) چىكىيىگى
آذان من اولام.
حاققى منى ئۈندىرە
حاققى عاشىقىنى،
بو عىشقىن يولۇندا
او زان من اولام.
بىر قدر گىچە سى
ايستە يېرم من،
منى صوبىحە كىمى
او ياق ساخلا سىن.
وئرسىن يارادانىم
ايستە دىيگىمى،
ملکلەر يانىمدا
آياق ساخلا سىن.

نورو مندن اسیر ګمه،
نور گیزله دن، سندن مدد!

پیغمبر دن سؤز آچiram،
بیر کټر پو سال اوzendan منه،
پیر ایچینده نئچه - نئچه
پیر گیزله دن، سندن مدد!

**سیrer گیزلدن،
سندن مدد!**

(نیت)

منیم حضوروما چیخاندا اوژ حرکت و
عملریزیله دنیل، اوژ نیتیزیله
چیخین.

« حدیث شریف »

یاغیش کیمی یاغا - یاغا،
بولود کیمی دوله - دوله،
چیخیشام بیر دوغرو بولا،
سیrer گیزله دن، سندن مدد!

دنیز سنین، دریا سنین،
اوزمک اوچون گوج وئر منه،
صدفیندہ سایا گلنز
دورر گیزله دن، سندن مدد!

منزیل ده چوخ، مکان دا چوخ،
گلیم هاردا قرار توتو،
گوستره منه اوژ یېریمی،
پیر گیزله دن، سندن مدد!

منهده وئر محمدین
آلیندا کی یانان نوردان،

ایسته بیرم من!
بیر قدر گنجه سی
ایسته بیرم من!!!

ایزین وئر بو دفعه
کنچیم دریندن،
ایزین وئر سؤز آچیم
پیغمبریندن».

بو عهدی یېرینه
یئیرمک اوچون،
پیغمبر باغیندان
چیچکلر دریب،

« پیغمبر » اثرین
یئیرمک اوچون،
اولو محمدین

چوخ ایسته دیگی
بیر دعوا گنجه سی،
حاجت گنجه سی،
بیر عطیر گنجه سی
ایسته بیرم من!
بیر اولو مرحمت،
بیر اوجا حوزمت،

بیر خطیر گنجه سی
ایسته بیرم من!
کونول داستانینى
باشا وورماغا

ایراده گنجه سی،
دؤزوم گنجه سی،
بیر صیر گنجه سی

گونش منه دوغوب-باتار،
آي منه احتiram ائيلر،
آنلیداکي نور نيشاندي،
عالملره ضيا ايديم.

منى سچن قادر آللاه
گوزل اخلاق باغيشلادي،
بشر اوچون عيصمت ايديم،
عابير ايديم، حيا ايديم.

ایلاھی نین ان موبارک
آرزو سوندان حاصل اولان
وارليق ايديم، حيات ايديم،
يوخو ايديم، رؤيا ايديم.

حقiqته گورور ايши
حافا عاشيق اولان كيشي،

من آللاهين، يارادаниن
مولكونده تو تيا ايديم.

آدم هله پالچيق ايكن
بو دونيادا وار اولموشدو،
حاقين «اوموالکيتايندا
خاتم الانبياء ايديم».

فيکريين تارلاسيني
شملا دي، اکدي،
اکيلن تورپاغا
سپين گر کدي.
مسجد الاقداصان
کعبه يه چکدي،
ديشدي قibleه نى،
يئونو محمد!

عقиде يولوندا
يوللار يورغونو،
حاققين عاشيقىدى،
عشقين وورغونو.
جاوابسىز قويمادى
سوال - سورغونو،
ايشيقلا دولدوردو
دينى محمد!

دئدى: «يلمك ديلرسنسه،
بو يور، ائشيت جاوابىسى،
بو دونيا خلق اولان گونو
من دونيادا دونيا ايديم.

ايچيم ايشيق، چۈلۈم ايشيق،
ربىم ايشيق، اۋازوم ايشيق،
گور ايشيق لار قوجاغىندا
بىر چالخانان درىا ايديم.

دويدو لذتىنى،
داددى تامىنى،
سۇگىلە دولدوردو
عشقين جامىتى.
گۈيلەردن ائندىرىدى
يېر آدامىنى،
اونو ان موقدس
دیننە ياراتدى.

دونيا ياه قدر
پيغمبر گلېب،
ايلكى آدم اولدو،
سونو محمد!
بوتون اينسانلىغىن
باباسى كىمى
باشىينا تاج يىلدى
اونو محمد!

نوردان خلق اولوندو
بو ايلاھى ذات،
گۈيلەردن وئرىلدى
أونا بو حيات.
جرايىل قوش كىمى
چالاندا قاناد،
تائىدى نفسى،
اونو محمد!

پيغمىرن سوروشدولار: «يا رسول
الله، سن نه زامان پيغمير أولدون؟»،
پيغمير: «آدم عليه اسلام هله روح
و جسد آراسى بىر وار اىكن:
بويوردو.

«حدیث شریف»
يوجوردو پالچيغى،
ۋئرى نفسى،
تائىرى مۇھور ووردو،
بنده ياراتدى.

آدم آدى وئرىدى
ايلك بنده سينه،
اونو ان ايشيقلى
گوندە ياراتدى.

او خشادى حوسنۇنو،
سۇدو بويونو،
آرتىرىدى سلىنى،
چالدى تويونو.
ۋئرىدى سويونو،
قيسمىتى سونبولدە،
دنده ياراتدى.

آدمدن خاتمه

دوعاسییدی او (۲۰) !
ملکلر قاتیندا
دیللر ازېرى،
آمنه آنانىن
رؤياسییدی او (۲۱) !

بیر ايشيق دوغولوب
گلدى دونيايا،
ربيع الاولين اور تالاريندا.
يابىدى خپاسىنى
گونشه، آيا
يازىن چېچۈگىنده،
قىشىن قاريندا.

كۈرپە بير وجوددا
نه لر وار، نه لر...
او، آى پار چاسىيدى،
نور توپاسىيدى.
ايشيقسىز اور كلر،
توتفون چۈزۈرە لر
اونون گلىشىلە
نور تاپاسىيدى.

دویغولار سيرداشى،
كۈنوللر ياري،
جىنت باغچاسىندادا

تانيمالىيدى.
قيبلە سى هاردادى،
زمزمى هاردا، -
بولاغين گۈزۈنۇ
تانيمالىيدى!

درمانسىز آغرييان،
ملحوم سىز قالان،
قۇور ائدن يارالار
يىتىشمه ليىدى.
بوتون زامانلارى
ساهманا سالان
زامانىن صاحبىي
يىتىشمه ليىدى.

تاپىلدى ان بئيوىك
درдин علاجى،
گلدى، خوش نىتىن
خېرى گلدى.
گۈزلىرىن ايشىغى،
باشلارىن تاجى،
قوللارىن قوووتى،
تېرى گلدى.

مېن ايللر كىچمىشىدى
او واختىدان برى،
حضرت اىراھىمین

كۆنهنە فيكىرلىرى
آلت- اوست ائتمە يە
روحون خيلاصكارى
دوغولمالىيدى.

تائزىنى تانيان،
حاقا يو كسلن
بىر مقام گىزىرىدى
خالقىن نىتى.
تۈوراتىدا سىلسەن،
اينجىلەن گلن
موڭە گۈزە بىردى
بشرىتى!

آدمىن دىلىننە
آدى سىلسەن
«احمد» گلەمە ليىدى
دونيا اوزونە.
دویغودا يىتىشىن،
روحدا بىلسەن
رحمت گلەمە ليىدى
دونيا اوزونە.

ايىرىپ روحونو،
قايمىشىدى داردا،
بو دونيا اوزونۇ

بىر ايشيق دوغولوب گلدى دونيايا (پېغمېرىن مۇولۇدۇ)

آرزو او جا ايدى،
اوميد معىبر،
دویغولار گىشتىكىچە
چۈزەلە نىردى.
خېرى گۈزە بىردى
دونيا، شاد خېرى،
سەن، نفس - نفس
تىزلى نىردى.

جاھيللىك اينسانىن
فاجىعه سىيدى،
نادانلىق تارىخىن
باش قەھرمانى.
آنچاق خيلاص يولو
حاقىن سىيدى،
قارامات باسمىشىدى
عصرى، زامانى.

يول يوخىدۇ حاقيق يولو
توتوب گىشتە يە،
جهالت دونياسى
داغىلمالىيدى.

صحراين ایستي سی
وورماسين دئیه.

محمد قدمى
هارا توخونور،
محمد نفسى
هارا ذيردى
اوردا گولر آچير،
خالى توخونور،
اورا جنت کيمى
گولومسه ييردى.

گؤيلر وئريلميشىدى
ايختيارينا،
اونون حوكمنىدېدى
چايلار، دريالار.

او دلو باخىشلارى
گلىر كارينا،
ياغيشдан دويوردو
قوملو صحرالار!

جانىندان جان وئردى
حليمە آنا،
بئيوتدۇ بشش-آلنى
ياشينا قدر.

چكدى دېقىتىنى
دوغمانىن، يادىن،
بىتلجه او توشدو
واخت دا، وعده ده؛
حضرتى همزه يه
سود وئرن قادىن
سود وئرىدى كۈرپە جە
محمدە دە!
حليمە آنانىن (٢٤)
كاسىب داخماسى
او بون گلىشىلە
آشىب-داشىردى.
توى- دويون اولوردو
المى، ياسى،
بركىت بو ائولە
دوغمالاشىردى.
گاه مئە ترپە ديردى،
گاه سرین كولك،
بولود قانادىنى
گريردى گوئە.
اونو قوروپوردو
گۈز بىنگى تك،

در دىلر اونون،
سۈزۈنۈ عشق دئى،
محبت دئى.
آدىنى گۈيلر دە
ۋەردىلر اونون،
بىر سىن پېچىلدادى،
«محمد» دئى.
يىرده پېغمېرىم
دوغولان كىمى،
گۈيىدە بىر پېغمېرى
اولدوزو دوغدو.
نورو قوجاقلادى
يىلدى ايقلىمى،
گور يانان ايشيقلار
ظولىمتى بوغدو.
او سىرلى نفسم
ھئى قولاق آسى،
گۈردو عطرى گولدو،
نفسى چىچك؛
ثووېيە «آنامىز (٢٣)
باغرىنا باسى
كۈرپە محمدى
اۋز بالاسىتك.
عشقىنى گول كىمى

اوچان قوشدو او.
بارماغى توشلانىپ
گۈيلرە سارى،
تائريياسجىدە دە
دوغولموشدو او (٢٢) !

گۈيىدە مى كىسىلىدى
گۈنگى اونون؟
دونىيا ياكى ئىگى
كىسىلى گىلدى.
اولىن، آخرىن،
ازلىن، سونون،
بوتون دىلكلرىن
حاصلىلى گىلدى.
او گونون تارىخى
شرفلى، شانلى،
آللاها ايمانى
اورىيىنده دى.
پېغمېر مۇھورلۇ،
رسول نىشانلى
«خاتم النبوت»
كۈرگىنده دى.
عشقىنى گول كىمى

ظاھيري گۈرمك آسان، باطىندىن نە بىلىرسىن؟

دوز يولداسان! (دوغرو يول اوزره
گۈندىرىلىن يېغمىبرىدىن سن. آلاھىن
اصل توحيد دىنىي اولان اسلام
دىنيىدىن سن. بۇ يولو توتوب گىندىن
حاقا يىتىشىر).
(ياسىن» سوره سى، ۴ - جو آيە)

هانسى گىچىدە گىلدى،
نورلاندىرىدى يوخومو،
هاردان دوشدو قىليمە
بۇ آرزوونۇن توخومۇ؟
مەلکىلر آستا-آستا
نېجە قوندو چىينىمە،
نور داغى نىن ايشىغى
نېجە دوشدو بئىنىمە؟
منى هاوالاندىريان
بو ايستىك، ھوس ندىر،
اوزاقدان قولاغىما
دولوب گىلن سىس ندىر؟
بو نە كولك سىسى دىر،
نە تار، نەدە ئىسى سىسى،
نە شىكايىت سىسى دىر،
نەدە بىر گىلىشى سىسى.
بو نە بىر اينىتىدىر،

گىلدى دونيا!

دېللرىن
«الله اكابر!» يىنده دىر،

سۆزلىرىن يو كوندە،
لنگرىنده دىر.

سېچىدى يارادانيم

سېرادان اونو،

مەلكلەر سىلە دى

دار گۈندە

خېپىرىتكى يىتىشىدى ھايانا،

جسارت دوغولوب

گىلدى دونيا!

ياغدىرانا شو كور،

ياغانَا شو كور،

داملانىن اىچىنە

سېغانَا شو كور.

دوغولانا شو كور،

دوغانَا شو كور،

مېن شو كور زاماتا،

ھفتە يە، آيە،

محمد دوغولوب

گىلدى دونيا!

حقىقت دوغولوب

گىلدى دونيا!!!

سۇدۇي محمدى

تر چىچىك كىمى،

أۋىپدو كىرىپىگىنە،

قاشىنا قدر.

سېچىدى يارادانيم

سېرادان اونو،

مەلكلەر سىلە دى

دار گۈندە

بىتلەجە يارادتى

يارادان اونو،

آلېندا آيدىنلىق،

او زوندە حىا،

محبىت دوغولوب

گىلدى دونيا!

يېزلىرىن لنگرى،

گۈئىلىرىن قاتى،

زامانىن ان شىرىن

واختى، ساعاتى،

حياتىن جۇوهرى،

دېنин حياتى

صالقىق دان يو ك تو تدو،

حالال دان مايا،

او نىسيت دوغولوب

پولاد دیزیم بوکولسە،
او چروملارى ائتنىدە
ائىش اوستومە گولسە،
بو يو كو گوتورمه يە
اگر گوجوم چاتماسا،
اورىيىمنى كىچىنى
ايلاھامىم ياراتماسا،
منى سۋىندىرىمە سە
بو زامان، بو عرفە،
زمىتىم چاتدىر ماسا
عۇرمۇمۇ بو شرفە،
بختىمى ياريتىماسا
بو يولدا آرزۇم، كامىم،
يا سوسوب شاعيرلىگىم،
يا دا سوسوب ايلاھامىم.
منه گوج وئر، آللاهىم!
ائىشلرى ائنمە يە،
يوخىشلارى چىخماغا،
يازدىغىم بوازىلە
حضرتى محمدىن
اللىنى سىخماغا!

پىغمىرىدىن يازىرام،
عشقى داياغىم اولسون!
اونون آرخالاندىغى
ثور داغى داغىم اولسون!

آتا- آنا ساريدان
يئىتىم قالان بىر كىسە،
آتا اوزو گۆرمە يەن،
دويونجا آناسينا
اورىيىنى وئرمە يەن،
قىرخ ياشىندا اوغولا
پىغمېرىلىك قاتىندا
وئرگىنى وئرن آللە،
نه اوچون محمدە
«پىغمېرىم سەن» دئدى،
«گۈيىدە گۆيىم سەن» دئدى،
«يىرددە يىرىم سەن» دئدى؟
سوال سوال دالىنجا،
جاواب آختارىر، جاواب،
سوال وئرمە نە وار،
اوغلۇسان، جاوابى تاپ!
دوشۇندو كجه بونلارى
بىز- بىز اولور توكلريم،
آزدى، مىن دفعە آزدى
بو سواللار اۇنۇندا
منىم ائىرىندىكىلريم،
منىم دوشۇندو كلىرىم!!!
گۈتۈردو يوم يو ك آغىر،
گىردىگىم مىشان گىنىش،
متزىلە وارماق اوچون
مىن يوخوش وار، مىن ائىش.
سرت يوخىشلار چىخاندا

ززمۇ عادى چىشىمە دىر،
يوخسا دىرىلىك سويو؟
ئىچە افسانە لشدى
قوپقۇرو صحرالارا
حىيات وئرن بىر قويو؟
سويا تىشە اورك نە،
قورۇيان دوداق ندىر؟
قىزىل قوملو صحرادا
قايناتيان بولاق ندىر؟
قرآنин روحو نداكى
سەحرلى آواز ندىر؟
توتونلان اوروچ ندىر،
فيلىنان ناماز ندىر؟
پىغمېرى مەممەدىن
ئىچە سىرلى آدى وار؟
ئىچە كۆكۈ، بوداغى،
ئىچە قول- قانادى وار؟
مكە ندىر، كعبە نە،
كعبە دكى داش ندىر؟
دین يولۇندا شەھىدىلىك،
حاقق اوچون ساواش ندىر؟
أۈرئە يىلىمىستىنى
آمنە آنامىزىن
جۇوهرىنى، اصلىنى؟
تانيا يىلىمىستىنى
عبدالمطلب اوغلۇ (٢٥)
عبدالله يىن سلىنى؟
ملکلىرى دىلىنى؟
ملکلىرى سرین سو
هانسى بولاق دان گلىرى،
يوخ موعىليم، يوخ اوستاد،
يوخ مكتب، يوخ مدرسه،

هنج زامان آزالمىيان،
دایما يوللار گىندەن،
آنچاق يولدا قالمايان،
ايسلامىن ايمانىندا
موقدس قايناق تاپان،
ناماز آدلى سوتوندا
سارسەلماز دايابق تاپان،
ايبراهىمە، يعقوبا،
يوسيفە، ايسمايلا،
گون كىمى آگاه اولان،
متزىلى، مرتبە سى
ان اوجا در گاه اولان،
اسلام آدى داشىيان
بو دىنندەن نە بىلىرسن؟
ظاهرى كۆرمك آسان،
باتىلندەن نە بىلىرسن؟
أۈرئە يىلىمىستىنى
آمنە آنامىزىن
جۇوهرىنى، اصلىنى؟
تانيا يىلىمىستىنى
عبدالمطلب اوغلۇ (٢٥)
عبدالله يىن سلىنى؟
ايچدىكلىرى سرین سو
هانسى بولاق دان گلىرى،
هانسى قاتدان سوزۇلۇر،
هانسى تورپاقدان گلىرى؟

ازن کیم، ازیلن کیم،
دؤین کیم، دؤیولن کیم،
فاصیله سیز، وورهاوور
دؤیولن خیرمان ندیر؟

چرخی - فلک گوجونو
کیمدن آلب فیرلانیر،
گنجه - گوندوز ایشلین
چارخسیز دیرمان ندیر؟

مین بیر دردین علاجی،
یارالارین ملمحی،
خشته لیگین شفاسی،
دردلره درمان ندیر؟

کیمدن اۇترو دئوشە دى
یارادان يېر اوزونو،
باشیمیزین اوستوندە
گۈئى قوبىه، تاوان ندیر؟

آللاها شىكك گتىرن
کىملەر شىرىك اولدۇ،
سیناق اوچون اىنسانا
ۋئىلن مىيدان ندیر؟

وئردىگى فرمان ندیر؟
مین قلىين سۋىئىنچىدىر
بىر قلىين گىنىشلىگى،
بس اونون كۆنلۈندە كى
جەشتى - رىضوان ندیر؟

حاقق ندیر، ناحاقق ندیر،
أىرى ندیر، دوز ندیر،
ندیر «ايلاھى وحى» لى،
باخ گۇر بۇ «فورقان» ندیر؟

عالىمین موركىبى
شهيد قانىندان باها،
معريفت نه دئمكىدىر،
بس اهلى - عيرفان ندیر؟

داياغى هاردان تاپىر
شر اوغلو شر اولانلار،
اوچالىق مقامىتا
آتىلان بۇھتان ندیر؟

ندىر اىسلامىن روحو،
موسلمانىن مطلبى،
گۆزىل اخلاق، تربىيە،
حاللىق، ويجدان ندیر؟

يېرە - گۈريه حۆكم ائدن
حضرت سولىيمان ندیر؟

حضرتى اىبراهىمى
اود نىيە ياندىرمادى،
آتىشلىرىن اىچىنە
گۈلن گولوستان ندیر؟

پىچاق نىيە كىمە دى
قوربان دئىلەن كسى،
ايسمايلىن عشقىنە
كىسىلەن قوربان ندیر؟

ياز ياغىشىنا دۇندو
يعقوبۇن گۈز ياشلارى،
يوسيفىن مىصىردا كى
دوشدو يو زىندان ندیر؟

بوزووا "آللاھ" دئىن
دويىمادى پەغمەرى،
جاھىلىيگىن آتاسى
كوت ندیر، نادان ندیر؟

ايلىك دفعە دىلە گلېب
چرايىلىن دىلىلە،
آللاھىن پېغمەرى
قوشلار ايلە دانىشان،

رسمىيىندە رسمىيىمىزى ياشادان سېحان ندیر؟

ايلىك سالامى ايلىك دفعە
كىم وئرىدى ملكلەر،
«آدم آتا» دئىلەن

ايلىك قدىم اينسان ندیر؟
روحلا پالچىق قۇرووشدو،
ئىسلە بدن اولدۇ،
ايلىك اينسانى يولۇندان
چىخاردان شىطان ندیر؟

نييە يارادان نوحۇ
طوفانلارا وئرمەدى،
نوح قۇومۇنۇ باتىران
قاسىرغا، توفان ندیر؟

قىرخ گونون ياغموروپلا
نە دئيردى يارادان،
بىر گمئىيە يو كلن
قوش، بئوجىك، حئيوان ندیر؟

قارىشقا يالا ذىل تاپان،
قوشلار ايلە دانىشان،

هر زامانین دا،
دیللرین، دینلرین،
طريقت لرین،
قادیر آللاهین دا،
پیغمبرین ده،
سئوینجین، شادلیغین،
توی - دویونلرین،
هر جور آیریلیغین،
دردی - سرین ده
بیرجه مر کزی وار،

بیرجه مر کزی
عنوانی اور کدی،
آدی اور کدی.
اولو یارادانین
یاراتندیقلاری
نه وارسا، هر شئین
دادی اور کدی.
پاییزین، باهارین،
چیچین، قارین
رنگی، طراوتی،
عطري اور کدی.
بوتون سئونلرین،
سئویلنلرین
سئو گیسى، ایستىي،
خطرى اور کدی.
عالیم اور یينده

پیغمبرین اورىي

آغ لیاسلى ايکى آدام قار دولو
قىزىل بير لىنلە يانىما گىلىدى. منى
توقوب كۈكسومو ياردىلار.
قلېيمىن ايچىندىن قارا و
لاختالانىشى بير قان پارچاسىنى
چىخارىب آتدىلار!

حضرت. پیغمبر
(م. عاصىم كۈركسال، «اسلام
تارىخى»، ۲/ ۱۷جى جىلد، ص. ۳۹)

گول - چىچك ناخىشلى
گۇئى چمنلىرىن،
اولدوز حاشىيە لى
اووفىقلرىن ده،
گۈئىلەر دېرەن
آغ زىروه لرین،
گونش طمطراقلى
شقىقلرىن ده،
دولو دىنizلىرىن،
دى چايلازلىن،
پىرىن ده، گۈئىون ده،
آسیمانىن دا،
اسكى تارىخلىرىن،
يىنى چاغلارىن،
هر گونون، ساعاتىن،

موشىيكلەر ان آغىرى
جزالار حاضىرلایان،
گۆزۈن ايجىنە چۈكموش
قارانلىق، دومان ندىر؟

درك ائتمك مومكىندىمو
اونون بؤيو كلو گونو،
گوناھلار باغيشلايان
رحمتى - رحمان ندىر؟

عرصت آياغىندا
كافىرين جزاسى نه،
قيامت گونوندە كى
مؤمن، موسىلمان ندىر؟

دېرىلرین روحونو
ندىر دېرى ساخلايان،
اۇلۇنلرین روحونا
ۋئىلەن ائحسان ندىر؟

حاقق آجيلى - شىرىنلى
ايکى دىنiz ياراتدى،
سولارى قارىشمايان
دىنiz نه، عوممان ندىر؟

خبری یو خدورو،
بشن -آلني یاشيندا
کوربه دير هله.
گورنلر «نه گوزل
او شاقدیرا!» دئیر،
حیير تله باشیني
ترپه دير هله.

بیر گون سود قارداشی
عبدالله ايله
قوزو او تاريردي
چئلده محمد.
مؤعجوزه باش وئردى،
بیردن مؤعجوزه ،
گۈيدىتمى آتىلدى،
يئردىتمى چىخدى،
او، ايکى ارمىشله
گىلدى اوز - اوزه.
آغ لياس گىيىن
بو ايکى نفر
محمد اۋازونه
گلنە قدر
تورپاغين اوستونه
يىخىليلار اونو،
الينى، قولونو
تو توب، ساخلايىب،

سسله بير اونو.
هله ياتىندادى
سود آناسى نين،
آنا دوغماسى تك
بسله بير اونو.
هر گون گۈزلەرى نين
او سته ساخلايىر،
بىلىرى كى، يانىندا
آناسى یو خدور.
كۈرپه لر سۇگىيلە
بئيووه ليدىر،
سۇگىيىز حياتىن
معناسى یو خدور.
چىكىر قايغى سىنى
اولو بير ذاتىن،
اونون سود آناسى
حليمە خاتىن.
او هاردان بىلىسىن كى
كىيمە سود وئير،
او نىدن بىلىسىن كى،
كىيمى بئيوپىن؟ -
كۈنوللر سولطاني،
روحلار فاتىجى،
بير دينه اۋزولدو،
ھىمىدى بئيوپىن.
ھله چوخ خلارى نين

دالماق، دوشونمك،
من او نون سيرىنى
بىلىمك اىسته ديم.
ايلىك دفعه دونيانىن
ايلىك پىغمېرى
آدمىن كۆكسوندە
دؤيونوب اورك.
آللاھىن، بىنە نين
محبىتىنە
سېرداش او لماسىيلا
أويونوب اورك.
ايبراهىم اورىي،
موسا اورىي،
ايسماييل اورىي،
عيسا اورىي ...
دونيا نظامالاتىب،
سامهانا دوشوب،
تاخت قوروپ
ان بئيو ك اور كلر اوسته.
چالىب ھاوسىنى،
دئىپ سۈزۈنۈ،
ان شىريين آرزو لار،
دېلىكلر اوسته.
محمد بئيو بور
بىر محللە دە،
زامان گلچىگە
من او نون سىحرىنە

دويفۇ، دوشونجە،
شاعير او رېيندە
شعرىت ياشار.
شهيد او رېيندە
وطن سۇگىسى،
قاضى او رېيندە
حرارت ياشار.
جللاڭ او رېيندە
قان ھېرسىلىگى،
عاشيق او رېيندە
محبىت ياشار.
اور كلر ايچىنده
بىر اور كىدە وار،
ايشىغى تانرىيدان،
ھونرى حاقدان؟
عشقى، مؤعجوزه سى
مېن ايللر بىرۇ
سېلىنمز كۈنولدىن،
دوشىز دو داقدان.
پىغمېراورى
نور ايچىنده نور،
محبىت، مرحمت،
عظمت، غورور!
پىغمېراورى
- قدىمدىن - قدىم.

دویان کئونولرده
نور کیمی قالماق،
تائري در گاهينا
قالخیب او جالماق،
دونیانی طوفاندان،
خیلاص ائلمک،
اینسانی شیطاندان
خیلاص ائلمک،
سنوگی نین اوستوندہ
قوروب حیاتی،
نور ایله دولدوروب
بو کایباتی،
اور کدھ حاق او دو
قالماق اوچون،
سئوگینی سئوگیه
جالماق اوچون
پیغمبر اوریي
گر کدیر منه!
آللاه سئوگیسیله
داشان، قاینابان
بیر بشر اوریي
گر کدیر منه!!!».

شیطانی ایچیندن
آتدیر ماسايدیم،
گئوندره یلمزدیم
اونا قرآنی!!

لکه لی اور کله،
هاوالی باشلا
دونیانی ساهманا
سالماق چتیندیر.
اگر گندیر سنسه
صاباحا دوغرو،
شیطانلا باش - باشا
قالماق چتیندیر.

من اونو قووموشام
اؤز در گاهیدان،
آتمیشام قلبیندن
پیغمبرین ده.

اونون فیتواسیلا،
شیطانلیغیلا
نه قدر گمیلر
باتدی دریندہ.

ان شیرین آرزویا،
دیله يه چاتماق،
طالعیي گولدوروب،
عؤمر و او زاتماق،

) تائري گئوندر میشدی
محمد اوچون،
بئله بویور موشدو
ملکلرینه:
«گندین، محمدین
یارین کؤكسونو،
قلبی نین ایچیندہ
بیر لاختا قان وار،
قوی بیلسین ایندیدن،
اونون قلبینی
یویان، تمیزله ين،
بیر قورتاران وار!

پیغمبر اوریي
تمیزدن - تمیز،
قار کیمی - آغدان دا
آغ اولمالیدیر.
طیعتنده ایپک،
خیصلنده ملک،
گئر کمده مؤحتشم
داغ اولمالیدیر!

شیطاندیر دونیانین
اثولر بیخانی،
شیطاندیر دونیانین
آرا وورانی.

یونگولجه توریاغا
سیخدیلار اوно.
دونیانین ان ماھیر
جراحلار ییدی،
یاردیلار کؤكسونو
بیر آن ایچیندہ،
بیر اور ک چیرپیندی
بیر جان ایچیندہ.
قاپقارا قان واردی
قایین ایچیندہ،
گئزه گئر نور دو
بیر لکه کیمی.
او، "شیطان قانی" یدی،
آئیلماسايدی،
قالاردى اور کدھ
تهلوکه کیمی!
قارین سویو ایله
آریندیر دیلار،
کورپه اوریینی
قویوب پیرینه
کورپه بالا کیمی
باریندیر دیلار.
قاردان پاک ائله يسب
قلبی، اوریي،
چاتدیلار موقدس
دیلکلرینه!

عاغلى، ويجدانى
زېروه قارى كىمى
دورو ساخلادى.
اور كىدە محبت،
نفسە سئوگى،
دوپوب - اشىتىدىيى
هر سىسىدە سئوگى.
وارلىغى عالىمە
عطىر پايلادى،
سۇيىلدى گوللرىن
بوتاسى كىمى.
بىرلىك چاغىرىدى
دوغمانى، يادى،
اخلاق دونىاسى نىن
آتاسى كىمى.
هامىنин قلىئىنه
روحونا ياتدى،
ياتمىش ويجدانلارى
نورلا اوياىتدى
پیغمبر ياشينا
چاتانا قدر.

زامانىن بطنىنده،
واختىن جانىندا
بىر ايشقى، بىر ضيا

جانسىز اشىالاردا
جان آخтарانلار،
ظولمو يىلكلەردە
زنجىر ائدىلر،
اخلاقى، ويجدانى
تحقىر ائدىلر،
گۈناها بىنىب،
كوفره باتانلار،
كۈلە اينسانلارى
آلېب - ساتانلار
اونا زامان - زامان
عذاب وئيرىدى.
قلېنىدە سواللار
سيرا الانىرىدى،
بوتون سورغۇلارا
جاواب وئيرىدى.
ھېچ واخت قوشۇلمادى
پىس عادتلر،
مئيلىنى وئرمە دى
نحس عادتلرە.
آنما طبىعتىن
ۋئرگىسى كىمى
آلنىندا موقدس
نورو ساخلادى.
اورىي، ايدراكى،

پناھ گتىردى.
اور كىلر ياندىردى
چىكىن نفس،
قلىئىنه بىر آغرى،
بىر آه گتىردى.

اونون گلىشىندەن
قاپاغا دوشدو
آتا آيرىلىغى،
آنا حىستى.
دونيادا كدرلە،
غمە گۇرۇشدو،
گۇردو كۈرييە لىكىن
ھەمشققىتى.

«آتا!» دئىلەندە
دولدو گۆزلىرى،
«آنا!» دئىلەندە
ياندى سۆزلىرى.
ارىش - آرغاچ اولدۇ
باخىشلارىنىدا
دردىن جىغىرلارى،
غىمین ايزلىرى.

آتا كۈلگە سىندەن
لى چىخان كىس
عمى كۈلگە سىنە

فان - قادا دا گۇردو،
ساواش دا گۇردو،
ساواشلار اىچىنەدە.
فان - ياش دا گۇردو.
اونو آز گولدوروب،
چوخ آغلاتدىلار،
ھىجان دا گۇردو،
تلاش دا گۇردو.

بو تە تاپىنانلار،
حاقدان ساپانلار،
آغاجدان، تاختادان
ايلاھ ياپانلار،
كۈرپە سىنە سىنە
كۈز باسىرلانلار،
پئە دىرى - دىرى
قىز باسىرلانلار،
شىطانلا دوست اولوب،
شەرە وارانلار،

چېچېک عؤمرونو،
روحو ایپک اولوب،
قلبي زر اولوب،
هر سؤزو بو گون ده
تزه- تر اولوب.
قيرخ ايلين باشيندا
پيغمبر اولوب،
پيغمبر چېچګۍ
دره نيم منيم.

قورو تدو گۈزلىرىن
آخان ياشىنى،
كىسى طايپالارىن
سرت ساواشىنى.
موقدس كعبه نين
قارا داشىنى
يئىندىن كعبه يه
ھۆرە نيم منيم.

نوردان آيرىلمادى
نورلو حياتدا،
حاق تاپدى كامىنى
او او جا ذاتدا.
باتىينىن آلتىندا،
يىندىنجى قاتدا
يىشى بير باتىنى
گۈرە نيم منيم.

ايللرله زحمت،
قفله کاروان- کاروان
يوک آپاراردى.
دونيانين يوکونو
جاوان محمد
قلبينىدە داشىيىب
تك آپاراردى.
گۈزو توخ، نفسى توخ،
نفسى حالال،
صالقىقدا آد آليپ،
اون قازاناردى.
اوزوندن خبرسىز
پيغمبرلىيە
عؤمور قازاناردى،
گون قازاناردى.
نه قدر آرزويا،
دileyه يه چاتدى،
سسى عرشە چاتدى،
فلە يه چاتدى.
مرتبە - مرتبە
ملە يه چاتدى
پيغمبر ياشينا
چاتانا قدر.
بىلچە ياشادى

حاضر لانىردى.
اولو پيغمبرلىر
كەھكشانىندا
خاتم الانبىا
حاضر لانىردى.
آرزولار دالىنجا
صحراalar گىزى،
سفره چىخاردى
مكىدىن شاما.
يىشلرلە، گۈزلىرە
پىتىرىپ نظر،
هم صۇجىت اولاردى،
سىرداش اولاردى
اولدوزلۇ گىنچە يە،
آيلى آخشاما.
دونيانين دردىنه
اورتاق اولاردى،
دونيانين غمىتىندا
كىچىپ- گىلدەرى.
تائزى مقامىندا
قرار توتماغا
محمد امين دن
كىچىپ- گىلدەرى.
آيلارلا يورغۇنلوق،

اور ک بو دونیادان بټیوک،
اور کسیز دونیایا بیر یوک،
روحو سؤنمز اولان کسلر
جاندا محبت گزدیر.

آلله ایله دوست اولانین
یولو قیربلماز یاریدا،
ینددي قاتدان یتتمیش قاتا
کچر مرتبه - مرتبه.

ان ایستکلی پیغمبرین
بختینه معراج یازیلار،
منزیللری، مکانلاری
سچر مرتبه - مرتبه.

آلله ازو عزیزله یېر
ان سئویملی بنده سینی،
کونوللردن - کونوللره
کچر مرتبه - مرتبه.

تانرى دوستو اولانلارا
گئیلر آچار قاپسینی،
محبت اوز ایشیغینی
ساچار مرتبه - مرتبه.

حرادا یشى خلوتدى،

عزیزلر، تیزلر،
دورار گوناهدان یوخاري.

بدن روحون خیدمتچی سی،
روح بدنین قایغی کشی،
قالدیرار اوز صاحبیسى
آغرى دان، آهدان یوخاري.

خلوتە آچدى سیرینى،
خلوتە تاپدی یشىنى،
شاهلار اونون آياق توزو،
او دوروب شاهدان یوخاري.

«پیغمبر» دئین کیمسه
اونو عملده گوسترر،
نفسینه سولطانلىق ائلر،
چیخار طاماح دان یوخاري.

کۈنۈل آدلی بير سارايدا
ياپىريردى ياپىسىنى،
يارادانا تاپشىريردى
قلب ائوی نين قاپسینى.

قلب ائوینه قاپى آچان
ايچىنده جىنت گزدیرر،
دىلىنده سۆز خزىنه سی،
سەھىرلى ثروت گزدیرر.

آنیندا آللارین نورو،
سۋوگىسى چىشمەدن دورو،
قلىيىنە عشقىن اوغورو
بىر خلوتە چكىليردى.

او خلوتە چكىلدىكچە
مكلەرن نيداسىلا
محبته چكىليردى.

فيکرى، ذيکرى، دوشونجە سى،
يائىنميردى داغا - داشا،
پىچىلتىدا حاققى تاپير،
حقىقە چكىليردى.

باخدىغى تك كعبه ايدى،
هر گون كعبه يە باخىردى،
بىر آللارا عيان ايدى،
محمد نىيە باخىردى،

محمد نە يە باخىردى؟!
سیرر اوزويدو، سیرر آللارى،
بىر خلوتە چكىليردى،
بىر اوزويدو، بىر آللارى،

او خلوتە چكىليردى.

خلوتە چكىلەن کیمسە
چۈلدىن اىچە دوغۇرۇ گىلدر،
بىر طرفه چكىليردى.

خلوت

بو يىزىم اپراھىمە اۋۇز طايپاسىينا قارشى
ۋۇدېگىمىز دىلىدیر. يىز اىستە دېكىمېز كىمسە
نى درجه - درجه يو كىسلەرىك. شووه سىز،
ربىن حىكمەت صاحبىسى، علم صاحبىسىدیر.

(النعام» سورە سى، ۸۳ - جو آيد)
آللاھىنى تائىمايان انسانلارىن سىجىدە
سینە هەنج واخت ملک گلمز.
«حدىث شريف»

باغان نىچە دولانىرسا
باردان اۋىترو باغ باشىنا
او دا ائلە دولانىرى
چوخ سۋودىگى داغ باشىنا.
سېرداشىيدى، هەممىيدى
داغ دا فيکىر، داشدا فيکىر،
اونو راحات بوراخىمىرىدى
اور كەدە اود، باشدا فيکىر.
دوشونجە لر آلۇووندا
بىر شام كىمى ارىيىرىدى،
فيکىر ايلە ياتىپ - دورور،
فيکىر ايلە يېرىيىرىدى.

سسى وئىرەتىدى گلن سىسە،
بىر طرفه چكىليردى،
گىرەردى بىر داش قفسە،
بىر طرفه چكىليردى.

سئو گىيلە دولموشدو
چىچكلىر، او تلار،
چمنلە عطرييە
سالام وئيرىدى.
سجدە يە گلمىشدى
گۈيدىن بولودلار،
آللاھ خاطىرىنە سالام وئيرىدى.

سايسىزدى سايغىلار،
سالاملاشمalar،
سالام داغ سالامى،
داش سالامىدى.
أونا آللاهى نىن
وئرىدىگى سالام
بوتون سالاملارين باش سالامىدى.

گنجىكىميش اولسام دا
دوز اون دئور دعىىر،
من ده قوشولورام
او سالاملارا.
من ده قوشولورام
او گلن گونو
يانان چيراقلارا،
يانان شاملارا.
نور داغى دئۇنۇشدو

اۋلۇچوسو كىمي.
گلىر كايناتىن
افندىسى تك،
گلىر يارادانىن اۋلۇچىسى كىمى!
كىتابلا قايدىر
كىتابسىز گىدن،
گتىرير «علق»ين
بىش آيە سىنى (٢٦)،
بوتون يېر او زونە
يايماق اىستە يېر
بوتون زامانلارين حىكايە سىنى.
«او خوا! نيداسىيلا
باشلانىر حىات،
عشقى قوجاقلاير
بوتون وارلىغى.
او نونچون دونيادا
موسلمان او لماق
دونيانىن ان بؤيوك بختىيارلىغى.
سالام ياغىشىدىر
باشىندان ياغان،
كىتابىن شاهىنىڭتىرىپ گلىر.
يىرىن لىگرىنى،
گۈيون سىررىنى،
دېنин صباحىنىڭتىرىپ گلىر.

آخىرىنچى نفس قالىنجا گىتتىدىم.

قليمە، روحوما نور ياغا – ياغا
باخدىقىجا هى باخدىم نور آدلى داغا.
سىسى آنلاماغا، سۆزۈ دويماغا
ان بؤيوك آرزۇنۇن دالىنچا گىتتىدىم.

هارا بويلا تىرام،
هارا باخىرام،
گۆزۈمۈن اۇنۇنە
يارادان گلىر.
آللاھ كلامىنى
آليب ملکىن،
پېغمىر قايدىب
حرادان گلىر.

يىرده جىلوئىر،
گۈئى دە، گونش دە،
تورپاغا جان گلىب،
داشا جان گلىب.
يازىلىپ آلنىنا
پېغمىر او لماق،
بو حۇكمۇ، فرمانى آللادەن گلىب.

سئو گىسى چىكىيە،
اۋلۇچو يە گلمز،
بؤيوك دە دونيانىن

حاقق سىر داشى مەممەدى،
بنده اونون عشقى ايلە
اوچار مرتىبە - مرتىبە.
من دە گۈرمك اىستە يىرم
خلىوتە كى گىزلىلىرى،
پېغمىرىم اىشارىلە
مەللىي گۆستەرىرنە.

«لا الله إلا الله!» لا
ايىنجىنا دوغرو گىندير،
بويلا تىر تانرىيما سارى،
فلىي گۆستەرىرنە.

كولك گۆزە گۈرونمور كى،
توتام اونون ياخاسىندان،
او، گۆز ايلە گۈروننمە يىن
كولكى گۆستەرىرنە.

من اونون دوردوغو يىرده
يانميش قايالار گۈرورم،
او، قايائىن ياخاسىندادا
چىچكى گۆستەرىرنە.
***

منى آرخاسىنجا يېرسىس آپاردى،
بو سىسىن گو جومو آلينچا گىتتىدىم.
دوزدە دايامادىم، داغ دا دورمادىم،

دوغدو دونيانين،	سپيردى اونون.
گونش سئينيردى:	او فوقلى باشينا
تك اولمايا جاق.	سيغال چكىرىدى،
داها ايندن بئله	تورپاقي آياغىندان
ظلومت، جهالت	أوپوردو اونون.
بشر وارلىغينا	آتا سئو گىسىنه
يوك اولمايا جاق!	حسرت قالاندا،
پاسلى بىشىنەرە	آنا سئو گىسىندىن
فيكىر، حر كت،	الى چىخاندا
گونسوز اوركلەرە	او شاق تك هۇنكىرۇب
گون گىرىرىدى.	آغلامىشىدى او،
دينسىز اولانلارى	عۇمرۇنۇ، گۈنۇنۇ،
دینە چاتدىرىپ	طېيىعتىنى
دونيايا تزه بير	تائىرى در گاهىينا
دين گىتىرىدى.	با غلامىشىدى او!
بو، عدالت دينى،	او گون آمنە نىن
بو، اىخلاص دينى،	تورپاگى نوردو،
بو، ايمان دىنىيىدى،	او گون عبداللاهين
ايىصف دىنىيىدى.	مزاري ايشيق.
ايماڭلار اىچىنە	اونلارىن يېتىرىپ
ان مو گەملى،	بىتىرىدىكلىرى
دىنلىرىن اىچىنە	پىغمبر گلىرىدى
ان صاف دىنىيىدى.	حاقا ياراشيق.
	ايکىنجى گونشى

بىر خزىنە يە،
پىغمبر اورىي
دولو گندىرىدى.
اىراھيم، ايسمايل،
ايسحاق گىتىرىگى،
آدم باشلايدىغى
 يولو گندىرىدى.
هر قايا گۆزۈنە
معبدە دۇنور،
او جا گۈزىلر كىمى
دولوب گندىرىدى.
گلمىشىدى بو داغا
محمد كىمى،
بو داغ دان پىغمبر
اولوب گندىرىدى.
آياغى توخونان
قوم دنه سى ده
اوزۇنۇ داغلاردان
او جا سايرىدى.
اوفوق دە، گونش دە،
اولدوز دا، آى دا
محمد نورونو
قوjac لايىرىدى.
گىچە لر دىئىردى:
«آى سنه قوربان»،
گوندوزلر دىئىردى:

قارانلىق دونيايا
قندىل، چىلچيراق،
قوورولان صحرایا
گور ياغىشىدى او!
قىرخ ياشلا تزجه
قارشىلاشسا دا،
بلكىدە قىرخ مىن
ايل ياشامىشىدى او!
«اوخوا» - دئمىشىدىلر
اونا قرآنى،
«اليف» دن باشلايىپ،
«ميم» دن گلىرىدى.
«اوخوا» - دئمىشىدىلر
اونا دونيانى،
بىلىرىدى بو صدا
كىمدن گلىرىدى.
سسلر دە، سؤزلىر دە،
پىچىلتىلار دا
روحونا سرىنلىك

شاعيره ايلهام وئرديلر.

آللله وئرن او وئرگيدين
بېر داملا دا من گۇتوردوم،
زمىسىندىن سونبول يغدىم،
سونبولوندن دن گۇتوردوم.
ھيجانلى اورىيىمەدە
نور دىزى دالغانلىدى،
قىسىلماديم، باسىلماديم،
مېيدانىمى گەن گۇتوردوم.

او ثروتى آلان گۈندن
حاقق طرفه يول گىدىرم،
اىلدىن-ائىل، يولدان- يولا،
صفدن- صفه يول گىدىرم.
دىلده ذىكريم، باشدا فيكريم،
روحدا شوكرۇم قانادلائىر،
چاتماق اوچون ان موقدس
بېر شرفه يول گىدىرم.

مگە گۇرددوم، كعبه گۇرددوم،
كعبه دكى داشى گۇرددوم،
قارا داشىن يادداشىندا
سايا گلەمىز ياشى گۇرددوم.
يارادانا قول اولانى
مودريك اينسان، كاميل اوستاد،
يارانيشا خور باخانىن

پىغمۇرە اوجا وحىي، شاعيره ايلهام وئرديلر

(يا پىغمېرى!) حقىقىن، بېز سنه كۇۋۇر
(جىنتىدە كى) كۇۋۇر ايرىماڭىنى و يا بول
نعمت، ياخود قرآن، پىغمېرىلىك و يا
قىزىن فاطمەنى (س) يخش اىتدىك!
«الكواشر» سورە سى بىراينجى آيە

شىرىن، درىن يوخودايدىم،
سۋوڭى دولو جام وئردىلر،
دئدىم، هر يېر قارانلىقدى،
ياندىرىماغا شام وئردىلر.

ھر سۆزۈمە، صۇحبىتىمە
بېر شىرىنلىك قاتماق اوچۇن
ياراداينىن سوفە سىنەن
داد وئردىلر، تام وئردىلر.

«آل بو قلم، بو دا كاغىذ،
پىغمۇرە اوز توت!» دئىيب،
تو كىنمز بېر حىات عشقى،
سۇنمز بېر اينام وئردىلر.

گۈزى اوزۇنۇن نعمتلىرى
يېز اوزۇنە پاپلاندا
پىغمۇرە اوجا وحىي،

ايىراڭ زېروه سىئە، قرآن مۇھەرونە
بېزدىن سالام اولسۇن يار رسۇل الله!

گىچە لر قلىيىنە آلىشان شاما،
حاقىن اللرىندىن اىچىدىگىن جاما،
كوللى - كايىنات، كوللى - اسلاما
بېزدىن سالام اولسۇن، يار رسۇل الله!!!
بېزدىن سالام اولسۇن، يار رسۇل الله!!!

محمدە نور داڭى نىن سالامى

ائشىدېلىن سىسە، يېتىشىن اونى،
سەنین بۇ دونىيا گلدىگىن گونە،
سەننى ياردانىن بۇ يو كلو گونە
بېزدىن سالام اولسۇن، يار رسۇل الله!

يازىلان دفترە، يازان قىلمە،
دىلىنە سىلسەن سۆزە، كلاما،
سەنин قازاندىغىن حاقى - سالاما
بېزدىن سالام اولسۇن، يار رسۇل الله!

تازىدەن باشىنا قويولان تاجا،
قالىخىب او جالدىغىن سىرلى مەراجا،
اۋپادىيون كعبە يە، گەشتىرىگىن حاجا
بېزدىن سالام اولسۇن، يار رسۇل الله!

ساچىنا ال چىك مئھە، كولە يە،
باشىنا دولانان چىخى - فلە يە،
آدىنى دىلىنە تو تان مەلە يە
بېزدىن سالام اولسۇن، يار رسۇل الله!

شىرىن او لەتىنە، شىرىن مەھرىنە،
آلىندا پارلايان نورۇن سىحرىنە،

گۈزلىرىنده چاشى گۈردىم.

«آللاه!» دىيە - دىيە يازدىم.

بو، قىسمتى، پېغمىر
آيە كىيمى گلن قىسمت،
صاحبىئە يېتىشىنده
«شوکور» دىئىب گولۇن قىسمت.
آغزىنداكى سون تىكەنى،
دېلىننە كى سون كلمەنى
آرزۇلارلا، دېلىكلە،
اينسانلارلا بۇلۇن قىسمت.

قدىملەرde پېغمىر
ابولھب آتان داشى
گۈزۈمۈزۈن قاباغىندا
يىشە آتىر نادان، ناشى.
لەكە لمك اىستە دىلر
گۈنش بويدا حقىقى،
آنjac لەكە گۇئىتۈرمە دى
حقىقىن داش يادداشى!

بىر طرفە سئوگى، بارىش،
بىر طرفە كىن ياشادى،
محبته تاپىنانلار
يوز ياشادى، مين ياشادى.
ايسلام آدلى اوجالىيغى
قاداغالار يىخامىدە،
ان شرفىزىز كافىر اۇلدۇ،
ان شرفلى دين ياشادى.

قرآن عالي بىر نعمتى،
پېغمىر قىسمت اولوب،
من يازدىغىم «پېغمىر» دى،
او دا قىسمت، بو دا قىسمت.
حۇكمۇ حاقدان وئىريلە سە،
بندە بىر ايش گۈرە بىلەز،
اوددوغۇمۇز بو هاوا دا،
ايچىدىگىمiz سو دا قىسمت.

حاق نورونا چاتماق اوچون
بو عشقىمى گۈيە يازدىم،
نادانلىقى كىچىرمە سىن،
حاق عاشقى اولانلارин
سوراغى جىتنەن گلر.
دؤشونە دئىيمە سىن اينسان،
ھر آلتىن اۇز يازىسى وار،
پېغمىرلە گۇروشىڭچون،
چاغىردىم قادر ئاللاھى،

گىلدى قرآنَا باغانلىنى،
منيم اولو، منيم اوجا،
منيم موقدس قىسمتىم!

ائى يارادان! ايلتىماس اىت،
بو قىسمتە شو كور دئىيم،
هاردا اولسام، هارا وارسام.
اوردان گلن سىن قىسمتىم.
نه بولاقدى، نه شلالە،
نه چايىدى، نه جوشان دىزى،
اشىتىدىيىم اونلە باخ،
سوکوت دوستوم، پس قىسمتىم!

كولونگۇنو توتان توتدو،
قىيايسىنى چاپان چاپدى،
دونيايسىنى بىر گۈزلىن
دونيايسىندا گىنديب تاپدى.
منه قالان بىر قىلمىدى،
بىر ايلهامدى، بىر كىتابدى،
يارادانىم نه وئىرسە،
منه بىسىر، بىس قىسمتىم.

قوش بوداغا، آغاچ كۆكە،
آرييلار شانا باغانلىنى،
جان جانا كۈرپولر سالدى،
جاهان جاهانا باغانلىنى.
شوکور حاققىن قىسمتىنە،

***

آللاهیم، اوزون منی گوناھلارдан تمیزله

بو گون گوناه تو تموشام،
آزدی - چو خدو - نه فرقی،
آللاهیم، اوزون منی
گوناھلاردان تمیزله!

هر گوناه اینسان اوچون
بیر آهدی، بیر آغرى دی،
منی بو آغريلارдан،
بو آھلارдан تمیزله.

شیطان آلدادیب منی،
نفسه اسیر او تموشام،
نفسیمی، نفسیمی
تاماھلارдан تمیزله.

من کی هئچ واخت، هئچ زامان
بو تپرست او لمماشام،
ایچريمى بوت اولان
ایلاھلارдан تمیزله.

اینسانین اورىسىنى
نفس آدلی تيمساح بىندى،
سن بىزىم ايجىمизى

نفسيني (گوناھلارдан) تمیزله ين
موظلق نېجات تا باجاقدىرو!
(الشمس سورة سى، ۹ - جو آيد)

باتديغىم بير گوناه وارسا،
ثاوابا چتىرير، آللاهیم!
سوواللارين آچ سيرىنى،
جاوابا چتىرير، آللاهیم!

دو داغىمدان چىخان دوعا
كولكلەر يئم او لماسىن،
كۈچور او نو يادداشلار،
كىتابا چتىرير، آللاهیم!

منم عشقىن كىتابىنى
جانى - دىلدىن يازان بو گون،
هر سۈزۈمە بير آواز وئر،
رويابا چتىرير، آللاهیم!

اورىيىمند كىچنلىرى
واراقلارا كۈچورمه سەم،
ياندىر باغرىم تىكە - تىكە،
كابابا چتىرير، آللاهیم!

بىدن رو حلا، ايشيق گۆزىلە،
باش عاغىيلا گۆزلىشىر،
ايماندى قىلىن ايشىغى،
دينى، ايمانى درك ائله.

مظلوم كىمىدىر، ظولىمكار كىم،
جىنت ندىر، جەھىنم نە؟ -
اولوم - دىرىم يوللارىندا
تۈكۈلن قانى درك ائله.

حاققىن وارمى حاقيق يولوندا
قىلمىنى چالماق اوچون؟
نفسى اولدۇر، طاماحى بوغ،
عاغلى، ويجدانى درك ائله.

صرحدادا كى قوم دنه سى
سال قايدان نىشانه دير،
ذىرە يە باخ، بير ذىرە دە
بىر كەشكىشانى درك ائله.

جسار تىن چاتاجاقمى
داغى يىردىن قالدىرماغا،
اوزونه باخ، قىلىنده كى
گوجو، ايماكانى درك ائله.

هر آغ او زىدە بير گونش وار،
هر كۈنلەدە بير آتش وار،
باخ پىغمەر جامالىنا،
بوتون جاھانى درك ائله.

صرحدادا كى قوم دنه سى سال قايدان نىشانه دير

ائله بير كىمسە يوخدور كى، او نون
اوستوندە بير گۆز تىجى (ملک) او لماسىن!
الطارق» سورە سى، ۴ - جو آيد)

پىغمەردىن يازىرسانسا،
يازىدىغىن آنى درك ائله،
كۈنلۇنو آچ مىلكلەر،
يىرددە اينسانى درك ائله.

مین - مین كىتاب يازىلسادا،
باشى بير كىتابا باغلى،
مین - مین كىتاب او خوساندا،
أوول قرآنى درك ائله.

يوللار دا چوخ، يوخوشلار دا،
هانسى يولدو سىنن يولون؟
دوغۇرۇ سىمە وارماق اوچجون
 يوللو - اركانى درك ائله.

داغى يارار، داشى كىسر،
حاق سۈزۈنون قىلىنج كىسمۇز،
ايسمىايلىن عشقى ايلە
اثنۇ قورىانى درك ائله.

آذان اوزۇن نە دانىشىر،
نە سۈپەلە بير اينسانلارا؟
- دوغان گونو، باتان آيى،
سۇكولۇن دانى درك ائله.

بو دونيا ایچیندنه ده
نورلو حیات تاپاريق.
داها دا ایشيقلاتار
نازيل اولان کلاملار،
پيغمبره یئيشر
وئريکييميز سالاملا!

بو عشقله گنجه- گوندوز
آليشرام، يانيرام،
اولورم، ديريليرم،
ياتيرام، اويانيرام.
نؤقته سيني قوياندا
يامانليغين، پيسليغين،
کئکلرينى كىنده
بۇھتانىن، خېسلىغىن،
اورك تميز اولاندا،
سنوگى دىنiz اولاندا،
آللاها ايستگييميز
جاندان عزيز اولاندا،
پيغمبره سئوگييميز
قايانار بولاق اولاندا،
اينسان خىيره باغلابى
شردن اوزاق اولاندا،
اور كىدە ياندىراندا
محبىتىن اودونو،
ديلىمىزىن سىلنده
هر جور دئدى - قودونو
ظولمت گنجه لرىتلە
ايشيقلاتار، دان اولا،
باتىنيمىز كوفره يوخ،
ايشىغا مىيدان اولا.
خوش عمله گۈوتىپ
قوووت، نىجات تاپاريق،

پاكلىق آللە ايشيدىر،
ۋئريگى پايدان گلىر،
دورولوق بركتىدى،
چىشمە دن، چايدان گلىر.

آللاھىم، اودو كولدن،
سويو لىلدەن تميزلە،
پاڭك ائت اينسان قلىنى،
اونو آيرى عملدىن،
آجى دىلدەن تميزلە.

خايىنى پاخىليلىقدان،
خيانىتنى تميزلە،
جاھىلى عاريف ائله،
جهالىتنى تميزلە.

بازىقىدى بىر اوغلو!
اونا بىر جە صىفت وئر،
مېن صىفتىنى تميزلە.

منه محمد عئمرو،
اولىيا طالعىي وئر،
آزادلىق عشقى گۈندر،
اسارتىنى تميزلە.

تىمساحلاردان تميزلە.

كۇنوللىرى حىلە دن،
گۆزو كىندەن تميزلە،
گۈزىدە ملكلەر گزىر،
يئرى كىندەن تميزلە.

يالان دىئن دىللرى
يالانلارдан تميزلە،
روحو تالانچىلاردان،
تالانلاردان تميزلە.

مثلىدى: «قرد آغاجى
چىكىب ایچىندەن يئير»،
آماندى، ایچىميىزى
آج گۈز قورددان تميزلە.

اوز اصلينى - كۈكۈنو
اونودان مانقورت اولا،
سن بىزىم روحومۇزو
بو مانقورتىدان تميزلە.

الى حالالا اوپرت،
يابىشماسىن حارامدان،
ملحم قوى، علاج ائله،
قان آخىمىسىن يارامدان.

مُؤعجوزه لر دُؤورونه
او بير مُؤعجوزه گلدي.
او قدر نورلاندی کي،
 يوللار، ايزلر، جيغيلار،
مين ايلين کئهنه سی ده
هاميما تزه گلدي.

ياغيش تک سپله دی
اولدوزلار ايشيغيني،
گوييلر يثيلره وئري
او گون ياراشيغيني،
حاقق سؤزو عزيزله دی
اوز يتيم اوشاغيني،
اونو زيارت اوچون
داغ اندى، دوزه گلدي،
مُؤعجوزه لر دُؤورونه
او بير مُؤعجوزه گلدي.

کور گينده گثرنده
پيغمبرلىك مُؤھرونو
دوغمالاري چوختالدى
اولغىنىي، مئھرىنى؛
او بير نور پارچاسىيدى،
آچدى كۈنۈل شهرىنى،
باش اندىرىدى اونوندە،
زېروه لر دوزه گلدى،

آللاھين اميرينده دير
گۈزى اوزونون قوشلارى
اگر آللاھ ايستسه،
كعبه ييھماق ايسته ين
ابرهه لر (۲۷) باشينا
ياغديرارلار داشلارى!

بو دا بير مُؤعجوزه دير،
حاقا دوشمن اولانا
نيفرت مُؤعجوزه سيدير،
آللاھين اۋز ائويينه
رغبت مُؤعجوزه سيدير.

ان بئيوك مُؤعجوزه سين
محمدە گۈندرن،
قرآنلا فيكىلرى
گولوستانى دۇندرن،
قادىرى - قودرت اولان
ياراداندى، يارادان!
بئيوك مُؤعجوزه لرى
او ائندىرر يثيلره،
ان بئيوك دردلرى ده
او قالدىرار آرادان.

دونيايا گلن كىمى
نورلا گۈز-گۈزه گلدى،

گلدى نچە مُؤعجوزه
- حضرت عيسايا گلدى،
او بير پيغمبر كىمى
سەچىلدى، سايا گلدى.

مين ايلردى ائله بيل
دوزنا اونا تانيشدى،
بئشىگىنده ديل آچدى،
بىلبيتىنە دانىشدى.

بنده نين اوزرىنده
اولسا حاققىن نظرى،
بالىغين قارنىندا دا

ساغ- سالامات ساخلىيار
يونوس تک پيغمبرى!
تفكىكىرده، عاغىلدا
نە لر ياراتدى، نە لر،
محمد زامانىندا
يارانان مُؤعجوزه لر.

او جالان سارايلارى
چىكىلن بير آه يىخار،
كۈنۈل ائوى يىخانىن
ائويىنى آللاھ يىخار.
فيلي نە سرت ائىشلر،
نە سرت يوخوشلار يىخار،
اگر آللاھ ايستسه،
فىللرى قوشلار يىخار.

مُؤعجوزه لر دُؤورونه او بير مُؤعجوزه گلدى

اىي سكتاب اهلى! پيغمبرلرین آردى
آراسى كىسىلىكى بير دُؤورىدە : « بىزه نە
بىر (جىنتلە) موژدە وئرن، نەدە بىر (جهەنەم
عذابى ايلە) قورخودان كىمسە گلدى! » -
دەممەگىزىن اوجون سىزە پيغمبر يمىز (محمد)
گلدى. آرتبىق سىزە موژدە وئرن و
قولخودان (خېردارلىق اندىن) كىس
گلمىشىدۇر. آلاھ ھە شىئە قادىرىدۇر!
(المائده سوره سى، ۱۹ - جو ۴۰)

اولو تانرى اىنسان اوچون
گۈرۈن نە لر ياراتدى،
عاغىللارا سېيغىشمايان
مُؤعجوزه لر ياراتدى.
ايلك دفعە بير اىنسان كىمى
او، آدمى ياراتدى.
مُؤعجوزه لرلە دولو
بىر عالمى ياراتدى.

او، آتادان اولمادى،
دوغولمادى آنادان،
اونو بىلە ياراتدى
تانرى باشدان - بىنادان.
آغاچ ايلاتا دۇندو،
ايلان اىسە عصايىا،
وئرىدى مُؤعجوزه سىنى
او، حضرتى موسايىا.

آند ایچیرم بیزی یو خدان
وار اله ين عالمه،

آند ایچیرم قلمده کي

یازیلارین رنگينه،

«اند اولسون سحر چاغى

هو جوم اندن آتلارا (۲۸)»،

آند اولسون جهاد اوچون

چيرپيان قاتالارا،

آند اولسون قرآن اوسته

سللن آواز لارا،

آند اولسون گونده بشش واخت

قيليان ناما زلارا،

آند اولسون وعده سينده

وئيلن ذكتالارا،

آند اولسون ايلاهى دن

گلن موکافاتلارا،

ائي منيم پيغمبريم !!!

فيكريم، ذيكريم، ازيريم !!!

هر زامان سنينكى دير

روحوم، شوينجيم، قمييم،

سن ديه نى يازاجاق

منيم دور وست قليميم.

هئچ يئرده، هئچ بير زامان

يولونو آزمایاجاق،

حقيقىندن گلمه ين

بير كلمه يازما ياجاق.

عشقىنه اريبه جك

آند اولسون قلمه

نون! آند اولسون قلمه و (ملكلرين)
يازديقادينا (ياخود لفوحى-
محفوظدا يازيلاتلار) كى ...

(النون» و يا «القلم» سوره سى، بيرايچى آيه)

او دىيىن كى، قلمله (يازما غى) اوپىرىدى.

(العلق» سوره سى، ۶-جو آيه)

او قلم كى تاريخلره

شرف يازىب، شان يازىب،

او قلم كى گۈزلىكىن

عشقىنه فرمان يازىب،

او قلم كى ناخىش ووروب

يادداشتىنا دونيانين،

او قلم كى گۈيىدە ملک،

يئرده ده ايسان يازىب،

او قلم كى ايسانلارى

فلكلرە قالدىرىب،

او قلم كى بختىمىزه

جىتى- رىضوان يازىب،

او قلم كى عرش او زونه

(علليون» ئى نقش ائديب،

او قلم كى تانرى توتوب،

خالىقى- رحمان يازىب،

اند ایچیرم او موبارك،

او مقدس قلمه،

مۇعجۇزه لر دۇرۇنە
او بىر مۇعجۇزه گلدى.

يابىلدى بو خوش خېر
حاققا، عرشە، زمينە،

اىلە بىل سون قويولدو
بو دونيانىن قىmine،

آرزولار قاتادىندا
او جالاندا آمنە

آنانىن بو سۋىىنچى
چوخالدى، يوزە گلدى،

مۇعجۇزه لر دۇرۇنە
او بىر مۇعجۇزه گلدى.

دىدى: «گىركى ايندىن
او سېچىلە، ساييلا،

آدى، سسى - سوراغى
يىز او زونە ياييلا؛

آللاھىن تاپشىرىغى
يېتىشىدى جبرايلە،

ملەك ايلە محمد
او گون او ز - او زە گلدى،

مۇعجۇزه لر دۇرۇنە
او بىر مۇعجۇزه گلدى.

پیغمبر و شاعیر لر

ایچی یامانلیغین پا خیری، پاسی،
ئئزلره موختت، گؤزیله عاصی،
هرزه دانیشماغین، مکرین اوستاسی،
حدیاندان گلنلر هجو ائدر سنی.

گنجه ده، گوندوز ده
آلله ائوینده
چیرپیان اور کلر
وصف ائدر سنی.
مقدس تورپاغین
قارا باغریندا
یام یاشیل چیچکلر
وصف ائدر سنی.

پتکده بال او لار،
چیچکده شیره،
چئوریلر او جاغا،
دئور ائدن فلکلر
وصف ائدر سنی.

او خويار عشقينه
قومرولار، قولار،

ـ (موشیک و کافیر) شاعیرلره گلینجه،
اوقلا را یالنیز آزغیلار اوبار!

ـ مگر گؤرمورستنمی کی، اونلار هر بیز
وادیده سرگودان گزیب - دولاشیرلار!
(هر طرفه مثل اندیز، بیرینی یالاندان
مده، دیگرینی ایسه بېت پئە هجو
اندیزلر!)

ـ اوقلا را ائمه دیکلری شیلری دنیزلر!
(اونلارین دندیکلری نین اکثرینی
بالاندیز!)

ـ آنچاق ایمان گتیریب باخشى ايشلر
گۈرن، آللاھى جوخ ذېڭر ائدن و
ظولمە اوغرادىقدان سۇنرا اینتىقامىنى
(حققىنى) آلانلاردان باشقا! ظولم ائدلار
ایسه (اولنندن سۇنرا) هانسى دۇنۋە دۇنە
چىكلەرنى (هارا) دوشە جىكلەرنى،
عاقىبتىرى نین نىنچە اولا جاغىنى، هانسى
اینقىابلا سارسیلا جاقلارىنى) موطقى يىلە
چىكلە!

(الشعر) سوره سى، ۲۲۴-۲۲۷-جى آيە لر)

اصلى - نجابتى، سودو - سومويو

شيطاندان گلنلر هجو ائدر سنی.

خميرى - مايسى شردن يوغۇران،

بۇھناندان گلنلر هجو ائدر سنی.

خايىن طعنه سىنەن، خىس دىلىنەن،

نانكۈر تو خوموندان، نامرد اليندن،

نانجىب قارىنەن، ناشى بىلەنەن،

نادان دان گلنلر هجو ائدر سنی.

اويانان ايتىياهى
هله آچىلماشىدى
آوروپانىن صايagi! ..
غرب شىرىن يوخودايدى
شرق آياغا دوراندا،
غرب رنگى تائىمىرىدى
شرق ناخىشلار يارادىب
كاشانه لر قوراند!!
اىسلام سۇوگى سلسە دى
اۆزۈندن اول گلن
كىتابلار، دىنلە،
قلېنى، اورىيىنى
باتىرمادى كىتلە.
آند اولسون قلمە کى،
تورك - اىسلام ائللرى نين
دوشوب درىن عشقىنى،
مۇسلمانىن، اىسلامىن،
پىغمېرىن عشقىنى،
نە شىشىرىدىب، آرتىرىب،
نەدە کى كم يازاجاق،
ان بۇيۈك حقىقى
نە وار اولدوغو كىمى،
باخ بو قلم يازاجاق!!!

آللاها اینانمایان،
ایلاهی سوداسیتا
بیرجه دفعه یانمایان،
شیطانی مؤهور کیمی
اورینه حک ائدن،
ان بؤیوک حقیقتین
وارلیغينا شکک ائدن،
موصیبت خبرچیسی،
فلاكت بايقو شلاری،
خیسلر، یاراسالار
اونلارین تای- تو شلاری.
پیغمبرین گوزوندن
تؤكمک اوچون یاشلاری،
تؤكمور، تؤكمک ایستمیر
اتگىنдин داشلاری.
ان یاراماز بیر ایشی
او زونه گر ک بیلن،
ھجوي، مکرى، تحقیرى
 يول بیلن، اورنک بیلن،
بو موشريک شاعيرلرين،
بو کافير شاعيرلرين،
جهنممه ابدى
موسافير شاعيرلرين
پايىنى وئرمك اوچون،
اونلارين ابج او زون
آچىب گئستر مك اوچون

دوزلرین سرگردانى،
چۈللرین آواراسى.
بىرى شىطانا اويان
کافيرلرين کافيرى،
بىرى آللە يولونون
ان نورلو موسافيرى.
بىرى نين قلمىندن
پاس تۈكولر، كىر ياغار،
بىرى نين قلمىندن
شفق ساچار، نور ياغار
. شاعيرلر وار ديليندن
آخار ايلان زھرى،
شاعيرلر وار ديليندن
ھميشه «شوکور» ياغار.
شاعيرلر باشقما- باشقما،
شاعيرلر جور به جوردو،
بىرى نين دئدىكلىرى
سامان چۈپونه ديمز،
بىرى نين دئدىكلىرى
لعل دى، گۇوه ردى، دوردو.
آللاها قارشى چىخىب،
حاقق او زونه آغ او لان،
كلمه باشى هر سۈزو
تحقير او لان، لاغ او لان،
يارادانا يوخ دىئن،

شاعيرلر جور بىه جوردو،
بىرى ساكيت، عاغىللە،
بىرى دلى دى، كوردو.
بىرى آللە عشقىنى
أۆز باشينا تاج ائيلر،
آغرىسىنا تسللى،
دردىنه علاج ائيلر.
بىر سۈزۈنۈ دېيىشىز
مین- مین ثروته، زره،
شوکر ائدر يارادانا،
اوز تو تار پىغمىبره.
باخار ايلاهى سۈزە
«قرآن آيە سى» كىمى،
دوياشىرىن سىسىنى
تائزى نين سىسى كىمى!
ديلىن چىخان حاقق سۈزو
اوجاق بىلر، پير بىلر،
تائزىيا شکك گىتىمىز،
آللاھىنى بىر بىلر.
شاعيرلر باشقما- باشقما،
شاعيرلر جور بىه جوردو،
اونا وئريلەن عۆمۇر و
هر كىس بىر يوللا سوردو.
بىرى باشىن تۆھمتى،
اوزوموزون قاراسى،
شاعيرلر باشقما- باشقما،

آچار قانادىنى
نورلو دويغولار.
چاغلایان چىشمە لر،
قايناييان سولار،
قاداللى كولكلەر
وصف ائدر سنى.

غيرفان مجلسىسى نين
خونچاسى، خونو،
اخلاقين ليباسى،
حياتين دونو،
سونون اووللى سىن،
اوللين سونو،
ان تميز دىلكلەر
وصف ائدر سنى.

اوزوندن، گوزوندن
نور ياغا- ياغا
وورار تاخىشىنى
قارايا، آغا.
آللاھىن امرىيلە
ائىر تورپا ياغا،
موقدس ملکلەر
وصف ائدر سنى.

عبدالرحمن جامىنى؟
بو گون كيم خاطيرلامير
جلال الدين رومىنى؟
مین ايلدى آللاد دئىبىب،
«مثنوى» يله تىتە دىر
اور كلىرىن سىميىنى!
بو گون كيم خاطيرلامير
يَسْوِينى، يُونىسى،
 حاجى بكتاش ولىنى?
بو ئويوك شاعيرلىرىن
قوى اوستوندۇن چىكىمە سىن
يارادان اۆز ئىنى!

بو گون كيم خاطيرلامير
محمد فضولىنى?
نسىمىي دئىيلدىمى
دانىشان قوش دىلىنى؟!
بو گون كيم خاطيرلامير
آدى پېغمىرى آدى
پاكيستانلى اىقبالى؟
بو گونون مۇولاناسى
روحون جاهى - جالالى?
پېغمىرى اورئىنه
وحىي گوندرن آللاد
شاعيره، صنعتكارا
سۆزو، ايلهامى وئردى.

مندن سالاملار اولسون
سنه ايمان گتىرىن
حسن اين ثايتە،
عبدالله اىبن كعبە.
بو گون اونلارين يئرى
يارادانىن يائىندا
ان مؤحتشم سارايدى،
ان اوجا بىر مرتبە!
زامان نورتك ياشاتدى
آللادا، پېغمىرى
نور، ايشيق شاعيرلىرى!

بو گونون اۆزوندە دە
پېغمىرى مقامينا
ياراشيق شاعيرلىرى!
رحمتله آنير بىر
آللادى، پېغمىرى
ذىكىر اىدن شاعيرلىرى،
قاتلاندىغى عذاب دا،
ياراتدىغى كىتابدا
يارادانا - آللادا
شوكر اىدن شاعيرلىرى!

بو گون كيم خاطيرلامير
شىيخىمىز نىظامىنى?
عليشىر نواينى،

فاجىعه لر دوغوران،
قلىينىدە جىن يىغاناغى،
چىنىنە گوناھ يوکو،
بو كافىر شاعيرلىرىن
بو گونون اۆزوندە دە
كىسلەك يىلمىر كۈكۈ.
ايىنجى عمللىرىنى
ياشادانلار وار هله،
پېغمىرى بوستانىنا
داش آتانلار وار هله.
كافىر شاعيرلىر اولدۇ،
آنچاق كافىرلىك قالىر،
اونلارين آراسىندا
شىطانى بىرلىك قالىر.
نه تاپدى، نه قازاندى
دوننكى زىبرىلر،
هرچند چوخۇ سونرادان
دۇنوب موسىمان اولدۇ،
موسىمان اولانادك
پوسکوردو يوان اولدۇ.
لەنت كىتايىندادى
بو گون سالمان روشندولر،
تارىخىن كىتايىنا
لەك كىمى دوشىدلار!
ائى منىم پېغمىرىم!
تاخىتم، تاجىم، سرورىم!
گىلدى، واختىندا گىلدى
قرآن داكى آيه لر.
آزغىنلار ياخشى يىلسىن،
اوzaق يول گىنە يىلمىز،
چورو كدورسە قايدە لر!
ائى منىم پېغمىرىم!
ائى نوروم،ائى سحرىم!
سنه ساتاشانلارىن،
حدىدىنى آشانلارىن،
آتساجا آتانلارىن،
گوناها باتانلارىن
آدى، سانى، سويادى
جهىتم نىشانە لى
نېفت دفترىنە دىر!
رحمتىن اوزاق اولان
لەنت دفترىنە دىر!
لەنت ايلە آنيلىر
مین دؤرد يوز ايلدن برى
عبداللاز- زىبرى!
ايىلىس اور كلى لرلە
چىكىنلەدە حق- حساب
لەنت ايلە آنيلىر
هوبايрад ابن واهاب.
شاعيرلىكى كافىرلىك
خەمرە سىنە دوغوران،
نفسى موصىبىتلەر،

قوشولماديم بيرجه گون
قلبي دار شاعيرلره،
ائى منىم پيغمبريم،
سنين شاعيرينم من!

كيمسه نين بوستانينا
هئچ زامان داش آتماديم،
عؤرمودمه بير قوشون دا
ديمدىگىن قاناتماديم.
بىر قلبه توخوناندا
شىرىن يوخو ياتماديم،
ائى منىم پيغمبريم،
سنين شاعيرينم من!

سنين دئدىكلرىنى
باشىمدا تاج ائله ديم،
كۈنلۈمون باغچاسىندا
اريش- آرغاچ ائله ديم،
عشقىنى كعبه بىلدىم،
قلىمى حاج ائله ديم،
ائى منىم پيغمبريم،
سنين شاعيرينم من !!

يارادانا سجده نين،
عيادتىن شاعيرى!
نه بئيوشك بختورلىك -
سو كىمى آيدىن، دورو،
بال كىمى شىرىن اولماق،
اود اىچىنده زمزىم،
سوپوتىك سرىن اولماق،
سنين خىدمتچىن، قولون،
سنين شاعيرين اولماق،
ائى منىم پيغمبريم،
سنين شاعيرينم من!

أوچونجو مىن ايللىگىن
اوولى دير، اوولى،
قلىمده سين عشقىن،
اوستومده حاقين الى،
درىا سن، قوواص منم،
قوينوندا تاپدىم لعلى،
ائى منىم پيغمبريم،
سنين شاعيرينم من!

من ده كۈنلۇمو وئردىم
حاققا يار شاعيرلره،
بايراغىنى داشىيان
بايراقدار شاعيرلره.

ياغدىرىدىلار باشينا
مىن جور بئەتانى، شرى!
آنچاق قلبه چالان
نه شىطان، نه شر اولدو،
قالان جاويد افندى،
بىرده «پىغمېر» اولدوا!

شىطانىن شاعيرلىرى
يئە شر يانىندا دير،
تارىيما اوجالانلار
آللاھىن در گاهىندا،
پىغمېر شاعيرلىرى
پىغمېر يانىندا دير!
ائى منىم پيغمبريم!

يوكوم، چكىم، لنگرىم!
سنين خىدمتىنده دير
ايلاھى سىس شاعيرى،
روح و نفس شاعيرى!
بو گون بير شاعيردە وار،
كۈنول و جان شاعيرى،
زلىمخان ياقوب كىمى
آذربايجان شاعيرى،
تورك روحونا، اىسلاما
صادقىن شاعيرى،
سنين چوخ يىندىگىن
بىر مىلتىن شاعيرى،
سى سئودىگى اوچون

محبت چئىشمە سىنى
اونلارا باغىشلادى،
سۆز دولو بىر دريانى،
نور دولو جامى وئردى.

ائى منىم پيغمبريم!
شاه سۆزوم، شاه اثريم!
منىم ده مىلتىمین
ان (وجا شاعيرلىرى،
شىئىخلىرى، پېرلىرى
موقدس عملىيە
سنين خىدمتىنده دير!
سنين خىئىر - دوغاندا،
سنين رحمتىنده دير!
عباسقولو آغانىن
روحو بو گون اوپىور
(وادىي - فاطىمە ده (٢٩)،
آنامىزىن آدىنى

داشىيان بير صحرادا!
راجى نين ائلمىز روحو
قىرمىزى دىنizدە دير،
دالغالانىر دريادا (٣٠) !
«عرفان چوبانى» جاويد
سنين عشقىنلە يازدى،
ياراتدى «پىغمېر» ئى!
سى سئودىگى اوچون

تک او لان آللله چکب!
بنده نین گوجو چاتماز
حاقین یاراتدیغیندا
قوصور، تؤقصان تاپماغا،
اوونون یاراتدیغینی
باشقابوره یاپماغا!

آیيلن قامتی ده،
باخیشیدا اوخونان
بئیوک محبتی ده،
چیچک کیمی، گول کیمی
ياناغی نین آلی دا،
گئنیش کۆكسو، آغ الی،
گور قارا ساقالی دا،
قارا گۆز بیکلری،
اوزون کیرپیکلری ده،
کیرپیکلردن سوزولن
گۆز یاشی دا، تری ده
گوموش کولچە سی کیمی
ایشيقلى گورکمی ده،
او گورکمده گۈرۈن
سۈينجى ده، قمى ده
شرف آلیب تانرى نین
ان اوجا شرفیندن،
چكىلېب شكىل کیمی
آللاھین تعریفیندن!
او، پیغمبر شكىلدى!
بو جامالا باخاندا
ان ماھير رسماں بىلە
حسدیندن آه چکىب،
چونكى بو گول جامالى
نه بىر رسماں، نه نقاش،

طبيعتين توهفه سى،
تانرى نين وئرگىسييدى،
باشدان - باشا جامالى
قىزىل گول سرگىسييدى.
داها دا نورلانىردى
گونش اوونو گۈرنىدە،
آى گۈيىدە نازلانىردى
أونا سلام وئرنىدە.
بولاقلار سۇيىنيردى
او ايچندە سويونو،
اولدوزلار اۋىيونوردو
سېير ائىندە بويونو.
رنگلەرين سيراسىندا
ياشىل رنگى سۈيرىدى،
اورىيە سىغال چىكىن
هر آهنگى سۈيرىدى.
قاشلارى نين دويونو،
گۈزلىرى نين رنگى ده،
سۈزۈنون آخرى دا،
سى نين آهنگى ده،
پیغمبرلىك مۇھورو
کورىيىن بنى ده،
گئنیش آلنى، آغ اوزو،
شىرمايى بىلنى ده،
يشىيىنده قاباغا
اولو بئیوک يارادان
گىتىرنىدە دونيا
اونو نوردان ياراتدى،
صاف بوللوردان ياراتدى.
آستا، ايناملى سىس ده،
گول عطىرلى نفس ده،
ياراشىقلى بوي - بوخون،
جاذىيە لى دوروش دا،
زاكتلى يېرىش ده،
ادبلى اوتوروش دا،
سليقە ده، نظام دا،
بال کيمى دانىشىق دا،
اوزدە، گۈزدە، صىفتەدە
چىچكلىن ايشيق دا،
يېرىنده - ياتاغىندا
هر دئىيى كلام دا،
وئرىدىي خىپىر - دوعا،
آلدىيى خوش سalam دا
حاللىقدان يوغرولان
خمرى ده، ماياسى دا،
قىزدان، گلىتنىن اوستون
آبرى دا، حىاسى دا

آمین! يا رب العالمين!

اینسان او غلو سندن غیری
بیر کیمسه یه قول اولماسین،
کیمسه کیمین بئلینده کی
توزا باتمیش چول اولماسین،
خیرالانا - خیرالانا
سئوگی قارا پول اولماسین،
آمین! يا رب العالمين!

من دردی بیر شاعیریم
دردی بئیو ک بیر میلتن،
بوردوم - یووام، او غلوم، قیزیم
قوربانیدیر خیاتین،
هنج کسه مؤتحاج اولماسین،
سندن گلسين عینایتیم،
آمین! يا رب العالمين!

آغريلارين پنجه سينده
چارميخ گزرموش بير بدنم،
بوټولشدیر وارليغمی،
پارچالانمیش بير وطنم،
گؤستر بئیو ک خوشبختیي،
دونيا گزرسون - من ده منم،
آمین! يا رب العالمين!

ائی حضرتی بیغمبریم،
مندن سنه سلام اولسون،
آلله آدى قوى دیلیمده
ان موقدس کلام اولسون،
او ممتینی قورو ماغا
قرآن بور جوم، قلام اولسون،
آمین! يا رب العالمين!

دیلدن - دیله، دیندن - دینه،
ائلدن - ائله حورمت اولسون،
خیثیرلى سۆز، خیثیر عمل
ان موبارک نعمت اولسون،
«آلله بیردى» دینلرین
سون مقامى جىت اولسون،
آمین! يا رب العالمين!

سۆز همیشه محبتین،
مئيدان چۈركك - دوزون اولسون،
سئونلرین ئۇمرۇ - گۇنو
شودىگىنندن او زون اولسون،
ايچازه وئر، كىچك - گىدىك،
جىتىنە اىزىن اولسون،
آمین! يا رب العالمين!

عرشە سىسىم جاتىپ، سورا غىيم گىنىپ،
چىكىلىز ظولوم وار، دادىما سن چات!

ملحمى، علاجى آرا باغرىما،
ووروبىلار نه قدر يارا، باغرىما،
قاراباغ چىورىلىپ قارا باغرىما،
قارشىدا اولوم وار، دادىما سن چات!

دادىما سن چات!

دوعا رحمت قاپىسى نىن آچارىدىر.

حضرت. محمد

پىغمبر عاشقىته، ائى قادر آللە،

بىر آز موشكولوم وار، دادىما سن چات!

وطن باخچاسىندا، مىلت باغىندا

سارالمىش گولوم وار، دادىما سن چات!

يانان دوغمالاردى، يادلار ياندىرىپ،
يېزىدىتك، شومورتك آدلار ياندىرىپ،
شىطان اۋو لادلارى او دلار ياندىرىپ،
قوورولمۇش كولوم وار، دادىما سن
چات!

دونيانىن بير بختى كم شاعيرىم،

گۆزو ياش، كىرىپىگى نم شاعيرىم،

قىمدن دوغولموشام، قم شاعيرىم،

بوينو بو كولوم وار، دادىما سن چات!

بىر كۆزم، اليمدن او جاگىم گىنىپ،

اسىرىم، گىروووم، تورپاگىم گىنىپ،

ائیب گلن آغ يوللارى

جبرايلين چيسيمېزدە
چالدىغى قاناددا گۇرۇن.

ايسلام ندى، ايمان ندى،
نه دئمكدى مولسلمانلىق؟
- رسول الله يېر اوزونه
گىلدىيى ساعاتدا گۇرۇن.

هاياندادى آدم - حوا
بيز - بيرىنى تاپدېغى يېر،
ندىر عرصات آياغى،
گىندىن عرفاتدا گۇرۇن!

ندىر عرصات آياغى، گىندىن عرفاتدا گۇرۇن!

ائى آللاهين بىنده لرى،
حاققا چاتماق اىسته سىز،
ايستانلىغىن تارىخىنى
آدم آدلى ذاتدا گۇرۇن.

واراقلاين سمالاردان
ائىنب گلن كىتابلارى،
داوودا زبوردا باخىن،
موسانى تۈوراتدا گۇرۇن.

روحون سىنماز قانادلارى
ايشىڭىچە، چارميخ تانىمير،
عيسانى اينجىلە تاپىن،
ان سەھىرىلى قاتدا گۇرۇن.

قرآنин هر آيە سىنده
دېرى، جانلى بىر حىات وار،
أونا باخىن، محمدى
همىشە حياتدا گۇرۇن.

گۈزى اوزوندن يېر اوزونه

يارديمىنلا، كرمىنله
زىنگىنىشدى بو ثروتىم،
يىرلە-گۈزىن آراسىندا
دالغانلىدى محبىم،
بىر «پىغمېر» شاعىرى تك
قبول اولسۇن بو نىتىم،
آمين! يا رب العالمين!

بىر «وحدتى وجود» ائله،
آرامىزدا بىرلىك اولسۇن،
قوى جو جىرسىن تو خوم كىمى،
بىرلىكىمiz دىرلىك اولسۇن،
آستانامىز زىارتلىك،
او جاھىمىز پىرلىك اولسۇن،
آمين! يا رب العالمين!

عئەمرون-گۇنون يوللارىندا
بودرمىسىن كۆھلەن آتىم،
محمدىن مقامينا
وعده سىنده گىندىم چاتىم،
شعرىم اولسۇن پىغمېرىن
جامالىنا صلاواتىم،
آمين! يا رب العالمين!

ناحاقق يىلىپ حاققىمىزى،
يالان سايىب دوغرومۇزو،
قارابااغدا تىكە- تىكە
ياندىرىپىلار باغرىمىزى،
اۋزگە لر يوخ، اۋز قودرتىن
قوى سا غالتسىن آغرىمىزى،
آمين! يا رب العالمين!

يوکسلن بير سوتوندو،
قرآنی سهو او خوما،
آللاها آغیر گندر.

اوستونده حاققين الى،
يارادانين زهمي وار،
بير سؤزده مين عالمين
دوشونجه سی، فهمي وار،
دنه کي باغيشلاري،
او، رحماندي، رحمي وار،
قرآنی سهو او خوما ،
آللاها آغیر ائدر.

يثری اوجادان- او جا،
ياشي اولودان- اولو،
هر نوچه سی، وئر گولو
ايلاهيدن وورغولو،
اولو ليا دا، شیخ ده،
ایمام دا اونون قولو، -
هر قلبه او کيتابدان
 يول دوشر، جيغیر گندر،
قرآنی سهو او خوما،
آللاها آغیر گندر.

نه او جادي مقامي،
نه شيريندي عذابي،
طيلسيملريين ديليدير،
سوروالارين جوابي،
دوروست او خو، گوزل ياز،
بيره- ميندي ثوابي،
قرآنی سهو او خوما،
آللاها آغیر گندر.

ايقار، ايمان صاحبي
او جاق اولار، کول اولماز،
ايمانسيز بير اور کده
تيکان بيتر، گول اولماز،
آللاها آغیر گندن
بنده يه یونگول اولماز،
قرآنی سهو او خوما،
آللاها آغیر گندر.

قرآن نه بو تپرسين،
نه ده کي بير بو توندو،
يو خدو اونو ياندیران،
اونو ياخان بوت ايندي،
حاققدان بنده يه دو غرو

اوخونان قرآنین ثوابي

ائي محمد او ممني،
سندن بودور ايستييم:
قرآنی سهو او خوما،
آللاها آغیر گندر.
بيز اونا ايلاهيدن
وئريلن درس دئميشيك،
بيز اونا دويغولارдан
سوزولن سس دئميشيك.
بيز اونا يارانيشدان
صاف، مقدس دئميشيك،
قرآنی سهو او خوما،
آللاها آغیر گندر.

اونون در کينه وار ماق
ار او غلو ار ايشيدير،
زر گرليک صنعتيدير،
او بير زر گر ايشيدير،
او، تانري مؤعجوزه سی،
او، پيغمبر ايشيدير،
قرآنی سهو او خوما،
آللاها آغир گندر.

بیزدن اول مئهه دئندو،
کؤنوللردن اسدی بو سس،
بیزدن سونرا نئچه- نئچه
مین ايللره بسدي بو سس،
هنج واخت سئحرى آزالمايان،
تميز قالان سسدي بو سس،
سس وئريب اوز رسولونا،
خاليقى- سبحان اوخويور،
باخ پيغمبر آوازينا،
گور نئجه قرآن اوخويور.

باخ پيغمبر آوازينا،
گور نئجه قرآن اوخويور.
بو نعمتى دادا يىلسك،
گنتىشلىز دارلىغىمىز،
نور ايچينده ملك كىمى
ھئى پاكلاشار والىغىمىز،
كافير اوللوق، بو سسلره
اولسا اگر كارلىغىمىز، -
يىش ده، گۈرى ده عشقة دوشوب،
ھر طرف، ھريان اوخويور،
باخ پيغمبر آوازينا،
گور نئجه قرآن اوخويور.

تاختى اوجا، باختى يىشىن،
بو آواز شاه آوازىدى،
دورولانىب تميزلىنىش
اولو در گاه آوازىدى،
بو، بندە نىن ايشى دىئيل،
بو بىر آللە آوازىدى، -
محمدىين نفسييله
اونو بىر اينسان اوخويور،
باخ پيغمبر آوازينا،
گور نئجه قرآن اوخويور.

عئمرروم- گونوم نئجه كىچير،
بو سسلرين ايشىغىندا

صوبح آچىلىر، دان اوخويور،
باخ پيغمبر آوازينا،
گور نئجه قرآن اوخويور.

بو اووسونون ايشىغىنا
دؤزمور اورك، دؤزمور بدن،
بو سسلرين ايشىغىندا

كول اوللماديم، نىچون، ندى؟
ائى يارادان، ايجازە وئر،
من ده ايجىم بو چىشمە دن،
اور كله سس- سسە وئريب،
دامارلاردا قان اوخويور،

باخ پيغمبر آوازينا،
گور نئجه قرآن اوخويور.

ياز دا بوردا، طراوت ده،
ياشىل چمن ده بوردادىر،
گۈيدە اوچان، يىرده گزن،

نوردا چىمن ده بوردادىر،
چىچىك اوستە دوشۇن شىھى
نورتك امن ده بوردادىر،
آريلار سانكى بال چكىر،
پتك دولور، شان اوخويور،

پيغمبر قرآن اوخويور

اولولاردان ائشىتىكىمە، كىتابلاردان
اوخدودوغوما گۈرە، دېپىرلى حضرت.
پيغمبر يىمىز قرآنى چوخ ايلاھى بىر
أوازلا اوخويوارمىش. اللە بىل او سسى،
او پيغمبر آوازىنى بو سون من ده
ائشىدىرىم ...

آمان آللە! بونه سحر،

بونه اووسون، بونه آواز،
من بو سىدىن يېر اوزوندە
آز ائشىتىدىم، آز گۈرددوم، آز،
بىلە سۆزە، بىلە سسە

عئمرروم اولسون نذير- نىياز،
اورك جوشور، كؤنول سئور،
دوداق گولور، جان اوخويور،
باخ پيغمبر آوازينا،
گور نئجه قرآن اوخويور.

واخت ارىيىر ياواش- ياواش،
آخشام دوشور، گىنچە كىچير،
زامانلارين سيناغىندا،
ايسلام باشى اوجا كىچير،
ھئچ يىلمىرم من هاردایام،

اخلاق نورو، دین ایشیغی

شویه سیز، سن بؤیوک پیر اخلاق
اوزرینده سن!

(«القلم» سوره سی، ۴-جو آیه)

یارادلشن دا اخلاقین قدر گوژلدي.
(«حدیث شریف»)

يولا تیکان آتیلار،
تیکانلاری گول بیلیر.
هایمی اوزو کمی
نورلو بیر کئنول بیلیر.

ایشیغی نین اوستونه
اثیر فارا پنجه لر.
اونو قورخودا بیلمیر
عبداللار، ایشګنجه لر.

يو کو آلیر چینینه،
دردی اوزونه چکیر.
شیطان یانا ایسه ده،
یولو دوزونه چکیر.

کینی یاختنا قویمور،
سٹوگی، باریش عادتی.
سوچلونو باګیشلاماق
ان بؤیوک سعادتی.

او پېښه یئتیرir
اوغلول تک اوغلولوغو؛
یارادانی تبلیغی،
یارادانا قوللوغو.

یارادانین اوښنده
اوزونو بیر قول بیلیر.
آییرمیر بیر اینسانی،
قولو دا اوغلول بیلیر (۳۲)،

دوغرولوق دوست قاپیسى،
خوش خبره آچیلیر.
دونیانین طیلیسیملری
پیغمبره آچیلیر

یادی دا دوغماسی تک
اوزونه یاختن بیلیر.
بنده یه محبتی
قیلینجينا قین بیلیر.

چچکلردن ظریف دی
قادينا محبتی.
اونلارا ملحم اولور
نیطقی نین بلاغتی.

یو خسوللارین آرخاسی،
کاسیپلارین پناهی؛
ایمکانیزا ال توئار،
تونخ نفسی، یوخ تاماھی.

رسولدا ظوھور اندن
مَلِين اخلاقیدير.

تائزی حؤكمویله دُونن
فلگین اخلاقیدير.

اهلى-بئیتین قاپیسى
قیش آچیدیر، یای آچیق.
آللاه قوناقلارینا
قلبی تای باتای آچیق.

نور چیله نیب قلینه،
نور سپیلیب اوزوونه.
موشريک مؤمنه دُونر،
باخسا اونون گُوزونه.

او، «میلتیم» دئمه دی،
او، «اومنتیم» سویله دی.
آللاهین وارلیغينا
«حقیقتیم» سویله دی.

آستا دینیر، دانیشیر،
او جادان گلمير سى.
مؤجوجه لر یارادیر
آللاهین مؤعجوجه سى.

اونا محبیمین
یوخ چکیسى، اولچوسو.
اخلاق زیروه سینده دیر
یارادانین اتلچیسى.

اخلاق عیصتمدن گلیر،
اخلاق حیادان گلیر،
سودله، سومو کله، قانلا
کُز کدن، مايادان گلیر.

اخلاق بیر تول پارچاسی،
لکه سیز گول پارچاسی.
سُئوگیه آینا توئار،
سُئون کئنول پارچاسی.

طراوتدى - عطری وار،
لیاقتدى - خطری وار،
ریسمیزین یانیندا
قیمتی وار، قدری وار.

اولفتی وار، متهري وار،
جادیه سی، سیحری وار.
پیغمبر فرمانیندا
تائزی نین اوز مُهرو وار.

سُئوگی

منلیک گوسترمز، من اولار،
حاقق تارلاسیندادن اولار،
قالخار ملکله تن اولار،
جوشار پیغمبر سُئوگیسى.

سیسقا چایي گورلاندیرار،
ظولمتری نورلاندیرار،
یو خسول قلبی وارلاندیرار،
دا شار پیغمبر سُئوگیسى.

نه یۇنۇ شاها توئار،
نه اوزونو باها توئار،
اوزونو آللاها توئار،
یا شار پیغمبر سُئوگیسى.

مرحمة ناما زینی قیلماماق مو مکوندومو؟

اوغلسانسا وورولما
ایلامی گوزلله،
بو اخلاقین حیرانی
اولماماق مو مکوندومو؟
رحمت یاغیشلارینی
یاغدیررسا یارادان،
درین دریالار کیمی
دولماماق مو مکوندومو؟

یومشاقلارین یومشاگی،
حیلیملرین حلیمی،
افندیلر سولطانی،
عالملرین عالیمی.
اونون وئردیگی درسی،
او کىچدیگی تعلیمی
کؤنول وئرب، جان وئرب
آلماماق مو مکوندومو؟

آغزیندان نه چیخیرسا
کنچیر قاندان، ایلیکدن،
سۆزو عاغیل دان گلیر،
دوشونجه سی بیلیکدن.
سېحره، اووسونا دوشوب
بو بويدا داهی لیکدن،
تائرى نین طیلسیمیندە
قالماماق مو مکوندومو؟

سیلکله نیب «شقق القمر» (۳۳)
مؤعجوزه سی،
گۇئيلر ائنیب محمدە
ساری گلیر.

بیر آغا جین مین بیر سایدا
بوداغی وار،
كۆنکو دۇنوب محمدە
ساری گلیر.
ترزینین اسلام گۆزو
آغىرلاشىر،
بۈركو دۇنوب محمدە
ساری گلیر.

قولاقلاردا سس ايشىغى،
اون ايشىغى،
اوجا ملک محمدە
ساری گلیر.
كۈنۈللەدە اخلاق نورو،
دین ايشىغى،
چىرخى- فلك محمدە
ساری گلیر.

اوجا تو توب حاقق عشقىنى،
دین آدینى،
ایمان هر گون محمدە
ساری گلیر.
ایسلام قىرير ئالىملارين
عىنادىنى،
زامان هر گون محمدە
ساری گلیر.

داماردان سوز، قاندان كنچیر،
روحدا ارىت، جاندان كنچیر،
قلینى قرآندان كنچیر،
گۇر رسولون اخلاقینى،
گۇر پیغمبر اخلاقینى.

گۇئيلر ائنیب محمدە ساری گلیر

آرادايیر محمدەن
اوزاقلاشان
قوجا دونيا محمدە
ساری گلیر.
آلچاق دونيا پیغمبرى
باشا دوشمور،
اوجا دونيا محمدە
ساری گلیر.

پیغمبر بو سرت داغلارا
چوخ گلردى،
داغلار ايندى محمدە
ساری گلیر.
زامان گلدى مین ايللىرى
ياخالادى،
چاغلار ايندى محمدە
ساری گلیر.

«بولانمیشام، دورولت منى»
دئىه- دئىه
سولار دينىب محمدە

گۇر پیغمبر اخلاقینى
اورىنى تىز ائله،
گۇر رسولون اخلاقینى.
سۇ گىنى يېز دىز ائله،
گۇر رسولون اخلاقینى.

ايشيق پايلا ظريفلە،
 قول- قاناد اول عاريفلە،
طاماح سالما تعريفلە،
گۇر رسولون اخلاقینى.

حالاللېقدان چىك بالىنى،
آللاھ سوروشۇن حالىنى،
ھېچە ساي دونيا مالىنى،
گۇر رسولون اخلاقینى.

گۈزلىنىدە جىن ساخلاما،
اورىنىدە كىن ساخلاما،
دى حاقق سۈزۈ، دين، ساخلاما،
گۇر رسولون اخلاقینى.

عشقى حاقدان گلن سىس بىل،
حاققى دوغما بىر نفس بىل،
ايمانىنى موقدس بىل،
گۇر رسولون اخلاقینى.

ارنه دئۇن، ار يولو توت،
نه فيته، نه شر يولو توت،
اوجا پیغمبر يولو توت،
گۇر رسولون اخلاقینى.

ان او جا دؤولت کيميدیر،
ان دادلى قىسمت کيميدир،
آللاها خىدەت کيميدیر
کبە يە خىدەت مگە ده.

هر اور ک بير دولو جامدى،
هر گۈنۈل بير يانان شامدى،
صاباحا بير ائھتىرام دى
دونئە دېقت مگە ده.

بىر تانىش اول، ياخشى تانىش،
قلمىم، ياز، دىلىم، دانىش.
آللاه الى توخۇنمايىش
يوخدۇ بير صنعت مگە ده.

ار دئمىشىك ارنلەر،
حاقا كۈنۈل وئرنلەر،
محمدى گۈرنلەر
وار بير شرافت مگە ده.

ياخىن گلەز آغرى-آجى،
ايمان اولسا باشىن تاجى.
زىلەخان دا اولدۇ حاجى،
تاپدى سعادت مگە ده!

يېزىدە لعنت مگە ده.

آيدىنلىغى حاققىن نورو،
تىمىزلىگى سودان دورو،
بو شۇھەرتى، بو اوغۇرو
يارادىب غېرەت مگە ده.

ال ووراندا قارا داشا
آز قالىر كى عاغلىن چاشا
نه گۈردو كسە باشدان-باشا
حىثيرىدى، حىثيرت، مگە ده.

ناھاق يېرە اور ک يارما،
حاققى اولماسان، حاققىا وارما،
اتى اىنسان، جىت آختارما،
گىزدىگىن جىت مگە ده.

باخىشلاردان نور تۈركۈلۈر،
دوداقلاردان دورر تۈركۈلۈر،
ھەر يېردىن شو كور تۈركۈلۈر،
يوخدۇ شىكايەت مگە ده.

تارىخ قدىم، درگاه اولو،
تورپاق اولدۇ، چىشىمە سولو،
كىم اولسا آللاھىن قولو،
چىڭىز خېجالت مگە ده.

باخىن كعبە نين ياشينا،
دونيا دولانىر ياشينا،
تۆز قونسا بير جە داشينا،
قوپار قىامت مگە ده.

ايشىق ايمىش گۈزدن اۋترو،
زمزم سويو بىزدن اۋترو
اولدۇ بير شربت مگە ده.

فيكىر فيكىرە حيان اولدۇ،
سىسيمىزى يايان اولدۇ،
باخانلارا عيان اولدۇ
اصلەن حىقىقت مگە ده.

يېردىن گۈزىيە محبت وار،
گۈزىدەن يېرە مرحمەت وار،
حاققا دوغۇرۇ حرڪەت وار،
بىر جە دى صىفت مگە ده.

نور يارانىب، زر دوغولوب،
ايىام، پىغمېر دوغولوب،
على كىمى ار دوغولوب
كعبە سى حىكىمت مگە ده.

دىلىنە قرآن آيە سى،
اوستوندە حاققىن سايە سى،
آللاھدانىدى سرمایە سى
تو كەنزر ثروت مگە ده.

گىيىندىك احرام پالتارى،
عاغلىغى داغلارىن قارى.
يېرىدىك قىيلە يە سارى،
انتىدىك عىيادت مگە ده.

سەنگى چىنگى تو خودوق،
عطىر داددىق، گۈل تو خودوق،
ايىاما رحمەت او خودوق،
شىكر ايمىش سۆزدن اۋترو،

سۆزۈنون داد- تامىنا
بال كىمي شىرىن دئىيب،
ذئھىنە، يادداشىنا
درىندەن درىن دئىيب،
آللاھىن وئرگىسىنە
يۇز مىن «آفرىن!» دئىيب،
سونسوز دوشونجە لە
دالماماق موڭۈندۈمۇ؟

نە آغىرىدى بورۇدا
يۇغۇرلوب ياپىلماماق،
نە گۈزىلدى بورىنە
ايىمك و تاپىلماماق.
گۈزىل اخلاق دئىنە
سەجىدە يە قاپىلماماق،
واجىيات نامازىنى
قىلماماق موڭۈندۈمۇ؟

مگە نىن ھىمنى

چاگىردىق قادر ئاللاھى،
يازىلدى قىسمت مگە ده.
چىكىدى بىزى زىارتە
اولو بير قودرت مگە ده.

ھفتە لر آيا قوووشدو،
چىشىمە لر چاپا قوووشدو،
داملا درىياپا قوووشدو،
يوخ اولدۇ حىسرت مگە ده.

شىكر ايمىش سۆزدن اۋترو،

مندە ايدى،
يارادانا اولانلارى
يئىتىرىمكچون
آرادىغىم اينسان ايدى،
بندە ايدى.
اولو تانرىيم حۆكم ائله دى،
قوش ملکىدىن
دۇندۇم يىتە داش ملە يە.

اولو تانرى منىم
ملّك طالعىمى
تاپشىرمىشدى باش ملە يە!
ابو قوبىئىس داغلارىندا
قاردان بياض بير داش اولدۇم،
داش اولسام دا،
آللاھىمین هر سىرىنە
سىرداش اولدۇم.

بىر گون داشى قوش ائلمىك،
بىر گون قوشۇ داش ائلمىك
اونون حۆكمو!
ملكلرى اينسانلارا
دوغماجا قارداش ائلمىك
اونون حۆكمو!
اينسانلارى گۈزى اوزونە
قالدىرماق دا،
ملكلرى يىش اوزونە

سن سنى پىغمېر
گۆزۈنده عزىز لە.
سن سنى محمد قلىنىدە
آرا، داش!
قارا، داش!

داشдан گلن سىس:

« من جىتنىن اىچىننە بىر
ياقوت ايدىم،
نور ساچىردىم يىرە، گۈزى.
يارادانىن امرى ايلە
سونرا دۇنوب ملّك اولدۇم (٣٥)،
آغ قانادلى قوشادۇنوب
اۋزۇم بويىدا اورك اولدۇم.
يىر دە، گۈزى دە
حىئان ايدى اوچماغىما،
حىئان ايدى
كايىتاتى قوجماغىما.
يارادانىن قودرتىنى
چاتدىرماقچون اينسانلارا
من باخىردىم اور كىلرە،
عاغىللارا، وىجدانلارا.
گۈزىيون سىررى،
يىزىن سىررى

آه چىكمە اصىل سىز
نادانىن ئىندن.

اوستونە آدمىن
اللى توخونوب،
ايبراهىم گۆزۈلە
سېرلىرىن اوخونوب.

محمد ئىلە
ديوارا قويولان (٣٤)

أۋپوشلر سىلىنىدە
سىنه سى او يولان،

سۇيىلەن، سېچىلەن
قارا داش!

قارا داش!
شىطانا اوزاق سان،

آللاھا ياخىنسان،
دويانىن قلىيەن

نورلو بىر آخىنسان.
بو سۇڭى قوبارمى،

بو ايستك قوبارمى
دومانلار، توستولر

سىن گول اوزونو
سارا، داش!

قارا، داش!
موشىكىن، كافىرين

مېن لەنت گورونا،
گدانىن ئىندن،

حجر الاسود

حجر الاسود قاردان داها بياض ايدى،
فقط موشىكلىرىن گوناھى اونو
قارالىدى.

(« حدیث شریف »)
قارا داش!

قارا داش!
جاھىللر قلىنى قىربىلار.

وروبىلار قلىنىه
يارا، داش!

قارا، داش!
آللاھا آغ اولان

آللاھىسىز بىنە لر
چكىلر روحونو

دارا، داش!
قارا داش!

يىزىدىن امرىيەلە
مانجاناق آتىلار،

اولموسان اوچ يىردن
پارا، داش!

قارا، داش!
درد چىكمە ناشى نىن،

حاقق دئنلر دانىشىقسىز
بوغازىندان آسىلىرسا،
خيانىن مىيدانىدا
پهلوانى عار باسىلىرسا،
يىزىد اۇلوب،
يىزىدلرىن حؤكمو، گوجو
وارسا هله،
عدالىن قولاقلارى
كارسا هله،
بونا آغرى چىك اورك،
گۈزىن آخان ياش نىلە سىن؟
اوزونو بىز قارالتىمىشىق،
بو دۈزولمۇز فلاكتە
ملک كىمى داش نىلە سىن،
داش آدىلى ملک نىلە سىن؟
فلک بىزىلە باجارتىرسا،
بو چىخى - فلک نىلە سىن؟
ايىكان وئرسە ايپلىس، شىطان،
آمان وئرسە نادان، ناشى،
دۇنوب يىئە يىاضلاشار
كعبە مىزىن قارا داشى!!!

چىن او لار پناھىمېز.
پىس او زىلدە شىطان توکو،
دار او ركده مىكرين اودو،
هارا با خسان شر- بۇھتاندى،
هارا با خسان دئى - قودو.

نچە- نچە آغ داشلارى
قارالدىيدى
قارا- قارا نىتىمىز!
آللاھا يوخ، شىطانادى
قوللۇغومۇز، خىدمىتىمىز.
آه- آمانلار، ناحاقق قانلار
مېن ايللرە او زانىرسا،
بو ساواشدا حاقق او زولور،
ناحاقق مىيدان قازانىرسا،

پىشىكلرىن اللرىنده
بو غولرسا پلنگىمىز،
خىردالاتا - خىردالاتا
محو اولورسا نەنگىمىز،
قىرغىن، ساواش دايامىرسا
بىرجە گونلوك، بىرجە آنلىق،
ايپلىسرىن پنچە سىنده
دىدىلىرسە موسىلمانلىق،

قوى او تانسىن
يىزىدەن بىر فيتواسىيلا
جىيرىمى ياندىرانلار،
قوى او تانسىن
منى ووروب سىندىرانلارا!
بو تۇو ايدىم، پارچالاندىم،
من پارا يام!
من پارا يام!
بو تۇولرى سىندىرانا،
اور كىرى ياندىرانا،
بىر اعتىراض، بىر هارا يام!
قارا نفس، قارا نىت
ايىسانلارىن او جباتىندان
باخىن ايندى صىفتىمە،
قاپقا يام!!!
قاپقا يام!!!
نچە بىغمىرە
عقىدە داش، مرام داشام!
ايىسان او غلۇ!
سوروش مندن،
نىيە بىلە قارالمىسان؟
من كى قاردان آغ
داش ايدىم.
آمان آللە، يېر اوزوندە
نه قدر مىش گوناھىمېز،
بو گىندىشلە قىامت دە
ساغلام وارلىق،
ساغ داش ايدىم.

شر- بُوهتانا، يامانليغا،
هر پېسليهه آتيليردي.
شیطانليغين ياراتديغى
عمللره آتيليردى،
کۇز كوروك اوژوللره،
تمللره آتيليردى.
شیطانين بېر قازانجي وار،
او دا کى «لنت شیطانا!»،
يورد- يوواسى جهتنمدى،
او زاقدى جىت شیطانا.
نفسه قالىب گلن كىمى
اولو تائزى ايراهيمى
ايراهيم خليل الله دى؛
سۋەدىگىنە «دostom» دئىدى،
پېغمېرىلىك وئرگىسىنى
ان بېرۈك دليل الله دى.

ايلاھى نىن ايذنى ايله
اينسانلىغا رهبر اولور،
حاققى ايراهيم تك سئون
حاققا دوست پېغمېر اولور.
آغلا يرام اينسانلارين،
اينسانلىغىن گونونه،
نمودو گېتىرىم
گۆزلىرىمین ئۇنونه.

آللاھين صبرى بئيو كدو،
درد وئرن درمان دا وئرير،
يوخ يېردن زمزم چىخارىر،
سولارا فمان دا وئرير.

آتا آپاردى اوغولو
آللاھا قوريان وئرمە يە،
اوغول موتتظرى دايالىدى
حاق يولوندا جان وئرمە يە.

ايراهيمى اود ياندىرمير،
ايسماعىلى بىچاق كىمير،
پىغمېرى ياراداندا
وعده قاچمير، واخت تلسمير.
نه ياراغىن هوئى دى،
نه سىلاحىن مؤعجوزه سى،
داشى كىسن باشى كىمير،
بو - آللاھين مؤعجوزه سى!
تك شیطانا آتىلمىرىدى
ايراهيمىن آتىدىغى داش،
يىرده، گۇيدە، كايياتدا
فېرلانىرىدى ياواش - ياواش.
شیطانلىغا، اىپلىسلېي،
خېسىلىيە آتيليردى،

گىلدى دونيايا!
ايسمىيلين نسلى
حضرتى محمدى
يېتىشىدىردى،
ايتحاقين نسلى
حضرتى عيسانى!
بېرى مسجىدى آللاھ ائرى سئچدى،
بېرى كلىسانى!
آرادان مين ايللر كىچىدى،
چوخ سولار آخدى آرادان،
حؤكمونو وئردى،
ايشىنى گۈردو يارادان ...

آياغىمى ياندىرير قوم،
قوم كىمى چۈللەرە
داغىلىر يو خوم.

صحراء قىزمار اود كىميدىر،
او ستوندە گىز بىلمىرم،
يانىب - يانىب قورولورام،
ايستىيە دۆزە بىلمىرم.
ايراهيم، ايسمايل، هجر،
بو آتشە نىچە دۆزۈپ؟
هشى دوشونوب - داشىنيرام،
بېر يانا يوزا بىلمىرم.

اونو دار آياقدا كىم قورو بوردۇ؟
(با رسولوم!) كىتابدا (قرآندا)
ابراهيمى ده ياد اىت (اونون
حتكابىتىنى ده او مەتىنە سۈپە). حقيقىن،
او، بوسوتون دوغرو دانىشان كىسە
(مىدىدىق) - بېر يېغىمېر ايدى.
(«مرىم» سورە سى، ۴۱-جى آيە)

اونو دار آياقدا
كىم قورو بوردۇ، كىم،
نمرودون چاتىدىغى او جاقدا
نيي يانمادى حضرتى ايراهيم؟
صحرادا طوفانلار
قيامت قوبارا،
قوم داغى درياتك
كۆكىر يە، قابارا،
كولكلە داراق چكە،
قۇملار تۇفالا داران،
صحرائين اودو نىلە يە سىدى
نمرودون او دوندان
ساغ - سالامات قورتارانا!
عشقدن، سۋوگىدىن
تو تولدو حالال مايا،
بېر پېغمېردن
ايکى پېغمېر نسلى

گونش دوغسا دا،
واختیندا دوغمور.
یاغیش یاغاندا
کیمین او زونه یاغسین،
گونش دوغاندا
کیمین او زونه دوغسون؟
بولنیب سولار،
تو تولوب هاوالار،
ییخیلیب کومه لر،
داغیلیب یووالار.
کسیلمیر قیرغینلار،
قررتامیر داعوالار!
بال ایتیریب باللغی،
سود ایتیریب حلاللغی.
قار ایتیریب آغليغی،
جان ایتیریب ساغليغی،
سو ایتیریب صافليغی.
روح ایتیریب شفافالغی،
ویجدان ایتیریب تمیزیلگی،
نه چایین چایلغی قالیب،
نه دنیزین دنیزیلگی.

سویا زهر قاتدیلار،
بالا شکر قاتدیلار.
بنده لر بیر - بیرینی

باش کسن طاماھی نین
گوزویله با خماسایدی،
شیطانین آخیتیدیغی
ستلرین قوجاغیندا
چژپ کیمی آخمسایدی،
آللاھا دوست او لاردى،
آللاھ وئرن فورصتى
الدن بوراخماسایدی!
بیخدیق سارایمیزی،
اوچوردوq دامیمیزی،
شیطان توت قوروسو کیمی
آلدى الیمیزدن ایمانیمیزی.
ایندی قالمیشیق دئینه - دئینه،
ایندی قالمیشیق دؤیونه - دؤیونه.
حضرت قالمیشیق
جنتین یئرینه، گئیونه!
واختیله آللاھی
ائشیتمه دی اینسان،
ایندی ده اینسانی
ائشیتمیر آللاھ.

کؤنلوموزجه گولمور دونیا،
ایستگیمیز جه آچیلمیر صباح.
یاغیش یاغسا دا،
واختیندا یاغمیر،

حیف موسایا!
حیف عیسایا!
حیف محمده !!!
حیف آلاھین اینسانا وئردیگى
عشقة، ایمانا، محبت!
اینسانلار اینسانلىغى
یاشادا بیلمە ديلر،
شیطانا ایبراهیم تك
داش آتا بیلمە ديلر!
ایبراهیم بیر درس ایدى
آلانا،
بیر کیتاب ایدى
او خوييانا.
بیر چیچک ایدى درنه،
بیر گول ایدى قوخويانا!
آللاھین دوستونا
چئوریلە بیلدی اینسان،
بوتون گوناھلارى
پئر او زوندن سیلدی اینسان؛
بورنونون او جوندان او زاغى
گئورە بیلسیدى،
عؤمر و نو ظولمته يوخ،
ایشیغا وئرە بیلسیدى!
دونیا یا نفسی نین، قارنین،
داش کسن ایشتاهى نین،
حیف آدمى!
حیف نوحى!
حیف ایبراهیمه!

نه قدر کى
آدمىن یانىندا
ایبلیس وار،
ایبراهیمین یانىندا
نمود وار،
موسانین یانىندا
فیرعون وار،
رسول الالاهين یانىندا
ابوجهل وار،
بو یالانچى دوپادا
ابو لهبلره طلب وار،
مؤمى نین یانىندا
موشىك وار،
موسلمون یانىندا
کافير وار،
نه قدر کى اور کلرده
غرض وار، کین - کيفير وار،
نه قدر کى کوفر اوچون
بو قدر تشن، آج وار،
او قدر پيغمبره
تو كنمز احتیاج وار.

تۇوبە سىزىندىرى!
اپىراھىمین گوجو چاتىمىدى،
بلكە محمد قايىتارا
اينصافى قلىنىزە،
ايمانى روحونۇزا.
بلكە رحمى گلە
آغرينىزە، آھىنىزە،
محمدىن عشقىنىه
كايىتاي يارادان آللاد
محمدىن عشقىنىه
بلكە باغىشلادى سىزى.
بلكە يىشىدىن قايىتادى
سىزىن اوجباتىيىزدان
قورويان
سئوگى بولاغى!
حيات عشقى!
مرحىتم دىزى!!

ياش تۈركۈن!
آيىلىن!
دېز چۈركۈن!
تۇوبە ئىدىن!
تۇوبە قاپىسى
آچىقدىر آللادىن!
نورونا سالام وئرىن
صاباحىن!
ال اوزمىيەن حياتدان،
"بىنە لەر" باغلاسا دا،
ھەچ واخت باغلاتان ئىتىل
آللاد آچان قاپىلار،
آختار، ائى اىنسان اوغلو،
نيجات يولو تاپىلار!
ياخشى ايشلەر گۈرمە يە
تىلسىن،
نۇوبە سىزىن،
نۇوبە سىزىن،
نۇوبە سىزىندىرى!
بوتون گوناھلارдан
تميزلىنمە يە،
آللادىن گۆزۈنده
عزىزلىنمە يە،
تۇوبە سىزىن،
تۇوبە سىزىن،

يېرىن يالانلار،
ائى يوسىفي قويوبىا سالانلار!
ائى اۋز اليلە اۋز ائوينى يىخانلار،
ائى بوزۇوا "آللاد" دئىب
موسايا قارشى چىخانلار!
ائى حقىقتىن باشىندا
بوستان اكىلر،
ائى عىسانى
چارميخا چىكتىل!^۱
ائى پىسلىگى پىسلىيە
جالاق ائدىنلەر،
ائى محمدى
داشقالاق ائدىنلە!
ائتىكىيىز عمللىر،
توتودوغونۇز گوناھلار
هامىسى بىر جە - بىر جە
اۋزونىزە قايدىر، اۋزونىزە،
آللاد باخمير، باخمدارى،
باخماياجاق سۈزۈنۈزە!
يالوارىن!
آند اىچىن!

^۱ بر اساس اعتقادات مسلمانان و نص آيە شريف،
حضرت عيسى(ع) نمرەدە است و رووحش بە آسمانها
رفتە و در قىام حضرت مهدى(عج) خواهد آمد و از
ياران آن حضرت خواهد بود.

آلدىلار، آلداتدىلار!
بىرى پولون گوجونە،
بىرى سىلاھىن گوجونە!
بىرى ايشىن، وظيفە نىن،
بىرى طاماحىن گوجونە!
ياش ياناغا سوزولىندە،
آياق يىردىن اوزولىندە
اوميدىمىز قالدى يىنه
قادىر آللادىن گوجونە!!!
ائى شىطانى گولدورلى!
ائى بىغمىر اولدورلى!
ائى فلاكتە اوغرابيانلارا
ائى زكىرىيە نى بىت الموقددس دە
آغاڭ قارىشىق مىشارلا
دوغرابيانلار!
ائى آتاسىندان بىزىپ،
آناسىندان كوسنلى!
ائى فىليسطينىدە بىر قىزىن سۈزۈولە
يچىا بىغمىرىن
باشىنى كىسنلى!
ائى لوت پىغمىرى
اۋز ائوينىن قروانلار!
ائى دوه سىنى اولدوروب
صالىھىن اورىيىنى اووانلار!
ائى آياق آچىپ

پېغىزىمىرى سىنە سى مۇحىتىش قايى.
هر گون هو جومدادىر، وخشى دالغالار،
غرق ائتمىك اىستە بىر او نو درىايا.

پېغىزىمىرى اورىي گور اىشيق كىمى،
يانىر گۈزىلرىندە حاقىقىنى ئىتى.
كىتىرمىك اىستە بىر نور، اىشيق كىمى
دونيا يات زە بىر مەدىنىتى.

بو تىرلە، لو تىرلە،
ايلاهلار ايلە
آراماسىز دۇيوشور
تك آللە اوچون.
مېن جانى او لىسا دا،
ۋەرر، چىكىنمز،
بىر جە «لا ال الله!»
اوچون.

قورىئىشى زەرىلى
ايلاتا دەئوب،
هر گون فورىتىت گىزىر
اونو چالماغا.
موشىرىك دە، كافىر دە
تۇرۇب يە دوروب،
حاضىرىدى ھە ساعات

پېغىزىمىرىن حوزۇنۇ

(بىر، نۇرۇروتىن ۱۰/اينجى اىلىيىندا باش وئىرىدى)
«أىي داغ ! منىم باشىما گىلن شەنى
سەنин باشىنا گلسىدى، دايامازدىن،
يىچىلاردىن»، بۇ فيكىر بۇيۈك
اوغلۇ قاسىپىن وفانى زامانى
پېغىزىمىرىن دېلىنىن سىستەمىشىدۇر.
(صالىھ سوروج، «پېغىزىمىرىن حاياتى»،
1 جىلە، ص. ۳۴۱)

كۆمكىسىز قالاندا اينسان اۋولادى
اومىدى گۈزۈنون ياشىنا گلىرى.
او چروم كىارىندا دايابىر ئۇمۇر،
قىسمىتى يارغانىن قاشىنا گلىرى.

سەمتىنى، يېنۇنۇ آزمىش زامان وار،
پېغىزىمىرىن دئورانىن آه وار، آمان وار.
كىدردىن گۈزىلرە چۈركۈن دومان وار،
عۇمرۇن باھارىنا، قىشىنا گلىرى.

آغىرىدى دئورانىن، واختىن شەرطلىرى،
يۇمىشالدىب موم ائدىر داشدان سرتلىرى.
ھەمىشە دونيانىن بۇيۈك دردلىرى
بۇيۈك آداملارىن باشىنا گلىرى.

قلىيىندا، روحوندا بىر چاخناشما وار،

تانرى اىشىغىندا ھامى نورلانار،
دونيانىن سارايى، دامى نورلانار.
يانار اور كىلىرىن شامى نورلانار،
اىشىقلان كعبە نىن نوروندا، كۈنلۈم.

ھەر كىيم قارا داشى آيىلىپ اۋپر،
دېزىنە گۈچ گلر، قلىيە تېر.
يا خىشىلىق ياغدىرار، آيدىنلىق سېر،
اىشىقلان كعبە نىن نوروندا، كۈنلۈم.

سۇد كىمى تەمىز اول، قار كىمى آغ اول،
چىرىپىنما شوبە نىن نوروندا، كۈنلۈم.
آلش ئۇمۇرۇن بۇيۇ موقدىلىگىن
اودوندا، كۈزۈنە، قوروندا، كۈنلۈم.

بىندىن شەھەرتى آللە نورودور،
اىشىقلان كعبە نىن نوروندا، كۈنلۈم!!!
اىشىقلان آللەھىن نوروندا، كۈنلۈم!!!
اىشىقلان،
اىشىقلان،

اىشىقلان يىشە،
حضرت محمدىن نوروندا، كۈنلۈم!!!

اىشىقلان كعبە نىن نوروندا، كۈنلۈم

بو دا بىر فورىتىدى باختىنا دوشوب،
اىشىقلان كعبە نىن نوروندا، كۈنلۈم.
زامانىدا دوشوب، واجتىنا دوشوب،
اىشىقلان كعبە نىن نوروندا، كۈنلۈم.

سېرداش اول اولدوزلا، گونشلە، آيلا،
 يولداش اول چىمنلە، چىشمەلە، چايلا،
آلدىغىن اىشىغى دونيا يا پايلا،
اىشىقلان كعبە نىن نوروندا، كۈنلۈم.

ايىامى او لانلار دوماندان چىخار،
شوبەدەن سېرپىلار، گوماندان چىخار.
دونيانىن ساھمانى ايىماندان چىخار،
اىشىقلان كعبە نىن نوروندا، كۈنلۈم.

گۇون بۇ دونيانىن ياراشىغىنا،
پېغىزىمىرىن تۇرۇن، حاققى اىشىغىنا.
ايىندى كى دۇنۇمسۇن حاق آشىغىنا،
اىشىقلان كعبە نىن نوروندا، كۈنلۈم.

دینی سئو گیده دیر،	باشلا تیر حیاتین	دردلی اوریینده	قیصاص آلماغا.
سئو گیسی دینده،	سرت ایشکنجه سی.	نه لر وار اوونون،	
محمد عؤمرونون	پیغمبر قلینی	درین دریالارین	هله کی آلينماز
آیناسیدیر او!	دیدمک ایسته بیر	گورونمَز دبی.	قالا کیمیدی،
تکجه پیغمبرین	موشریکین، کافیرین		نه آغیر ایتكیسی،
قادینی دئیل،	قارا پنجه سی.		نه بیر یاسی وار.
حضرت فاطیمه نین	اوریی پارتلامیر،	دریالار قوینوندا	اوونون خدیجہ تک
آنا سیدیر او!	دؤزور، دایانیر،	باتماغا قویمور،	عشقی، دایاغی،
خدیجہ خسته دیر،	ان آغیر درد	اوژن گمی کیمی	ابو طالیب کیمی
تو که نیر عؤمرو،	ایله یو کلننده ده.	قوروبوور اوونو.	بیر آرخاسی وار!
بیر آنا اریسیب	باشی نین اوستوندہ	ناکام قارداشی نین	
سئونور شام کیمی.	آللاه دایانیر،	تک بالاسیدی،	
نه او میده باخیر،	پیغمبر تک او لمور	دو غما عمی کیمی	قوشا قاناد کیمی
نه تسليیه،	تکلننده ده.	قوروبوور اوونو.	قالدیریر اوونو،
دارالیر نفسی	خدیجہ - عیصمتی،	حیف، بو سئوینجی	بیری غیرتیدی،
بیر آخشم کیمی.	محبیتیدیر،	چوخ دادا بیلمیر،	بیری ثروتی.
باجارمیر چوخ شئی باجاران قادین،	ایسلاما ایلک ایمان	اجل عمی سینی	هله اوولی دی
اولومله، اجلله باجара بیلمیر.	گگیرن قادین؛	آپاریب گندیر.	بئیوک یوللارین،
باج وئرب، باج آلیب حیاتی بویو،	پیغمبر یو کونون	جاوان محمدین	نه گوجو آزالیر،
آمانسیز اولومدن باج آلا بیلمیر.	آغیر لیغینی	بو سرت آبریلیق	نه قطعیتی.
بیر آخشم جانیندان چیخدی نفسی،	چیینیه شرفله	قلینی کؤکسوندن	آتانيں او زونو
روح گشتی، قورو جا بدنسی قالدی.	گُوتورن قادین.	قوپاریب گندیر.	گورمه بین او غول
		حیف، او زون سورمور	سئیب آتا کیمی
		بو بختوریلیک،	ابو طالیبی.

قوجاللادي دونياني:
«لا اله الا الله،
محمد رسول الله!»

ایستګيمیز، سټو گیمیز،
اولفیتیمیز، مئھریمیز،
تاریخین یادداشیتدا
ایمان آدلی مؤھروموز،
مؤعجموزه دن او جادا
مؤعجموزه میز، سیھریمیز،
دوغان روح گونشیمیز،
آخان دورو سویوموز،
کچمیشیمیز، کټکوموز،
صباھیمیز، سویوموز،
آذان صدالاریندا
عرشه چاتان بويوموز:
«لا اله الا الله،
محمد رسول الله!»

بیر ماغارا، بیر ملک،
بیر اینسان، بیر پېچیلتى،
آچان يو خدو سیررینى،
سیرر اینسان، سیرر پېچیلتى.
ایلقار، ایمان، عقیده،
دؤزوم، صبیر، پېچیلتى:

بیر کلمه نین قودرتى

«لا اله الا الله، محمد رسول الله!»

آلله اولدو ايلك سؤزو،
آلله اولدو سون سؤزو،
يؤن وئردى يؤنسوزلره
قىيله سؤزو، يؤن سؤزو.

موسلمان تاریخى نين
ايلك جومله سى، اوئن سؤزو:
«لا اله الا الله،
محمد رسول الله!»

سو کونت ده سس اولدو،
صدابلا، شورلا گلدى،
جبرايل جامالىندى
تجلى نورلا گلدى.
سۋوگىلە، مرحمتە،
خوش بير اوغورلا گلدى:

«لا اله الا الله،
محمد رسول الله!»

ايلك آندان، ايلك ساعاتدان
حاققا وئردى مىدانى،
قوودو اوز در گاهىندان،
لەنتلە دى شىطانى.
ايلاھى سۋوگىلە

محبىت گوجوندە وار ايتىرندە.

ياناقدا گول آچىب يانان زر سولور،

نه قدر اولسا دا تزه - تر، سولور.

محمد آدىندا پېغمبر سولور
خديجه آدىندا يار ايتىرندە.

بو، آغىر ايلىدى محمد اوچون،
دردىن يوروش ايلى، ظفر ايلىدى.
واختسيز آيريلىغىن، وعده سىز كۈچون
بىر ائوه دال با دال سفر ايلىدى.

عۇمور باغچاسينا قىش بىلە گلدى،
پېغمبر بى دردە توش بىلە گلدى.
بو، طالع ايشىدى، ايش بىلە گلدى،
بو دا بىر قضا وو قدر ايلىدى.

درد داشىب، بىمىندن، زىلىندن چىخىب،
نېچە خوشبختىلىيى اليىندن چىخىب.
بو سۆز پېغمىرىن دىلىندن چىخىب:
«بو بير حوزن ايلىدى، كدر ايلىدى».

طوفان بير تارلانى سوووردو گۈزىه،
نه سونبولو قالدى، نه ذى قالدى.

گىچە دن- گىچە يە
تاماڭلارنىدە واخت،
بىر گىچە گلمىشىدى،
بىر گىچە گىتنىدى.

پېغمبر اليىندن
اوچدو قوش كىمى،
گىتنىدى اللرىندن،
خديجه گىتنىدى.

بىر عۇمور بىلەجە يېتىشىدى سونا،
اوچدو جىتنىنە صاف دىلەك اوستە.
وئردى سون موژىنى پېغمبر اونا:
«ايىرین وار جىتنىدە، آغ دۈشكى اوستە».

داغىلىرى ياراشىق، پوزولور نىظام،
زىروه لر باشىندان قار ايتىرندە.
كۆز كىمى قوورولور باغبان اورى،
دىمە مىش تۈركۈن بار ايتىرندە.

خوشبختىك داغىينا، دوزونه گلمير،
گۈزۈنون ايشىغى گۈزۈنە گلمير،
ايىسان زامان- زامان ائزونە گلمير،

تائزیا یو کسلمه لر:
 « لا اله الا الله،
 محمد رسول الله!»،
 او لو لاری گورنده
 او لو لاشدی او لو موز،
 قول او لدو قول لو غوندا،
 شرف لندی قول موز.
 گلدى، واختیندا گلدى
 اثلچیمیز، رسول موز:
 « لا اله الا الله،
 محمد رسول الله!»،
 واحد ندیر، تک ندیر،
 بیر ندیر؟ - باشا سالدى،
 محمد آلنیندا کى
 نور ندیر؟ - باشا سالدى،
 ایسرافیلین چالدىغى
 سور ندیر؟ - باشا سالدى:
 « لا اله الا الله،
 محمد رسول الله!»،
 سئو گیدن قوردو، يابدى
 سارايىي، عيمارتى،
 اينسان سئو گيسى بيلدى
 ان بئيو ك عيادتى،
 ايلك گوندە خبر و تردى
 سون گونو - قيامتى:
 « لا اله الا الله،

محمد رسول الله!»،
 محمد رسول الله!»،
 فيکيرلر سولطانيدي،
 دوشونجه لر شاهيدир،
 طبيعتين خشيرله
 آچيلان صاباحيدير،
 گوناهكار بندە لرينى
 يويولان گوناهيدير:
 « لا اله الا الله،
 محمد رسول الله!»،
 جاذبىه قوووه سى تك
 يئرى گزىبە باغلایان،
 علمى دە، عاليمى دە
 حىيرتىنده ساخلايان،
 زامانى اۇتوب-كىچن،
 تارىخى قاباقلايان -
 « لا اله الا الله،
 محمد رسول الله!»،
 هم شاهىدى، هم شهيد،
 هم ساواش دى، هم باريش،
 او نا چاتماق يولوندا
 ياريش گىدىر، بير ياريش؛
 تؤوبه، مرحمت، دوعا،
 موراجىعىت، يالوارىش:

« لا اله الا الله،
 محمد رسول الله!»،
 ايمکانلاردان او جادى
 ايمکانلارين صاحبىي،
 مكانلارдан او جادى
 مكانلارين صاحبىي.
 گوجلرين، قوووتلىرين،
 تكانلارين صاحبىي
 دونيا يا ساهمان وئرن
 شريعت نظامىدير،
 سونو حاقا قوووشان
 طريقت نظامىدير.
 او، معريفت سيرداشى،
 حقىقت نظامىدير:
 « لا اله الا الله،
 محمد رسول الله!»،
 غيرفاندى باشدان-باشا،
 اهلى - غيرفان دوستودور،
 عشقين، نورون همدمى،
 روح دوستو، جان دوستودور،
 او، اسلام پروانه سى،
 او، موسىلمان دوستودور:
 « لا اله الا الله،
 محمد رسول الله!»،

من نه دئیر مسے،

سندن دئیرم،

من نه یازیراما،

سندن یازیرام.

من اوزو مو

سنه توب یازیرام،

من اوزو مو

سنین کیمی وارلیغا،

سنین کیمی دینه

توب توب یازیرام.

تالیسیرام اؤز سمتیمی،

قبیله می،

یؤنسوزلری گتیر مکچون

بیر یونه

من اوزو مو

یونه توب توب یازیرام.

صافلیغیندان گو تور مو شم

ما یامی،

قدرتیندن بینه

توب توب یازیرام.

اوزاق يول لار

بزیر گانلى، خوجالى،

بو يول لار لار سوز صاحبى

من اوزو مو سنه توب یازیرام

انى كىتاب اهلى! سىزە كىتابدا
(تۈۋراتىدا و اينجىلدە) گىزلىدىكىيىز
شىلرىن بير جوخونو بىلدىرن، بير
چوخونو دا سىزە باغىشلاپىپ اوستۇنۇ
وورمايان (ويا سىزدىن بير جوخونو
باغىشلايان) يېغىرىمىز گىلدى. آرتىق
آلااد طرفىنندىن سىزە بير نور و آچقى-
آيدىن بير كىتاب (قرآن) گىلدى.
(المائدة سوره سى، ۱۵ - جى آيە)

روحومون قانادى،

باشىمین تاجى،

ايمانلى شعرىمین

ارپىش - آرغاجى،

خسته اورىيىمین

مو عالىجە سى،

يارالى كۆنلۈمۈن

ايئلە يىن سىسى،

سۈنن گۆزلىرىمین

نورو، ايشىغى،

چالخانان ئۇمرۇمۇن

يار - ياراشىغى،

حياتىن جۇوهرى،

عشقىن اوغۇرۇ،

دېزىمین طاقتى،

قلېيىمین نورو،

فيكىرده گۇردو م اونو،

عييادتىدە، سىجدە دە،

ذىكىرده گۇردو م اونو،

هر گون دىلىمدىن چىخان

اشو كورا! دە گۇردو م اونو:

« لا الله الا الله،

محمد رسول الله!»،

تو خومدا، تور باقدادى،

ما يادا، خىصلتىدە دى،

خالقىدادى، سېغانلىدە،

شو بىھە دە، شىطاندا يوخ،

بئيو كە حقيقىتىدە دى:

« لا الله الا الله،

محمد رسول الله!»،

دونيانىن قم يوكۇنو

اوستۇمدەن آتار منىم،

آنا لا يلاسى كىمى

روحوما ياتار منىم،

هاياندا دارا دوشىسم،

دادىما چاتار منىم:

« لا الله الا الله،

محمد رسول الله!»،

بىر كىلمە نىن جانىندا

بو قدر قور دەت نىرىپا، -

رمىزدى، تاپشىرىق دى،

ائىهامىدى، اىشارە دى،

بوتون چارە سىزلىرىن

دردىنە بىر چارە دىپا:

« لا الله الا الله،

محمد رسول الله!»،

گوندو ز قاينار حياتىم،

گىچە يوخوم دا دئدى،

واريداتىم، وارلىغىم،

وارىم، يوخوم دا دئدى،

اوندا ن قور خوم دا دئدى،

اورك آدلى يانار اواد،

ارىيىن موم دا دئدى،

قو درتىدەن وارلىغىما

دوشىن تو خوم دا دئدى،

ايچىمەدە كى صحرادا،

قاپقارا شوم دا دئدى:

« لا الله الا الله،

محمد رسول الله!»،

دوشونجە دە، دويغۇدا،

يولو گوسترن
ان بئيوک اوچون،
يا رسول الله!
سنه سالام اوچون،
احتiram اوچون
پاک اللر اوزلرین
خیدمتىنده دير.
عشقىنله يارانميش
صف اينام اوچون
گونش گوندوزلرین
خیدمتىنده دير.
عشقىنله چىرىپىندى،
ياندى، ارىدى
حاققىن ايشىغينا
بورونن ملک.
بوتون ملكلرین
بختوريدى
ايلىك دفعه گۈزونه
گۈرۈنن ملک.
دېلىننده ديل آچان
قرآن آيه سى
كۈنلۈننە چالخانان

يول تاپان اينسان.
مكّه مؤعجوزه سى،
كعبه معمارى،
سېحردن يوغرولان،
سيرر اولان اينسان،
ميسكىنلر همدمى،
يئىتمىلر يارى،
ايشىغى دونيابلا
بىر اولان اينسان.

ايلىكى ده، سونو دا
بىلن، بىلدىرين،
ائى اينسان نسلى نىن
سون پىغمىرى،
سونونجو پىغمىر
اولسا دا آدين،
بشرىن اۋىندرى،
اون پىغمىرى.

آللاهدان بىنده يە
موژىدە لر وئىرن،
ان اوچا ائلچى سىن،
يا رسول الله!
اينسانا اينسانلىق

بىر گون سنسىز آچىلماسىن
صاباحىم،
من اوزوومو سنه توتوب
يازىرام،
من اوزوومو سندن گلن
صدایا،
سندن گلن اونه توتوب
يازىرام!
ائى اولو تاترى نىن
عزىز بىنده سى،
آللاھىن دىليلە
دانىشان اينسان،
يىزلىرىن لىڭرى،
گۈيلىرىن سسى،
وارلىغى آللاھدان
بىر نىشان اينسان.

ائى اولو گۈيلىرىن
يىددى قاتىلا
كۈنول دوستو كىمى
ديل تاپان اينسان،
عۇمرۇنون، گۈنۇنون
هر ساعتىلا
نورلو كۈنوللەرە
پناھىم؟ -

اوزانلار.
ندن بىلسىن باھار ندىر،
قىش ندىر،
ايلاھى نىن دوز يولوندان
آزانلار.
گوناھكارا قىل كۈرپۈنون
آلدى وار،
كىچە-گۈندۈز قىر قاينادىر
قازانلار.

آللاھ سىزى قوووشدورماز
آللاھا
دە دەعالار، نە چىكىلەن
آذانلار.
بختوردى عۇمۇر بويو
حاقق دئىب،
عۇمۇر بويو حاق عشقىنە
بازانلارى

ايمان يېرىم، گومان يېرىم،
بورد يېرىم،
طېبب يېرىم، درمان يېرىم،
درد يېرىم،
سندن باشقى كىمىدى منىم
-

شىرىن - شىرىن دىندىرىدىلر،
بوراق (۳۶) آتا مىندىرىدىلر،
مسجدالاقصا نورلاندى،
اورا نىشان قويان گىلدى.

قورولدو اوردا نردىوان،
گۈزىلەر اولدولار روان،
پېغمىرىن قارشىسىنا
گۇناھلارى يوبىان گىلدى.

يىشى، گۈزىي، كايىناتى
گۈرمىك و گۈستەرمىك اوچون
پېغمىرىن قودرتىنى
يىش اوزونه يابان گىلدى.

بو گۈزىلە من ئىلىيم،
آچ پىردىنى گۈزلىيەن
معراجىي سئير ائتمىك اوچون.
بىر كۆك ايلە من ئىلىيم،
منه مين كۆك وئر، آللەھىم،
دۇئنوب توبىا (۳۷) آغاچىنا
جىتىنده بىتىمك اوچون.

بىزە بىر آز سىيرىنى آچ،
بىصىرتە گۈزە بىلەك
ئىشە دى معراج گىچە سى!
ئىشە سىرلى، موعمالى

معراج گىچە سى

ـ حقىقتى، (محمد عليه السلام
جىراپلىي اۋۇز حاقيقى صورتىنە) باشقا بىر
دەفعەدە (معراج واختى) گۈرمۇشۇدۇ؛
(يىندىينجى گۈيىدەكى) سىدەت
المنتهاين يانىندا.
(النجم» سورە سى، ۱۳-۱۴-جو آيە لر)

ايلاھىدىن امر اولوندو،
اونو سوپىب، دويان گىلدى،
جبرايل ئىندى مىگە يە،
پېغمىرىه حيان گىلدى.

شىرىن - شىرىن يوخودايى،
اويان دئنى، اوياندىرىدى،
اوно گۈرۈپ قانادلانان،
اونو سەچىب، سايان گىلدى.

هاردان گلىپ، هارا گلىپ،
هایاندادى سون دوراجاچ؟ -
بو سىرلىرى ئاثەمكچۈن
محمدە عيان، گىلدى.

روخدا حقىقت وارلىغى،
قلېيىنده قار تىزىلىگى،
يارادانىن دعوتىنى
ائىدى اوナ ييان، گىلدى.

ايستكلى بىنە نە وئرمىز سىن عذاب،
موشكول سوولالارا سىنە دىر جاواب.
قرآنин قرآندى، كىتايىن كىتاب،
ايرافىل چالسا دا صور، پېغمىرىم!

اوزومۇ اوزلرىن سجدە سىنە قات،
سۈزۈمۇ سۈزلرىن سجدە سىنە قات،
من بىرم، يوزلرىن سجدە سىنە قات،
موقدس قرآنىن اوزوندن اۋپوم.

نورو شربت كىمىي اىچىب گىندرىن،
كۈنۈلدىن - كۈنۈلە كۈچۈپ گىندرىن،
هایاندان يېرىسىب كېچىب-گىندرىن،
سن كىچىن يوللارىن اىزىنندن اۋپوم.

سن منىم روحومون لا يلاسى، شعرى،
زووار زيارىتنە قالارمى گىرى؟
گۈستەر قەملەرىن توخونان يىشى،
گلىيم، آياڭى نىن توزوندان اۋپوم.

درىيا ياراتدى.
دوشىنە اوستونە
حاققىن سايە سى
دونىادا ايكىنجى
دونىا ياراتدى.

ايشىقدى مسجىدىن، نوردو مزارىن،
ايشيق پېغمىرىم، نور پېغمىرىم!
قرآن آيە سىنە، حاققى كلامىندا
دوزلولوب ساپلارا دورر، پېغمىرىم!

بركىت سونبۇلدىن، دىنن باشلانىپ،
اوجالىق تانرىيدان، دىنن باشلانىپ،
منىمچۇن بو دونىا سىندن باشلانىپ،
عشقى دىنizلەرن گور پېغمىرىم!

بىنە پۇزا يىلمىز حاق يازانلارى،
ظولىمت قوجاقلايار يول آزانلارى،
تانرىيا اوجالان بو آزانلارى
نورونا بله يىب نور، پېغمىرىم!

هر بىنە قلىينى نورتىك آغ ائله،
حاققا أىيلە نى قالدىر، داغ ائله،
عاقيللر يولۇنۇ چىلچىراق ائله،
اوچاغىن گور يانسىن، گور، پېغمىرىم!

بوردا او نا گؤستيريلن
جنت، جهتم نه دئير؟ -
ظاليملارى، مظلوملارى
تو خدان سوروش، آ جدا آرا،
ئىي گۈرمك ايسته يېرسن،
سن اونو معراج دا آرا!!

شرتى يوخ، سودو ايچدى،
سود دولو بير جامدا نه وار؟
 يوللارينا ايشيق سالان
چىلچىر اقدا، شامدا نه وار؟
مسجد الاقصا نه دئير،
مسجد الاحراما نه وار؟
حاقق ائوى نين كرمىنى
زيارتىدە، حاجدا آرا،
ئىي يىلمك ايسته يېرسن،
سن اونو معراج دا آرا!!

او ائله بير او جالىقىدى،
تاپا يىلىم سياح اونو،
سۇئىنېرىدى هر سيرىنندىن
ائىلە دىكىجە آگاه او نو.
نييە سىئىرە، زيارته
دعوت ائتىدى آللە او نو؟ -
بىر درده مين درمان وئرن
آغرييما علا جدا آرا،
ئىي تاپماق ايسته يېرسن،

يش اوزوندە اينسان گۈرۈب،
گۈى او زوندە ملک گۈردو.
ووجودونو نور پارچاسى،
نفسىنى چىچك گۈردو.
جان ايچىنده جانى دويىدو،
گۈز ايچىنده بېك گۈردو.
اينسان، ملک - هر نه وارسا،
اونو گۈرۈب گۈزىه باخدى،
گۈردو اونون جامالىنى،
لكه سىز بير پاك آينىا،
لكه سىز گۈز گۈزىه باخدى.

اولدو زلارى سىرە دالىب،
بوپلاتىرىدى آيا سارى،
او او زدو كىجه هئى او زوردو
سىرر آدلى درىايى سارى.
بوراق اوچوردو قوش كىمى
مسجد الاقصا يارى، -
روحون دايىم جان آتدىغى
بئيوپك احتىاج دا آرا،
ئىي دويماق ايسته يېرسن،
سن اونو معراج دا آرا!!

دوداقلاردا اولان گولوش،
با خىشلاردا قم نه دئير؟
ساراي لاردا يانان چىراق،
كومالاردا نم نه دئير؟

جهنمىن آتشىنده
آلشان جانلارى گۈردو.
بىر گنجە نىن مۇعجۇزە سى
مین - مين ئۇمرە سىغىشمايان
بىر موقدس اىشى گۈردو،
گۈردو بوتون كايانتى،
بو چىخى - گىرىشى گۈردو.
اونون نورلو پاك اورىي،
ياندى عصرىن شامى كىمى،
اوردا قىلدى تامازىنى
معراجىن ايمامى كىمى.
او، گۈزىلە چىكىنده
گۈرۈشونه نزو يە اوچون
اۋز يېرىنى تو تدو هە،
سلام آللە، سلام وئردى
نېچە - نېچە پېغمېرى!
نه ايسته دى، يوخ دئمە دى،
آللاھ وئردى قىسمىتىنى،
گوناھلاردان آريندىر يىب
با خىشلادى او مىتىنى!
اورىيىنده نه وارديسا
بىر جە - بير جە خاطىر لاتدى،
بؤلدو، يېرى بىر ائله دى.
بو ايلاھى منظرە نىن
سۋىئىنچىنى گۈزىلە گۈردو،
با يارامىنى يېر ائله دى.
اونون جانلى وارلىغىنى

گنجە دى معراج گنجە سى!
هر بىلله ده او جالىقىدا
يارادانين ايشىغى وار،
ملكلەرە قوناق گلىر
پېغمېرىن گۈرۈشونه،
حقىقتىدى، مۇعجۇزە دى،
سېحرىدى معراج گنجە سى!
يارادانين وارلىغىنا
بوندان بئيوپك دليلمى وار؟ -
پېغمېرىن وارلىغىنا
مۇهوردو معراج گنجە سى!
نېچە بىلله، نېچە قابى،
نېچە قاتدان كىچىپ گندىر،
عۇمرۇ ابديت اولان
بىر ساعىدان كىچىپ گندىر.
روحومۇزون جوت قانادى،
باشىمىزىن تاج گنجە سى،
گنجە لرىن سوللطانىدى
گۈزىلە معراج گنجە سى!
آللاھ ايلە سالاملاشما،
شىرىن صۈحبەت، سوال-جاواب،
بو گونەدە ك بىر صحنه نى
آچا يىلىمیر نه بىر علم، نه بىر كىتاب!
او، گۈزىلە چىكىلماكلە
جىتىن گول قوجاغىندا
گولن اىنسانلارى گۈردو،

قتلیمه فرمان و تربیت،
قانیما سوسایانلار،
جانیمی داش پارچاسى،
قانیمی سو سایانلار،
دئنمورسە عینادىندان
سايدىغىنى سایانلار،
سنین نه گوناھين وار!

وطن ايمان دئمكدير،
قورۇنمۇرسا ايمانى،
پيغمبرين اوستونە
چۈركۈرسە قم دومانى،
دوروست سىچىن يوخىدا
ياخشى ايله يامانى،
سنین نه گوناھين وار!

ياغىلار يېرىپىرسە
اوستومە دستە - دستە،
ۋەربى ئۆز فيتواسىنى،
شىطان دورورسا قىصدە،
سىئەن مئىدان اولورسا
كافىرە، بو تېرسە،
سنین نه گوناھين وار!
هر بوتە بىر آد و تربىب،

پيغمبرين مکە يە خيطابى

ائى مکە! سن آلاھىن ان خىيرلى
يېرى سن. آلاھىن ان سئويملى
شهرى سن. اگر سىن اھلىن منى
سەندن چىخارماسايدى، من سەندن
چىخمازدىم.

(«حدىث شريف»)

قان - قان دئين ياغىلار
منى سەندن قوپارىب،
سەنى مندن آلىرسا،
كعبە منسىز غم چكىب،
خىاللارا دالىرسا،
قانسىز ابو لھب لر
بو قدر آلچالىرسا،
سنین نه گوناھين وار!

قوينوندا آخر اجان
من ئۇمور ائتمە دىمسە،
بو تلرە تاپسانىن
دالىنجا گىتمە دىمسە،
كافىرلر او جاتىندان
آرزوما يېتمە دىمسە،
سنین نه گوناھين وار!

داملاسىندان درىاسينا
دونىالارى گۈرمك اوچون
پيغمبرە نصيب اولان
قىسمىتى معراج گىچە سى.

قىامتىن گۈنونە دَك
چىركىزى دوغرو يولا،
بشر اوچون بىر فورىتىدى،
مۇھلتىدى معراج گىچە سى.

مین - مین كىتاب يازىلسا دا،
مین بىر دفعە آزدى يىتە،
روح ايلە جان آراسىندا
صۇجىتىدى معراج گىچە سى.

هر آدامى قالدىرىمیر كى
يارادان اۆز درگاهىنا،
اينسان اوچون بىر عىبرىتىدى،
قىيەتىدى معراج گىچە سى.

يا محمد، سن قۇووشان
او جالىغا قورىبان او لۇم! -
كىيم ايسەمز او جىتى،
جىتىدى معراج گىچە سى.

سن اونو معراج دا آرا!
پيغمبرىم هېچە سايدى
قىزىللارى، آخچالارى،
لاب ياخىنidan شىئر ائله دى
ملک گىزىن باعچالارى،
تازى آنچاق اونا آچدى
باڭلى قالان بوغچالارى،
بو گىزلىنى حاقق ناخىشلى
ارىشىدە، آراغاجدا آرا،
ئىنى گۈرمك اىستە بىرسن،
سن اونو معراج دا آرا.

يېر اوزوندە نىليل - نىليل
سايا گلەز اينسان واردى،
اور ك واردى، عاغىل واردى،
ايىصفا واردى، ويجدان واردى،
هر اينساندا ياراداندان
ايلاھى بىر نىشان واردى،
نېيە سەچىدى محمدى،
سەئوگى آدلى تاجدا آرا،
ئىنى سئومك اىستە بىرسن،
سن اونو معراج دا آرا!
***

چوخ دوشوندوم، چوخ آرادىم
بو سەئوگى نىن سىرلىنى،
نور اچىننە نور يارادان
نعمت دى معراج گىچە سى.

مَكَّهُ مَ، كَعْبَهُ مَ، اِيْشِيقِيمْ،
سَاهْمَانِيمْ، يَارَاشِيقِيمْ،
نُور دَاغِيمْ، غُورُور دَاغِيمْ،
مَحْبَتِي گُور دَاغِيمْ.
مَنِيمْ بُو هِيجِر تِيمْ
اُوزُون خَثِير - دُوْعا وَثِرْ،
اُوزُون دَئِ اوْغُور، دَاغِيمْ،
ائِي مَنِيمْ اوْلو مَكَّهُ مَ،

فُوووشا جاغام سَنه!
قَايِيدا جاغام سَنه،
شَاه دَاما رَا قَان كِيمِي،
بَدْنَه نَفْس كِيمِي!
قُرْآن آوازِيندا کَى
اِيلاهى بِير سَسْ كِيمِي!
آللَّاه عَشْقِينَه باَغْلَى
توْكَنْز هُوس كِيمِي!

گُوزِدن سَلَلَنْدَى يَاشَلَار،
طَعْنَه لَر يَا غِيشِينَدا
يَاغ دَى باشِيمَا داشَلَار.
اَرِيسِب يُوخ اوْلا جاق
سَكَسَكَه لَر، تَلاشَلَار،
ائِي مَنِيمْ اوْلو مَكَّهُ مَ،
قُوووشاجاغام سَنه!
هِيجِرت اِلَّمَكَ آغِير،
هِيجِر اَنا دَؤْزِمَكَ چَتِين،
قَايالَار اِرِيرَدى
اوْلَسا دَا مَغْرُور، مَتِين.
قَدْرَى بِيلِينَه دِيسَه
بو بَويَدا مَحبِتِين،
سَنِن نَه گُوناهِين وَار!

اوْرَك يازِيق نَشِيلَه سَين،
نَه دَاش دَى، نَه دَمِيرَدى،
ايِمانِسِيز بَدَوِيلَر
اوْنُو قَورْدَتَك گَمِيرَدى.
بو هِيجِرت منِيلِيك دَئِيلَ،
اِيلاهِيدَن اَميرَدى،
ائِي مَنِيمْ اوْلو مَكَّهُ مَ،
قُوووشاجاغام سَنه!

آز گَولَدَم، چُوخ آغَلَادِيم،

سن بو کافېرلدن	اووجومون ایچیتک
قات-قات اووازق سان،	بیلیرم بونو،
فاغیرلار همدمى،	سینيله چاتاچاق
یئتىملر ياري،	آديم شرفه.
قليمه، روحوما	تې دن-ديرناغا
قايداچاسان!	اودسان، اوچاق سان،
شۇينىسم، سینيله	جان روحاء، روح جانا
سۇئينجىم،	قوووشان كىمى،
آه چكىم،	دالغالار عومىمانا
آھىما قايداچاسان!	قايدان كىمى،
آدم افسانه لى،	بیلیرم، سن منه
ايبراهيم ايزلى،	قايداچاسان!
ايسماعيل قوريانلى	بوردا سىندن اوئترو
بىر شهرم من!	جاندان عزيزدى
حوا خاطيره لى،	هر قايا پارچاسى،
هجر شۇدالى،	هر يول، هر جىغير.
عىصمتىن دوغولان	قلبين قىرىلماسىن
بىر شهرم من!	بو آيرىلېقدان،
صافلىق، دورولوقدو	عشقىمىي هارايلا،
نىشانه م منيم،	آديمىي چاغىر.
زمزم سولارىندا	فلئين ايشىدى
دورر، گۇوهرم من!	بو آيرىلېقلار،
قارا داش مؤھورلو،	گۈيدن نور دا ياغىر،

مکەنین پىغمەرە جاوابى

هاردا اولىرسانسا
اول، منىمكى سن.

گۈيلەرن يىتلەرە
ۋەردىگى حاققى سان،
هایانا بويلانسان،
هایانا باخسان،
ايىشاللاه، سن منه
قايداچاسان!

سايسىز عذاب گۈردون
بو شهرە سن،
گوناھ نە سىنە دى،
نە دە مندە دى.

گوناھ آلاھىتى
تائىماياندا،
غىصب قىلىنجىيلا
قان تۆركىدە دى.

چوخ دورۇ سولارى
بولاندىردىلار،
چىر كىن عمللىرى
دوزدۇلر صەفە،
قلىيمىدە، روحومدا،
وارلىغىمىداسان، -
گىتسىن هانسى سىتمە،
هانسى طرفە.

يادىنا سال كى، ايبراهيم: « انى دىبىم،
بورانى بلادان آسودە (اووازق) بىر شهر
أنت، اهالىسى نىن آلاھا و آخرىت
گۈنونە ايتانالارينا جوربە جور مىيە
لردىن روزى وئۇ! -

دئىھە دوعا ائتىدىكە، او (آللاه): « كافىر
اولالاردا دا بىر قدر (عۇمۇرلى بوبۇ)
رۇزى وئررم، لاكتىن سۇنرا دا جەھتنىم
عاذىينا دوچار ائدرم. آما اورا (جەھنم)
نە فنا بىر يېردىرى! - دئىھە بوبۇردو.
((البقرة) سورەسى، ۱۲۶-جى آيە)

من سىن آنانام،
سن منىم بالام،
من سىن بورجونام،
سن منىم قالام.
بورج دە هەچ قالادان
آيرى دوشىمى؟
آنا دا بالادان
آيرى دوشىمى؟
پىغمەر وحىي ايلە
قوج بى دونيانى،
گىتىمە اووازقلار،
گل، منىمكى سن.
دونيانىن بى باشى،
او باشى يو خدور،

سن اۆز قرآنىلا
نور اىچەرە نورسان،
خىپەرسن، دواعasan،
حاققىسان، اوغۇرسان.

گۈزىلرىن يېزلىرە
سووقاتى كىمى
گونشىسنى، اولدوزسان،
اودسان، چىراق سان.
يىتىب كافىرلىرى،
مونافىقلرى،
ايسلامىن بايراغى
باشى نىن اوستە
روجوما قالىب تك
قايدا جاقىسان!

من مىڭە شهرى،
سن رسول الله،
چىچىكسن، جىمنە
قايدا جاقىسان!
ايمانى سئومىكدى
وطنى سئومىك،
و طنسن، وطنە
قايدا جاقىسان!!!

بىك كىمىي سن.
گۈزۈمدىن اوزاغا
قويمارام سنى،
من سىين صىفتىن،
سن منىم اوزۇم،
اوزۇمدىن اوزاغا
قويمارام سنى.
ئىليلە يىك، ئىلە دىر
حؤكمۇ زامانىن،
توتولان واختى دى
گۈزى آسمانىن.
هەچ كىس وطنىنده
پىغىبر اولمۇر،
بىنده آللەھىندان
اوzaق دوشىنده
اور كى سئويندىرىن
بىر خبر اولمۇر.
ناراحات اولماسىن
قلبىن، اورىيىن،
بىلەرمەر شىئى
بىلە جىگىنى،
بو گۈندىن گۈزۈرم
او صاباحلارى،
ايندىدىن گۈزۈرم
گله جىگىنى.

كۈك سومدە سن منه
اور كى كىمىسىن،
گۈزۈمۇن اىچىننە

كعبە نىشانلى،
ايمان اىشىغىندا
موئۇرم من!
همزە جسارلى،
على تېرىلى،
ايسلام ساواشىندا
بىر ظفرم من!
كاروان يوللارىدى
سېنمدىن كىچىن،
ھمىشە هر يانا
سفرىم من!
نه آلىش - وئريشىم،
تىجارىتمە،
نه دولو خزىشم،
نه ثروتىملە،
آنچاق سىين ايلە
مؤعتىرم من!
سندە دىر اورىيىم،
سندە دىر جانىم،
كتايىم، قرآنىم،
دینىم، ايمانىم.
كۆك سومدە سن منه

هېجىرت

ظولىمە مەعرض قالدىقدان سۇنرا آلاھ
اوغرۇندىدا هېجىرت اندىنلىرى دۇندا گۈزىل
بىر يىنەد ساکىن اىندىجىيەك. آخرت
مۇكاۋاتى (جىنت) ايسە داها بۇبىكىدۇر.
كاش (كەفىلەر) و هېجىرتدىن گىرى فالانلار
بۇنۇ يىلىدىلە!

(«النحل» سورەسى، ۴۱-جى آى)

آخشامدان سحرە هېجىرت،
بىشىكىدىن مزارا هېجىرت،
بلكى دن كفنه هېجىرت،
سەنە هېجىرت، منه هېجىرت،
لاب از لىدىن آدمىن دە،
حوانىن دا هېجىرتى وار.
ھەنى دېيىشىر اۆز يېرىنى،
بىر مکاندا تو تومور قرار،
آتىشىن دە، كولە يىن دە،
ھاوانىن دا هېجىرتى وار.
ھېجىرت اندىن بىرمى، بىشىمى،
اونمۇ، يوزمۇ؟
دونيا يىنتت اولان گوندىن
بو واختاد ك
كۆچ ائتمە يىن بىر كىمسەنى
كۆردنۈزمۇ؟
روحدان- روحاء، جاندان- جانا
محبىت دە هېجىرت ائدىر.
دار بىر صىنیف او تاغىندان
كىدىپ چىخىر صحرالارا،
مجنون كىمى دوشور چۈلە،
محبىت دە هېجىرت ائدىر.
ھېجىرتى اولمايان وارسا،
يارادايمىم تك آللەھىدى،
لاب پېغىزىمىرى اولسا بىلە،
محمدىدە هېجىرت ائدىر.

بو، پېغىزىمىرى هېجىرتىدىر،
حاق اۆزۈ مىصلحت بىلىپ،
دونيا اوچۇن، بىر اوچۇن
ان خىيرلى جەت بىلىپ.
بو هېجىرتدىن يىنى تارىخ،
يىنى زامان دوغولا جاق!
جاھاندا بىر تزە
جاھان دوغولا جاق!
زامان هېجىرت تارىخىلە
قورا جاق اۆز ساعاتىنى،
«ھېجىرى» سۆزۈ بىزىجىك
كىتابلارين حىاتىنى.
بو هېجىرتدىن ضىالاتىب،
حقيقىتدىن مايالانىب
ايکى شهر آراسىندا
بىرلىك، وحدت دوغولا جاق!
يىنى اوردو، يىنى نىظام،
يىنى دؤولت دوغولا جاق!
ھېجىرت گۇنۇ، هېجىرت آنى
تزە رو حلا، تزە الله،
تزە باشلا
پىش اوزۇنۇن تىزلىنىش
ساهمانى دىر،
اولو بىر تارىخى يىن
رحمىتىدىر، رحمانىتىدىر.
جىسارته حامىلە دىر
ھېجىرت بو گون،

اوندان بىتون يېر اوزۇنۇن
سعادتى دوغولا جاق!
مەنگە آدلى بىر شەردە
دوغۇلموشدو سۇوگى شاھى،
مەدىنەدە محمدىن
محبىتى دوغولا جاق! .

مەنگە نىن موشىكلىرى
آغزىندا ئود پوسکورور،
ھەنج كىس دوز يولا گلمىر
ايمان گىتىرىمك اوچۇن.
ھەر آغىزدا بىر آواز،
ھەر باشدان بىر سىس گلىر
بۇ آخشام پېغىزىمىرى
قتله يېتىرىمك اوچۇن.
ائەتىرسالار قىزىشىر،
قىلىنجلار زەرلە نىر،
اۋلۇم لاب محمدىن
باشى اوستە هەرلە نىر.
اونۇن ياشىل بىراغى
ائىتمە لىدىر بۇ آخشام،
ايسلامىن اوچاقلارى
سۇئىنمە لىدىر بۇ آخشام.
الى قانلى اوچولار
اووونو وورماق اوچۇن
گىرىرىن بىنده، بىرە يە،
آللاه اۆزۈ گۈز قويور

سندن دويماديغيم تک،
سن ده مندن دويمادين.
سودوندن مایالانیب،
زمزمیندن ایچمیشم،
آلله ائوي کعبه نی
بیر آشیان سېچمیش ام.
هر قاریش تور پاغینې
گۈزۈمە نور بىلمىشم،
قارا داشینى بىلە
نور و بوللور بىلمىشم.
آتا اوزو گۈرمەدیم!
سین اوزونه باخیب
من آتامى گۈرمۇشم،
سندن نشجه آيرىلیم?
من سین قوجاغىندا
تو كىنمه ين لىنى،
دادى، تامى گۈرمۇشم.
بوردا انتىب قىلىمە
ايلاھى نين آيتى،
من بوردا ائشىتمىشم
قورجا تارىخله باغلى
مین جوره حىشكىياتى!».

سۆز دوداقدان آيرىلیر.
بو شهرده دوغولوب،
بوردا بئۇيوموشدو او!
ایندى اۋز يوواسىندا،
اوچوب گىندى قوشدو او!
نه ابو طالىبى وار
اونا بير سىپر اولا،
نه ائله آرخاسى وار
دوشمنه چېر او لا!
دونن آناسىز قالان
بو گون شهرسىز قالىر،
ايگىد آتى ترك ائدير،
كۈھلەن يەھرىسىز قالىر.
حضرت آغىر اولاندا
اىنسانىن اورىيىنده
ھەچ زامان ساغالمايان
چاپىق قالىر، اىز قالىر.
مڭە نىن حسرتىلە
گۈزلىرى دولا - دولا،
بىرده باخىر گۈئىلە،
بويلاتىر ساغا - سولا.
دئىير: «منى باغىشلا،
ائى موقدس شەرىم،
سندە كىچدى هر گۈنوم،
ھر آخشامىم، سحرىم.
يئىتىملىك گۈرسىمە من،
منى يىتىم قويما دين،

اونلارين آراسىندا
فيكىر هاچالانمادى،
بو تۈولىشدى، تام اولدو.
ائله كى باتدى گونش،
گون كىچدى، آخشام اولدو،
قويدو حضرت على نى
اۋزونون ياتاغىندا،
جانىندا عزىزىنى
اۇلومون قاباغىندا.
كىمە ياس گىچە سىيدى،
آنجاق بير آللە بىلير
كىمە توى گىچە سىيدى؟
اۇلۇم، قاليم، يا قىسمت -
قىسمەتى دى، باختادى،
دوشمن اۋز تىدىرىنده،
پىغمۇر سيناقدادى.
رسولوم فيكىر لىشىپ
نظاملادى ايشىنى،
چوخ گۈتور - قوى ائله دى
فَلَيَّنْ گُرْدِيشىنى!

اونون كۈنۈل سىرداشى
«صىديق» آدى قازانمىش
حضرت ابو بكر دى،
اۋز جانىندا دا آرتىق
حضرتى محمدىن
قايغىسىنى چكىردى.
ان دار آياقدا بىلە
صادىق دى پىغمۇر،
كامالى، مرتبە سى
لايق دى پىغمۇر.

او نلازىدا آراسىندا
فيكىر هاچالانمادى،
بو تۈولىشدى، تام اولدو.
ائله كى باتدى گونش،
گون كىچدى، آخشام اولدو،
قويدو حضرت على نى
اۋزونون ياتاغىندا،
جانىندا عزىزىنى
اۇلومون قاباغىندا.
كىمە ياس گىچە سىيدى،
آىه گىلدى شىنى،
او دوشىسەدە چىتىنە،
ملكلەر حىرمان اولدو،
يارادان فخر ائىلە دى
على جسارتنە.
 يولا چىخدى ايکى دوست
گىچە نىن بير چاغىندا،
آسان دئىيل آيرىلېق:
ات دىرناقدان آيرىلير،
او جاق اىستىسيز قالىر،
كۈز او جاقدان آيرىلير.
پاپاق باشدان آيرىلير،
باش پاپاقدان آيرىلير،
قوپور زورون گوجونە،
كۈك بوداقدان آيرىلير.
آسان دئىيل آيرىلېق
مڭە كىمى شەردى،
ديل آغىزدان آيرىلير،

زردوشت ماغارادا
حیکمتر گزیب،
پیغمبر عطربه
بوکولنده ده؟!
حققین سنه- سنه
یاراتدیغینی
حرا ماغاراسی
سسله مه دیمی؟!
دئندرب دوینان
پیغمبرینه،
آلله اوز نورویلا
بسله مه دیمی؟!
اینسان قولاغینا
سیلر گلنده
دایانما، داغ آختار،
داغ آرا دئندی.
چوخ زامان داغلارین
دئمه دیسینی
داغین قولینوندا کی
ماغارا دئندی.

اکیلیر، بیچلیر
بو قوجا دونیا،
اکیندن باشلایر،
بیچیندن چخیر.

کولک گوندریر،
گؤیلر يارديم اوچون
ملک گوندریر،
بولود اسیر گمیر
ياغمور پایینی،
گونش نور داغیدیر،
ایستى گوندریر.
ماغارا كونجونده
تك قالماماقچون
ابو بکر کیمی
چیین داشی وار،
مئی گوندریر،
دوستو گوندریر.
آلله ماغارادا
پیر و ترمە دیمی
داغيانوس الیندن
قاچانلارا دا؟!
داغلارين قولینوندا
اوچ بوز ایل یاتیب،
سوңرادان گۈزۈنۈ
آچانلارا دا؟!
آلله ماغارادا
ساخلاما دیمی
موسا تور داغینا
چكىلندە ده؟!

شیطاندان قوروپور،
جیندن قوروپور.
باشینن اوستوندە
بولود گردىریر،
كۈلگە ده ساخلایر،
گوندن قوروپور.
قلبه بير تو كىمز
آزادلىق وئریر،
جانا بير گومراهلىق،
راھاتلىق وئریر.
چىشىنە، موشکولە
بىر چۈزۈم وئریر.
ۋئرسە دە دۈزۈلمىز
محرومىتى،
اوستە لىك بير صىبىر،
بىر ڈۈزۈم وئریر.
اوميدىن تىللرى
گۈلنە دە،
فويمور قىريلماغا،
فويمور سىنماغا.
حيات سئۇ گىسيتىنە
قول-قاناد اولور،
روح عشقە چاغىریر،
او د قىزىنماغا!
داغلار زىروه سىندىن

ماغارادا ايشيق

(ائى مؤمنلار!) اگر سىز اونا (پىغمېرى)
كۆمك ائتمە سە ئىز، آللاه اونا كۆمك
گۇسترمىش اولار. نىچە كى كاۋىلر اونو
(مەكە دن) اىتكى فەردىن بىرى (ايتكى ئىن
ايكتىجىسى) اولاراق چىخارىدىقلارى ،
هر ايتكىسى ماغارادا اولدوغو و اوز
دۇستونا (ابو بکرە): «قەم يىمە، آللاه
بىزىمەلە دىرى! - دىندىگى زامان
(گۇسترمىشىدى). او واخت آللاه اونا بىر
أرخايىتىق (راھاتلىق) نازىل انتمىش،
اونو سېزىن گۇرمە دېكىنiz (ملكلەن
عىبارت) سىكىلرلە مودافىعە انتمىش،
كاۋىلرلەن سۈزۈتو آچجالتىمىشىدى. يالنىز
آللاھن سۈزو (كلمە يى-شەدادت)
اوجادىرى. آللاھ يېنىلىم قووقوت صاحىي،
حىكمت صاحىبىدى!

((التوبه) سورەسى، ۴۰-جى آيە)
بو، اينسان ئۇمرى دو،
گىزىر، دولانىر،
ياشاير صحرايلا
داغ آراسىندا.
آللاھ سئە- سئە
ياراتدیغىنى
قوروپور دوزلىرىن
فېرتىناسىندا،
قوروپور داغلارين
ماغاراسىندا.
نېفرتىن دوروپور،
كىنندىن دوروپور،

موشريکلر غضبدن
آلوو پوسکورور،
صحرادا قوملاري
سووورور گئيه.
کيچير وارليغيندان،
واريداتيندان،
تاپين، محمدى
گئيرين دئيه.

يورو لمور داغ آشيب،
دوز آختارانلار،
قليينده خيانت،
اورئينده کين
دولاشير صحرادا
ايز آختارانلار.
اونلار نه بيلسين کي
ايسته ديگيني
گوزونون نورويلا
قورويور آللار.
ظريف هژرو مچين،
اپك تتلريين
توخونان تورويلا
قورويور آللار.

اوددان ايبراهيمى

بیر توکدن آسیلان
طالعه اولور.

يانديريپ قلبي نين
ټزکور ياغيني،
قفيل ايلان چالير
دوست آياغيني.
آغرى گوزلرينده
ياشا دونسه ده،
ترپنمير،
محمد اويانار دئيه.
سس-کوي پيغمبره
خطر يئتير،
زامانيں آخاري
دايانار دئيه.

اوچ سحر آچيلير،
اوچ آخشماد دوشور،
يانير ماغارادا
حاقين ايشيني.
صباح مدینه ده
آللاھين اؤزو
سامهانا سالاجاق
بو ياراشيني.

هنج يئرده دوشموردو
شوبيهه يه، شکكه.
هاردا ديرسکلنسه
داشا، تورپاغ،
روحونا راحاتلىق
گتيرمك اوچون
داش بالينج اولوردو،
مامير موتككه.

بیر آزدان يومولور
گوز قاباقلاري،
پيغمبر اوپويور
بوخو ايچينده.
ساغيندا، سولوندا
سسسيزليك، سوكوت،
قاليب ابو بكر
فورخو ايچينده.

قلبي سکسکه ده،
قولاغي سسىدە،
ايلاھى، حياتدا
گۈرنە لر اولور؟ -
اولومله حياتين
قارغاشاسيندا
پيغمبر اوزوندن
امين گنديردى،

جامالیندا غم پرده سی

ایمام علی قیلينجیدي
حقیقین کسکینلی،
هاردا اونو سئیر ائله ديم،
حاق اوغروندسا ساواش گوردو.

صبر، تمکين، دوزوم، عاغيل
سنبله بير دوغولموشدو،
بو، آلاهين سچيميدى،
سنی هر يerde باش گوردو.

داشا، تاختايا تاپيان
عاغيل دان کوت بنده لري
سنے قارشى سوفره سينده
زهرله پيشميش آش گوردو.

***

کافيرلردن نه لر چکدى
حاقين مؤمين بنده لرى؟ -
جاھيللر بو گن دونيانى
عاقيللره دار ائتديلر.

ايپيسلىره، ناقىصلره،
شىطانلارا يولداش اوlobe،
ايلاھى نين نظرىنده
اوزلرینى خار ائتديلر.

واللاھي، ائي محمد اوممتى،
منيم ييلدىكلىرمى سيزلرده
ييلسىدېنىز، چوخ آغلار، آز
گولردېنىز.
حضرت محمد

سنین باشين نه لر چكىب،
منيم اولو پىغمېرىم؟ -
جامالىندا قم پرده سى،
گۈزۈنده قانلى ياش گوردو.

ابو جھللر جھلەن
اۋلنە دك گىردىن سينە،
اۋزووندە حاققا عاشىقلىك،
دوشمنىنده تلاش گوردو.

روح تائيماز، ديل آنلاماز،
سۈز گۈتۈرمىز آداملارى
ابو لهب لر صفيينده
همىشە باغرى داش گوردو.

بئيوک عاغلىن، بئيوک روحون،
بئيوک عشقىن قارشىسىندا
مونافيقلىرى عاجىز،
کافيرلرى چاشباش گوردو.

يارادان گۇندرىب

مۇعجۇزە سىنى،
سۇگىنى نىفترىن
قورتارمالىيدى.

اورىي شوبە دن،
قلبي گوماندان،
دېنى خورافتادان
قورتارمالىيدى.
دونيانىن ان اوغا
پىغمېرىنى

ان آغىر ساعاتدان
قورتارمالىيدى.

ايسلامىن گوجولە
بشرىتى
وحشى بير حياتدان
قورتارمالىيدى !!

قورو يانيمىز
بوردا محمدى

داردان قورتارىر.
آلير جاھيللر
الىندن اونو،
اولومدن، اجلدن،
داردان قورتارىر.

خىلاصكار گۇندرىر
گۈرچىنلىرى،
سنگرە دئندرىر

قوش يوواسىنى.
آلینماز قالابا،
سېحرە دئندرىر

قايا قوجاغىنى،
داش يوواسىنى.

گوج نه ھۇرومچىكىدە،
نەدە كى قوشدا،
بىر تانرى گوج وار
بو قورتولوشدا.

آيدىنلىق گىرىب
قارانلىق لارا،

ايشىغى ظولمەندىن
قورتارمالىيدى.

مكە اوナ دار گلېب،
مدىنە يە يار گلېب،
يورغۇندۇ، يوللار گلېب،
دایان، آغ دوه، دایان!

دامارا صاف قان گلېب،
جانسىزلا راجان گلېب،
بىر جىت مکان گلېب،
دایان، آغ دوه، دایان!

ياتانلار دا آيىلدى،
سنس دونيا يايلىدى،
بلدىچى جبرايلدى،
دایان، آغ دوه، دایان.

كۈنوللە شاه گلېب،
ھر سىرەر آگاه گلېب،
اوستوپە آللە گلېب،
دایان، آغ دوه، دایان!

گۆز سئوينجىن ياشلانىر،
دويغۇلار ناخىشلەنلىر،
تىزه تارىخ باشلانىر،
دایان، آغ دوه، دایان!

مدىنە يە يار گلېب..
دایان، آغ دوه، دایان!

مدىنە يە هيچرت اندە جىڭىنە
حضرتى جبرايل ھله معراج گىنجە
سىنده پېغمۇرىمىزە خېر وئرمىشى.

(« حدیث شریف »)

آغ گونلار عشقىنە
چىخىب يوللارا
آغ دوه اوستوندە
محمد گلېر.

آرزوونون، اوميدىن
قانادلاريندا
كۆكسو عيرفان دولو
بىر ثروت گلېر.

پېغمۇرى گلدى چاتدى،
دایان، آغ دوه، دایان!
دئىيگىنى ياراتدى،
دایان، آغ دوه، دایان!

***

يارادانىن عشقىنە
قوووشانلار قازاندى،
خايىنلار خجىل اولدو
خجالتىن اىچىنە.
ھر يىرده تكرار ائتدىلر.

قاتىللر قىلىنجى نىن
آغزىنى زهرلە دى،
عاقىللار يىشىق اولدو
عدالىن اىچىنە.

قلېيىنە بىر جە داملا
حاق ايسىغى دوشىمە دى،
رذىللر باتدى گىتىدى
رذالتىن اىچىنە.

بو دونيا ياه قدر
پېغمۇرى گلدى - گىتىدى،
جاھىللر يىنە قالدى
جهالتىن اىچىنە.

سکكىز جىت قاپىسى
آچىق اولار اوزونە،
ايىسان راحاتلىق تاپار
محبىتىن اىچىنە.

جانسىز بوتە جان دئىنلەر
جانلى ندىر، آنلامادى،
ايىسانلارى توولادىلار،
ايپىسلەر يار ائتدىلر.

يىز اوزونون شىطانلارى
قان ائلە دى مىندا انلارى،
شىطانلىقى هوئى بىلېب
ھر طرفە جار ائتدىلر.

يارادانا اىستكلىرى،
سۇئىگىلىرى يوخا چىخدى،
مكىرى، كىنى، كودورتى،
ياشاتدىلار، وار ائتدىلر.

ئىچە دين دوشىمنى
ايىام، پېغمۇر اۇلدوردو،
حاققى آدىندا نازىل اولان
ھر نە وار اينكار ائتدىلر.

مکره طرف او لانلار.

دوسټ یولو حاققا دوغرو،

دوشمن یولو چاش گندیر،

بدر هیجانلیدیر،

بدرده ساواش گندیر.

پیغمبرین یانندا

ابو بکر دؤیوشور،

ابو جهلهن یانندا

ابو بکرین اټولادی.

قانلی ووروشمalarدا

دوسټ دوشنمه چئوریلیر،

دوغمالار بير - بيرينه

اولور يادلارین یادي؛

بیر یاندا اوغلول دورور،

بیر یاندا آتا دورور،

بیر یاندا ثاواب دورور،

بیر یاندا خاطا دورور.

بیر قاندان اولدوقلاري

هنج یترلشمير عاغلينا،

عمى قيلينج قالدیرير

قارداشى نين اوغلونا.

قو رئيشي فيکيرلشib

گنډه بیلمیر درینه،

کافيرليکي قازانير

بدرساواشي

آللاهيم! منه وئرديين و عدى يېرينه
يېتير. آللاهيم! بو بير پارجا موسلمان
موجاھيد هلاک اولارسا، آرتيق سنه
يېر اوزووندہ عيادت اندن بير کيمسه
قالماز.

حضرت محمد

هیجان ایچیندہ دير
قیزیل قوملار دریاسی،
دؤبويشلره صحنه دير
قدیم عرب صحراسی.
بو گون ساواش روحو وار،
بدرین تپه لریندہ،
مئھین دالغالاریندا،
قومون لپلریندہ.

بیر طرفده - قورئيشی،
يېش سوسایب قان،
بیر یاندا - پیغمبرین
مغورو، موبار ک سسی.

بیر یاندا - ابوجهلهن
تفریقه سی، فیتنه سی،
بیر یاندا - آلللاها دوست،
حاققا شرف او لانلار،
بیر یاندا - ایسلسله،

ایزکرم ایزلریني،
اوپرم گوزلریني،
يېره قوى ديزلریني،
دایان، آغ دوه، دایان!

«بسم الله» سؤزونون لنگري گلدي،
گلدي، ديليميزين ازبرى گلدي،
اوغا دينيميزين سورو گلدي،
گوزون آيدين اولسون، مدینه م منيم!

پیغمبر قالمادی چاره سیز، ناچار،
بوردان ايشيغيني هر يانا ساچار.
بیر یاندان باغلایان بير یاندان آچار،
گوزون آيدين اولسون، مدینه م منيم!

آدينی حؤرمته تاريخ آناجاق،
گؤيده گونش کيمى دائم ياناچاق،
بو گون محشره دك خاطيرلانجاق،
گوزون آيدين اولسون، مدینه م منيم!

بو گون - گونش نورو، سو آيدينلېغى،
سحر شفقيلە يو آيدينلېغى،
آللاه بخشن ائله دى بو آيدينلېغى،
گوزون آيدين اولسون، مدینه م منيم!

مَلَكُ عَسْكَرِ دُونُونَدَا،
دَاغَ دَا، دَاشَ دَا، كَوْلَكَ دَه
دَؤْبَوْشَنَ أَرْ دُونُونَدَا.
دَارَ دَا جَبْرَائِيلَ چَاتِيرَ
ايمَادِيْنَا إِسْلَامِينَ،
آلَالَاهَدَانِيْ قَوْدَرَتِي
بُوْبَوْلَادَ ايزِيْدِحَامِينَ.
قَبُولَ اولُورَ نَامَازَ دَا
پِيغْمَبِرِينَ دُوْعَاسِيَ،
دَاهَا دَا ايشِيقْلَاتِيرَ
كُونُولَلَرِينَ ضِيَاسِيَ.
شَهِيدَه سُوقَاتَ وَثَرِيرَ
قرَآنِينَ آوازِينَ،
قِيلِيرَ شَهِيدَلَرَ اوْسَتَه
جَنَاهَه نَامَازِينَ.
پِيغْمَبِرِ مدِينَه يَه
خَوْشَ سُورَاقَلا قَايِدِيرَ،
حَاقِفَا گَوْنَنَ كَيْشِي
يَئَنه حَاقَلا قَايِدِيرَ.
دوْشَمَنَه بَيرَ درَسَ اولُورَ
حَاقِفِينَ گُورَلَا يَانَ سَسَيَ،
بَلْجَه باشا چَاتِيرَ
بَدرَ موْحَارِيه سَيَ!

قَانَ تَؤْكِمَه يَه سَسَلَه يَنَ.
اوَّيَدِي مدِينَه يَه
قوْشُونَ چَكَنَ مَكَه دَنَ،
اوَّيَدِي يَارَادَانَا
شَريِكَ قَوشَانَ، شَكَكَ ائَنَنَ.
اوَّيَدِي پِيغْمَبِرِينَ
أَذْلَومَنَه جَانَ آتَانَ،
اوَّيَدِي كَوفَرَوَ، مَكَرِي
بَشِينَرَه حَكَ ائَنَنَ.
اوَدُوزَورَ قَوَى دُوشَمَنَ،
قاچِيرَ چَزَللَه دُوغَرَوَ،
آلَالَاهَ آچِيرَ ايسَلامَا
حَاقِفَا گَنَدَنَ يَولَلَارِي.
آخِيرَ زَامَانَ گُونَدَورَ
آلَالَاهَا عَاصِيلَرِينَ،
آيَاغِي نَينَ آلَيَنَدانَ
تُورَبَاقَ قَاجِيرَ، دَاشَ گَنَدِيرَ،
بَدرَ هِيجَانِلِيدِيرَ،
بَدرَه سَاواشَ گَنَدِيرَ.

گَوْزَدَه آلَالَاهِينَ نُورَوَ،
دِيلَدَه «الله اكْبَرَ!»،
قَالِيبَ گَلنَ اينَامَدِيَ،
ظَفَرَ چَالَانْسا عَسْكَرَ.
عَسْكَرَ مَلَكَ دُونُونَدَا،

قَهْرَمانَلَارَ مَشْعَلِيَ.
آلَالَاهَ اؤْزَوْدَو بُورَدا
حَقِيقَتِينَ شَاهِيدِيَ،
اوَّزَوْدَو قَورَوْيَانَ
قَاضِيَنِيَ، موْجَاهِيدِيَ.
هَرَ قِيلِينَجَ سِيرَيَلَاتِدا
بَدَنَدَنَ بَيرَ باشَ گَنَدِيرَ،
بَدرَ هِيجَانِلِيدِيرَ،
بَدرَه سَاواشَ گَنَدِيرَ.

قَويَورَ، گَوْزَونَدَه قَويَورَ
ايلَقارِينَيَ، عَهْدِينَيَ،
تَانَرِي قَبُولَ ائَله مَيرَ
ابُو جَهَلِينَ جَهَدِينَيَ.
دوْشَمَنَه گَوزَ دَاعِيَدِيرَ
تَارِيخِينَ بَوْ سَاواشِيَ،
ايَكَيِ انتَارَ اليَنَده
كَسِيلَرَ اوْنَونَ باشِيَ.
ابُو جَهَلِ اولَدَوْسَه
دَؤْبَوْشَلَرِينَ سُونَدَورَ،
اوَ، ايسَلامِينَ قَنِيمِيَ،
«اومَمَتِينَ فِيرَعُونَوَ» دَورَ.
اوَّيَدِي پِيغْمَبِرِه
توْكَنَزَ كَينَ بَسَلَه يَنَ،
اوَّيَدِي موْشِيَكَلَرِي

مَؤْمِنَلِيْكِيْنَ يَئِينَه.
يَئَلَ دَه توْخُونَا يَيلَميرَ
پِيغْمَبِرِينَ توْكَونَه،
قَورَيَشِيلَرَ بالَّاثَانِي
اَندَيرِيرَ اُوزَ كَوْكَونَه.
قارَادَشِينَ گَوْدَازِينا
دوْغَماجا قَارَادَشَ گَنَدِيرَ،
بَدرَ هِيجَانِلِيدِيرَ،
بَدرَه سَاواشَ گَنَدِيرَ.

اَوْپُورَ جَنَّتَه دَوْغَروَ
اوْچَانَ كَوْنُولَ قَوشَونَوَ،
شَهِيدِيلَيه جَانَ آتَيرَ
پِيغْمَبِرِينَ قَوشَونَوَ.
موْهَاجِيرَى، انصَارِى
سَئِيرَ چَرْخِينَ گَرْدِيشِيَ،
مَيْنَ نَفَرِينَ اُونَونَدَه
چَارِيَشِيرَ اوْجَ يَوزَ كَيْشِيَ.
هَرَ اليَنَده بَيرَ قِيلِينَجَ
هَمَزَه يَارِيرَ صَفَلَرِىَ،
الَّتِيَرَمِيرَ، قولَ اسْمِيرَ،
دوْزَ وَورَورَ حَدَفَلَرِىَ.
اُونَ صَفَدَه، اُونَ جَرَگَه دَه
وَورَوْشَورَ حَضَرَتَ عَلَىَ،
قَهْرَمانَلِيقَ زِيَروَه سَيَ،

گور او جاغا تاپیندى،
اوزگە نىن ايستى سينه
ال آچىپ قىزىنمادى.
او واختىدان بو زامانا
هاردا اولورسا - اولسون،
ايسلام شهيدلىرى نىنْ.
مقامى جنت اولور،
موشىكىن، موئافىقين
قازانجى لعنت اولور.
كيم جهتىم ائتىسىه
بو دونيادا جتنى،
قيامت گونوندە دە
جنه حسرت اولور.

دوز مىن دۇرد يوز ايلدى كى
داعوام ائدير شهيدلىك
ايمان و دين يولوندا!
حضرتى پىغمېرىن -
محمدىن يولوندا!
ھچ كىنگىرى چىكلىمىر،
اولمكى شرف يىلىر،
بو عذابىن يولوندا،
آللاھ كلامى اولان
بىر كيتاين يولوندا!
منىم پىغمېرىمە
قىلىنجلا ووروش دئىن،
ائى منىم او جا تاپىم!

ابدى قالانلارى!
دين و ايمان يولوندا
چىكدىكلىرى درد - الم،
گۈردو كلىرى قان، شهيد!
دوشمن ايشە سالاندا
قاتيل عبدالرحمانى (٤١)،
پوزولدو يئر اوزونون
سليقە سى، ساھمانى.
مسجدىدە تۈركۈلندە
ايمام على نىن قانى،
بو ايانىلماز خبر
قفىل زىزىلە كىمى
سېلكلە دى دونيانى!
بىندىن آيرىلاندا
ايمام حوسىنىن باشى،
سيزىلدادى مكە دە
كعبە نىن قارا داشى!
يارادانىن يولوندان،
محمدىن دىنинدن
(ادۇن!) دىئىيلر، دۇنمه دى!
يئزىدە بىت گتىر،
«ائى!» دىئىيلر، ائنمه دى!
سيندىرماق اىستادىلر
على يادىگارىنى،
پىغمېر نوھ سىنى،
(اسين!) دىئىيلر، سينمادى!
اوزونون قلىيىنده كى

دين يولوندا غالىب ايسلام اور دولارى
گۈر نە قدر شهيد و ئىرىب.

تارىخلىرىن يادداشىندا
نېچە - نېچە بدر، أەخىد،
نېچە خندك داعواسى وار،
صف عقىدە، اينام،
مسلسلك داعواسى وار.

بو ئىزىزىدە آللاھ اۋزو
ووروشوردو بوتلار ايلە،
يارادانى درك ائتمە يىن
عاغلى، بىتى لوتلىر ايلە!
ملكلرى گۈنۈرمىشدى
ايسلام آدلى اوردوم اوچون،
محمدە ياردىم اوچون.

شهيدلىك زىروھ سىنە
اوز ئۇزمۇنۇ وئىرنلر
حاققا اور كله وئردى،
يارادانىن آديلا،
تميز دىلكلە وئردى.
تائزى نىن كىتابىنا
تائزى اۋزو يازىرىدى
شهيدلىك زىروھ سىنە
قالخىب او جالانلارى!
كلمە باشى آللەھى
يادينا سالانلارى!
زامانىن يادداشىندا

ياشا ياجاق بو دونيا
محمدىن عشقىنە!

يا پىغىمىرى! كافىرلەھ قارشى ووروش.
اونلارلا سرت رفتار اىت. اونلاردىن
مىكتىن جەھنم دىر. اورا نېچە دە پىس
سيئىنا جاقدىر!
(«التحرىم» سورە سى، ٩ - جو آيە)

قان آخر، قان!
مېن ايللەدىر قانلار آخرىز
مېليونلارىن ياراسىندا!
ايلىك آخان قان
هايىل - قايىل آراسىندا
دوشن قاندى،
اور كلىرى سىزىلدادىب،
كۇنۇللىرى دېشن قاندى.

او زاماندان - بو زامانا
اوز - اوزە دى خىرلە شر،
ھى ووروشور، ھى آللەشىر،
خىلاص يولو تاپمىر شى!
مېن ايللەدى ووروشوروق
ايلىس ايلە، شىيطان ايلە،
ووروشوروق شىطانلارىن
آت چاپدىغى مىشان ايلە.
بو دۆنیا يامىم دىنیم
كېشى وئىرىب، مودرىك وئىرىب،
ايگىد وئىرىب،

دومانینا، توستونه.
من سنه دئمە دىممى
«ھېچ واخت گۈزۈن اولماسىن
يەتىملىرىن مالىنىدا!»
سنسە قان سورا- سورا
اوزورىن ساغدان- سولا
حارام يوللا يېغدىغىن
حارام جاه- جالالىندا.
من سنه دئمە دىممى:
«ازىنا كارلىق ئىلمە
بىر قىزا، بىر قادىنا!»
توتدون اوز يىلىكىنى،
من دوشىمە ديم يادىننا.
من سنه دئمە دىممى
«شىرك قوشما آللەها!»
گەت ايندى يېر اوزوندە
كىمە "آللە" دئىنسە،
أونا آرخالان داھا!
من نە قدر دئىيسە،
آنلامادىن قرآنى،
دىنلەمدىن آذانى،
ئالە أونا گۈرە دە
آلماليسان جزانى!

بىلکە ئالە أونا گۈرە
دومان چۈركۈر گۈزۈرىنى،
بو گۈن هارا باخىرسانسا،

دېنин اسلام اولسا دا،
سن موسىلمان اولمادىن.
سن ابۇذر (٤٢) اولمادىن،
سالمان فارسى (٤٣) اولمادىن.
ھېچ واخت بىر يېرە گۈمىر
ايکى قارداشىن سۆزۈ،
عاغىلا نە وئرچك
عاغىلىسىز باشىن سۆزۈ؟
قرآنى ياندىراندا،
مسجدى اوچوراندا،
شىيخى گوللە دندە
بىلە دىنمى قارشىنا
چىخاجاق اىتدىكلىرىن؟!
ائە سەن عاغىلدادى
سەنین يول گىتىدىكلىرىن.
بنده لر اونوتسا دا،
بۇنو تانرى اونوتماز،
آللاھ ايلە شىطانىن
ھېچ واخت دوستلۇغۇ توتماز.
أونا گۈرە تەقصىرىن،
گوناھلارىن يوپولمور،
سەنин باخىشلارىندا
شىطانلار آت اوينادىر،
موسىلمانىق دويپولمور.
موشىركىلر اونا گۈرە
آياق آچىر اوستونه،
باخىب- باخىب حىضن آلىر،

قارداشىدیر!» دئمىشىدىم،
سن اۆز دين قارداشىنا
قارداش اولا بىلە دين!
گۈزۈرى آغلاباندا،
قاشلارى چاتىلاندا،
بىر گۈرسىز داش كىمى
چۈللە آتىلاندا،
نیسگىلىنە، دردىنە
سەرداش اولا بىلە دين!
«قۇنشۇن ايلە هر زامان
مئھربىان اول!» دئمىشىدىم،
سنسە كوسولۇ قالدىن،
مئھربىان اولاممادىن.
سەن اينسان دئمىشىدىم،
سەن اينسان اولاممادىن،
«ۋەردىكىم ھر نعمتە
شو كور ائله!» دئمىشىدىم،
شو كور ندى، بىلە دين.
آنچاق دارا دوشىندا
يادا سالدىن سە منى،
منىم آديم لا باغلى
ذىكىر ندى، بىلە دين.
بىر اينسانىن طالعىنى
سولارا غرق اولاندا
دردە شىرك اولمادىن،
فيكىر ندى، بىلە دين.
«مۇسلمان مۇسلمانىن

سننىن بىزى قالدىران
ھر تاختا، تاجا، تانرىم!
بو قدر شھيد اولوب،
بۇ قدر جاوانلارى
حاققا قوربان وئرمىشىك.
اوروجونو توتموشوق،
نامازىنى قىلىمىشىق،
سەن ايمان گىرير،
بىز سەن قىسىلىمىشىق.
بس نىيە سونا چاتىمير
فرىادىمۇز، آھىمۇز؟
نېيە اورىيىمىز جە
آچىلىرىن صاباحىمۇز؟
نېيە گولمۇر اوزومۇز؟
نېيە قانا بله نىب
گەنچە مۇز، گوندوزومۇز؟
ھم رحمانسان، ھم رحيم!
أوزۇن باشا سال بىزى،
ھاردا سەھو ئامىشىك،
هاردادى گوناھىمۇز؟
صدا گىلدى تانرىدان،
دئىدى: «آل جاوابىنى!

مندىن سە دئىكىرىر،
أوزۇن چىڭ حاسىيىنى!
«مۇسلمان مۇسلمانىن

هر بیری نین اوز دینى،
پىغمبرى، كىتابى،
هر بيرى نين دونيادا
اوز سوالى، جوابى.
بوردا محبت گر كك،
دost ائله سين دينلىرى،
بوردا جسارت گر كك،
قالدىرسين اورتايىقدان
اينسانا قىيم اولان

نيفرتلرى، كىنلىرى.
هامى خديجه دئيل
پىغمبر دين كىمى
اونا ايمان گتىره.
بو ايماندا، بو دينده
دونيا ياتزه نفس،
تزه بير جان گتىره.

قورئىشى ال گۇتورمور
مكلى عينادىندان،
پىغمبر چىخىمير بير آن
هنج اونلارين يادىندان.
دوشمن الى سىلاحلى،
كافير آتى يەرلى،
ابو لهب زھرلى!
ابوسوفيان زھرلى!

همزه

منه جبرايلل علئيه السلام گلېپ «همزه
ايبن عبدالمطلب گۈيدىلىپ قاتىندا
آللاھين و رسولونون آصلانىدىر»
يازىلدىغىنى بىبوددو. انى رسول الالاھين
قورويوجو سو اولان همزه! انى آللاھين
و رسولونون آصلانى همزه! اگر سندن
سوزىباس توتماق لازىم گلسىدى،
سۋىنەمگى بوراخىب سنه ياس تو تاردىم.
حضرت محمد

مېيدان ساواش مئيدانىدى،
زامان ار زامانىدىر،
تك آللاھا تاپىنمىش
پىغمبر زامانىدىر.
بىر ايمان باش قالدىرىرى
هر ايشىقلى سىنه ده،
قالخىر اسلام بايراغى
موبارك مدینە ده!
نور داغىدیر محمد
آخشاما دا، صوبىحە ده،
كىم دوروست ايماندادى،
كىمى هله شوبىھە ده.
ديل تاپا يىلچىكمى
اوچ ايمان بير شهردە؟
يهودى، خريستيان،
موسلمان بير شهردە.

بىلە ياشادىر امسا،
داردا قالان كىسلرىن
دادىنا چاتىر امسا،
آى اوز واختىندا دوغوب،
وعده سىنده با تىرسا،
گونشىن نور ساچماغا
هله گوجو چاتىرسا،
سون اومىد با غلارىنى
من كىسب آتمىر امسا،
قىامتى گىرىپ

بشر دىليلن كىسىن
سونونا چاتىرىمسا،
ياشا ياجاق بو دونيا!!!
منه ايمان گىتىرن
شهىدلرىن عشقىنه!
شهىدلilik شاهىدى
شاهىدلرىن عشقىنه!
شهىدلرىن چىكىيى

هر عذابىن عشقىنه!
قرآن آدلى موقدس
بىر كىتابىن عشقىنه!
ياشا ياجاق بو دونيا!!!
ايمان و دين عشقىنه!
پىغمبرلىك وئردىگىم
محمدىن عشقىنه!!!،

آخان موسىمان قانىدىر.
 يوللار بويو، چۈللر بويو
شىرهاشىرلا آخىب گىدىر،
دئين يوخدو: «بىر دايائىن،
بو آخان ايسان قانىدىر».
يوز - يوز اولور، مىن - مىن ايتىر،
زور گوجونه اولدورلۇر،
ائله بىل كى ايسان دئيل،
تۈكۈلن حىيان قانىدىر.

دileه هو جوم، دine ضربه،
روحا باسفى و ئرمىر آمان،
بىشىنىزه سىزان قانلار
كۈنول قانى، جان قانىدىر.
يىش او زونون هاراسىندا
تورپاغى قىزاران گورسەن،
يا بىر تور كدو، يا بىر عرب،
يا دا بىر افغان قانىدىر.

سىزى سىزلىه ووروشدوران،
قانىنىزى قارىشدیران
ايجىنىزه چوخىدان گىرىمىش
مكلى شىطان قانىدىر.
هله من بو دونيانى

باش گۈزۈنندىن هىچ زامان بىلە سوزۇلمە مىشىدى.
چىكىنە چىكىلە يىن دردىن بلا لارىنى،
اولوم الدن آلاندا كۈرۈپ بالا لارىنى،
ايبراهىمىي، قاسىمىي تاپشىراندا تورپاغا،
دۇنىنده ياناقلارى خزان دؤيموش يارپاغا،
خديجە سى آغريدان ياناندا، قىورىلاتدا،
ابو طالىب آتشىن او دوندا قورۇولاندا،
آغا لايىپ - سىز لامىشىدى،
بىلە آغا لاما مىشىدى. گۈزۈنندە قانلى سئللر
چايلاڭ كىمىي كۆركە يىب بىلە چاغلامامىشىدى.
ايچى يانىر، چالخانىر تو凡لى دريا كىمىي،
يانىر باغرى، اورىنى قورۇلان صحرى كىمىي.
اورىنى يوشالدىر گۈزىلرى نىن ياشىلا،

شەھىدىلەك مكتىبى نىن ايلك بؤيووك موعىلەمىي
چارپىشىر دىن يولوندا سون قوووت، سون ايرادە،
سون گوج قالاتا كىمى! اولدو حضرتى همزە!
خېرى بىر آن يېچىنە يايىلدى هر طرفە!
او بو اولوملە چاتىر اسلام شەھىدىلەگىنە
ان او جا بىر شرفە - اسلامىن ووران قولو،
اورىنى نىن تېرى! يېتىشىر پېغمۇر
اونون اولوم خېرى، اىختىيارسىز گۈزۈنندىن
تۆكۈلۈر گۈز ياشلارى، آرتىر، بىرە - مىن آرتىر
قلبى نىن تلاشلارى. باشى بلا لار چىك
پېغمۇر افدىمېز هىچ زامان بىلە سولوب،
بىلە او زۇلمە مىشىدى. آ噶لا دىغى گونلارى
گىزىردى يادينا،

شەھىدلەرن باشلادى. اوز- اوزە دى جىجه لر،
يىتە أىخى چۈلۈنە دين لى ايله دين سىزىن
قانلى ساواشى گىنلىرى. هاوا دادىر قىلىنجىلار:
كىمىي نىن قولو دوشور، كىمىي نىن باشى گىنلىرى.
قىفيلى گلن بىر خېرى اسلامىن جىجه سىنە
چاخىدى ايلدىرىم كىمىي. تورپاق بۇ زىزىلە دن
يارىلدى شىرىم كىمىي! همزەدە شەھىد اولدو،
سېنە سىنەن ووردولار، دۇйو شلر پلەنگىنى
ابدى سو سەدور دولار! وخشى آدلى بىر حېش
قىيىر اونون جانىتا، ئۇمۇرلۇك لەك ياخىر
أوزۇنون عنوانىنا. اونون تونج سېنە سىنى
سەراست آلىر نىشانان، قاتىل چاتىر آرزويا،
شەھىد بويانىر قانا. اسلامىن ئۇمۇر بولۇ

عارىفلىر اطرا فىندا
پېغمۇر يوردون حىرىتى
دوشمن يېتە او ياقدى:
نه دورور، نە دىنچە لىر،
مەگە دەن مدینە يە
گۈننە بد خېر گلىر،
قلب آچان هىچ نە يو خىدور،
نە گلىرسە شەر گلىر.
دوشمن گىرى چىكىلىرى،
تۆكمۇر آتكىدن داشى،
اونلارا درس اولما مىش
سانكى بدر ساواشى!
دىلىنە حاققىن آدى،
قىيىنە حاققىن دىنى،
ايسلام بىرددە وئىرى
مېحجانات آدى داشىان
ايلك جاوان شەھىدىنى!
دەن و ايمان يولوندا
ايگىزىلەرن باشلادى،
اسلامىن ئۇمۇر بولۇ

قالدیران اینسانی دا،
شهیدلیکدی یازدیران
میلته داستانی دا، -

آللاهین اوزو و ترسین
هونر، جسارت منه،
تائزیم، شهید اولماغین
سیرینی اویرت منه!

بو گون ده دیلیمده دیر
بایاتیلار، آغیلار،
ینتنه هوجومدادير
قان ایچنلر، یاغیلار،
شهیدلری اولماسا،
میلت باتار، داغیلار، -

اوندان گلیر توکمنز
عددی قدرت منه،
تائزیم، شهید اولماغین
سیرینی اویرت منه!

دینیمین آیاغينا
گوناه یازیرلار بو گون،
آیاغیمین آلتینی
یامان فازیرلار بو گون،
اسلامین دئدیگینی
ترسه یوزورلار بو گون، -

جاواینی و ترسَم،
مین دفعه لعنت منه،
تائزیم، شهید اولماغین
سیرینی اویرت منه!

تائزیم، شهید اولماغین
سیرینی اویرت منه!

پیغمبر دیلینده کی
ان موبارک کلمه دی،
یژلره کؤنول و تریب،
گویلره یوکسلمه دی،
شهیدلیک قیسمتی ده
ایلاهیدن گلمه دی، -

بو چاتماز او جالیق
حییرتدى، حییرت منه،
تائزیم، شهید اولماغین
سیرینی اویرت منه!

گۆزۈم يوخ بو دونیانىن
ثروتىنده، زریندە،
بوداقلارىم بولوددا،
كۈركۈم رىشىم درىنده،
نبىه شهید اولماديم
أحد دئيوشلىرىنده؟ -

ندن بو آغىر سووال
وئریز خجالت منه،
تائزیم، شهید اولماغین
سیرینی اویرت منه!

شهیدلیکدیر قالدیران
دینى ده، ایمانى دا،
شهیدلیکدی ظفره

قلینه داغ چککلیر
أحدۇن ساواشىلا.
کیمدى حضرتى همزه؟!

پیغمبرین دوغماسى،
قلبى، اورىي، جانى،
اولرمە پنجه لشن
بدرین شانلى آصلاتى!

کیمدى حضرتى همزه؟!
پیغمبر زامانىدا

طوفانلارین شاهىدى،
پیغمبرى گۆزۈنۈن
گىلە سى تك قورويان
اسلامىن موجاهىدى!

کیمدى حضرتى همزه؟!
شهىدلرین آغاسى،
شهىدلیکدە آد قويان
«سېيدالشەدا» سى!

او واختدان بو زامانا
شهىدلیک، قەرمانلىق
آددىملاير ياناشى،
عرشە قدر او جالىر
اسلامىن مغۇر باشى.

علمین قاپیسی

من علمین شهریم، علی اونون قاپیسی دیر.
حضرت محمد

پیغمبرین شهرینی
گورمک اوچون،
او شهرین یاشیل جنت
باغلاریندا

درمک اوچون،
بیر قاپی وار، او قاپینی
اوز الیمه آچیم دئدیم،
اونون عیرفان ایشیغینی
اوریمه ساچیم دئدیم.

او قاپی نین اوز کیلیدی،
اوز آچاری،
او قاپی نین ایدراک - دیلی،
سوز - آچاری.

اصابحیم اولسون.
«پناه آپاریرام
صوبحون ربینه!»،
او میدله آچیلان

صاباحیم اولسون.
«پناه آپاریرام
صوبحون ربینه!»،
حضرتی علی دن

گلن سسی!
سوز آچماق اوچون
او قاپی نین ایسلام روحو،
موسلم جانی،
آدم اوغلو، او قاپینی

یاخشی تانی.
او - معروفت قاپیسی دیر،
خیدمتچی سی کامیل ایسان،

او - شریعت قاپیسی دیر،
دورروست عاغیل، دورروست ایمان.

او - طریقت قاپیسی دیر،
گیرمک اوچون،

دوغرو یولدو، دوغرو ار کان،
او - حقیقت قاپیسی دیر
بللی عاغیل، بللی نیشان.
او - بیر قودرت قاپیسی دیر،
خیبر آدلی نیشانی وار،
او - جسارت قاپیسی دیر،
بدر آدلان میدانی وار.
او - معروفت قاپیسی دیر،
فقیرلره ائحسانی وار،
او - ایمامت قاپیسی دیر
دونیا بویدا حثیرانی وار.
او - محمد قاپیسی دیر،
یول گؤسترن قرآنی وار،
او قاپیدان او طرفه
پیغمبرین شهری وار،
او شهرین
شاهی - مردان دئدیییمیز
عسکری وار.
او قاپیدان گیرنلرین
آللاھی بیر،
پیغمبری، کیتابی بیر،
روحونداکی خوش مرامی،
دیلینده کی خیطابی بیر.
بیرلیک اوردا، پیرلیک اوردا،
دیرلیک اوردا،
ار میدانی ایسته ينه
ارلیک اوردا.

دولدول آتى، قبر قولو،
ذولغوقار کسکین قىلىجي،
عدالتين يئر اوزوندە
آهنگىدير مۇولا على.

عشقى لكە، روحۇ زىدە،
دىلى غئېيت تانىمادى،
حاقىقدان غېرى باشقا آرزو،
باشقا نىت تانىمادى.
عئزىز بويو غالىب اولدو،
مغلوبىت تانىمادى،
باشدان- باشا غلبە لر
چىنگىدير مۇولا على.

اوجا اسلام دونياسى نىن
بىر ار اوغلو، ار باباسى،
لاب بىر گونون اۋۇزوندە دە
روحون تزە- تر باباسى.
حسن ايلە حوسىئىن آدلى
قوشا ايماملار باباسى،
هم ساواشدى، هم بارىش دى،
هم جنگىدير مۇولا على».

سنى سئومك ايمانداندى،
ائى ايمانى داستان اولان،
گول آغزىندان گول ئوكولن،
ھر سۆزۈ گولوستان اولان.

سنى سئومك ايمانداندى،
تورپاق كىمى، وطن كىمى،
پىغمېرلە بىر اولموسان،
وجود كىمى، بدن كىمى.

بىر گون مندن سوروشدۇلار:
«شاعير قارداش، سىندن اۋترو،
سۇيىلە، كىمىدىر مۇولا على؟».
اورىيىمنىن بىر سىس قوپىدۇ،
حاقىقدان گلن صدا كىمى:

«عدالتين زىرۇھ سىندە،
حقىقتىن دۇورە سىندە
زامانلارا حاكىم اولان
بىر حاكىمىدىر مۇولا على!

آدبىنى آللە قالدىرىپ،
عشقىنى پىغمېر اۋىيوب،
سحر واختى اوفوقلرىن
آل رنگىدير مۇولا على.

ساواشلاردا عونوانىتا
«حىيدىرى - كىرار» دئىلين،
كاسىبىلىغى، فقىرىلىسى
ان بئىيۈك وار- دۇولت بىلەن،
بو دۇولتى اىنسان اوچون

توكىمىز بىر ثروت بىلەن،
قابىمىزە، عاغلىمىزَا
صدا وئرن،
ايلاھى بىر عدالىتە

روحومۇزا قىدا وئرن،
آغىر ھىجرت گىچە سىندە
پىغمېرلە سىپەر اولان،

پىغمېرى قورو ماقچون
جانىندا گوج، تېر اولان،
پىغمېرلەن ھەم بۇ دۆنيا،
ھەم دە آخرىت قارداشى،

غىزىرت، جىسارت قارداشى.
ائى پىغمېر شهرى نىن
حاقق قاپىسى، شاه قاپىسى،

اولولارا وطن اولان
اولو بىر درگاه قاپىسى.
گىچە- گوندۇز

فيكىرى- ذىكىرى آللە اولان،
دار آياقدا، چىزىن گوندە
قاضى- ارن ساواشلارىن
مرد اوغلو، غالىب اۋولادى.

يېتىملىرى يار» دئىلين،

سېرداش اولان،
آرخا اولان، داياق اولان،
قارداش اولان،
پىغمېرلە بىر آغاچ دان
مايانان،

پىغمېرىن ايسىغىندا
ضىالانان!

روحۇ تمىز، عشقى اوچا،
نفسى حالال! .
سېنە سىندە ايمان آدلى
بىر جاه- جالال!

اسلامىن ايلك موسىمانى،
ايمامتىن قىلى، جانى،
ابوطالىب اۋولادىندا

دۇنوب شاهى- مردان اولان،
دۇنوب شىرىي بىزدان اولان،
فەرمانلار قەرمانى،

دایم مردى - مىنдан اولان،
سايا گلەز ساواشلاردا

اسلامىن شاه علمدارى -
اوجا آللە بایراقدارى!

فيكىرى- ذىكىرى آللە اولان،
دار آياقدا، چىزىن گوندە

دۇنوب اسدالله اولان،
كىمسە سىزە آرخا دوروب،

يېتىملىرى يار» دئىلين،

پیغمبر سفره
حاضیر لاشیردی.

اونا ایشیغینی گور وئردى آللادا!
اونا توکنمه ين نور وئردى آللادا!
اونا ایشلریندە سور وئردى آللادا!
اونا اورك آچدى، سیر وئردى آللادا:
«يا رسول، سفره حاضیرلاش!» دئدى.

«حؤکمون و حیکمین زامانی گلدى،
عاغلین، قطعیتین زامانی گلدى،
ایلاھی قیسمتین زامانی گلدى،
بئیوک زیارتین زامانی گلدى،
يا رسول، سفره حاضیرلاش!» دئدى.

«سنی بیر موبارک شهر گۈزله بير،
مکەدە آچیلان سحر گۈزله بير،
آللاھین اوئينه سفر گۈزله بير،
فتح گونو گۈزله بير، ظفر گۈزله بير،
يا رسول، سفره حاضیرلاش!» دئدى.

بو خشیر خبرى،
بو شاد خبرى،
آيلارلا، ايللرله
گۈزله مىشدى او!

سکكىز ايل اینتيظار،
سکكىز ايل حسرت،
سکكىز ايل ایمتحان،
سکكىز ايل مؤخت،
سکكىز ايل حاضيرلىق،
سکكىز ايل قوووت،
سینەدە دويغولار
آشىب- داشيردى؛
خبر گۈزله بيردى
اولو تانرىيدان،
پیغمبر سفره
حاضیر لاشيردی.

ایسلامىن ناخىشى،
حناسى مکە،
تانرى اينانجى نين
بيناسى مکە،
محمد عئرمۇنون
معناسى مکە،
اولو پیغمبرىن
آناسى مکە
موشىيكلر اليىنده
يولو چاشيردى،
اونو حاق يولونا
گىزىمك اوچون

فورصت وئر دوييانا،
جانى حاققا قىيانا،
گوناھينى يويانا

ان بئيوک ايمكان يولو.

گىلن دوست، گلن حاجى،
پیغمبرىن معراجى،
بوتون يوللارين تاجى -
دین يولو، ايمان يولو.

بو يول مکە يولودور،

دويغولارين صاف يولو،

تۈۋىء، اعتيراف يولو،

مرحمت، اينصاف يولو.

فيكىرلىرن، حىسىسلرىن

سو كىمى شىفاف يولو،

حاق يولو، ويجدان يولو،

دین يولو، ايمان يولو.

گۈزىلر اوچون گور ايشيق،

جان اوманا جان يولو،

دین محمد يولوندا

ابدى نىشان يولو!!!

سکكىز ايل آيرىلىق،

سکكىز ايل هىجرت،

يئريدى آغ دالغالار

اوزو قىبىلە سارى (مكە نين فتحى)
(يا پيغمبر!) حقيقىن، بىز سنه
(موسمانانلىرىن فوتواتى نين
باشلاق تېجىجنى قوبان، كعبه نين
يېرلەندىيکى مكە شهرى نين، هابىلە بىر
جوخ باشقۇ مملكتلرىن فتحىنە سىب
اولاچاق حودىسىسە صولخو ايلە)
آچىق- آشكار بىن ظفر بخش انتدېتك!
«الفتح» سورەسى، ۱- جى آيدى

بو يول مکە يولودور،
بو يول شرف، شان يولو،
اينسانا، اينسانلىغا
نورلو كەشكشان يولو.

گۈيىدىن گلن سىلىرىن،
سىسى دويان كسىلىرىن،
اصىل موقدىلىرىن
ابدى نىشان يولو.

آرزولارين، كامىلارين،
سۋوگى دولو جامىلارين،
حاققا قول آدامالارين
قايىنابىپ داشان يولو.

ائله بیل صحرادا	ظفر يولارینا	دولان مدینه،	قلبی نین ایشیقلى
دریا يېرىيىر.	قوووشماق اوچون	زامانىن پىغمبر	بىر گوشە سىنده
ملکلر گۈز قويور	فيكىرىنەدە چوخ يوللار	شهرى، كىمى	پونهانجا ساخلايدى
قوشونون اوستە،	قطع ائمېشىدى.	تارىخىن يادىندا	گىزىلە مىشدى او!
حاقىن نظرى وار	مكە شهرىنى	قالان مدینه،	اوردا نە لر اولوب
باشى نين اوستە،	فتح ائتمە مىشىدن	او گون باشدان-باشا	بو سككىز ايلده،
اونون آرخاسىنجا	اۇنچە كۆنوللرى	يانان زر ايدى،	گىنچە لى-گوندوزلو
دونيا يېرىيىر.	فتح ائمېشىدى.	نه كى محمدە	ايىزە مىشدى او!
باخىب آللاهىنا،	بو گونون عشقىنە	وورغۇن اولان وار،	باڭلىيدى تورپاغا،
پىغمېرىنە	عۇمرۇنۇ وئرېب،	هامىسى مكە يە	يوردا محمدە،
ايىام اوردو سودور	بو گونە چاتماقى	سەفربر ايدى.	يوردا قايدىرىدى
يېرىيىب گىدن.	عەهد ائللىيىشىدى.	بو گون حقيقة	نوردا محمد!
آچىق خىاللارى	ھر گون اللرىنى	دۇنن آرزو نون	آدىنى هاياندا
قانادلاندىران،	آچىپ گۈйلەرە	كۆنول قايغىسىيلا	چىكىرسىنسە چك،
نورلو كۆنوللرده	حاققىن راضىلىغى	سو سانمىشىدى او!	اوردا محمدى،
ايشىق ياندىران	اولانا قدر	عرب اولمايانى،	بوردا محمد!
ايسلام اوردو سودور	بو ايشە ئىچە يول	عرب اولانى	ائى گۈزو يوللارا
يېرىيىب گىدن.	جهد ائمېشىدى.	بئيوك حقيقة	بوريلانان شهر،
دونيانى آلالا	گىندىر، پىغمېرىن	سسلە مىشدى او!	يىتەجك دادىنا
تسلىم ائله يىن	اوردو سو گىندىر،	ايسلامىن ابدى	داردا محمد!
ايمام اوردو سودور	ائله بىل اوستونە	غلبە سىنى	پىغمېرى داياغى
يېرىيىب گىدن.	صحرى يېرىيىر.	جانىندا، روحوندا	اولان مدینە،
شهر مكە، آى راماضان،	قىرمىزى دىنېزدى	بسسلە مىشىدى او!	ايمان ايشىغىيلا
	آخان ائله بىل،		

چاندېمى موقدس آرزويا گۈزىرە دۇنى، دۇنى
آللاھىنا شوکور ئىللەي، فتح نامازىنى قىلىدى.

كعبه نىن قاپىلارى

اولو بىر زىيارتىن
 يولوندا زووار اولدو،
 هر آدىمىن باشىندا
 آللاھ اوナ يار اولدو.
 دونيما تزه گىلدى،
 او دوغولوب وار اولدو،
 ويجدانى سودان دورو،
 اورىي آيدان آرى،
 آچىلدى پىغمبرە
 كعبه نىن قاپىلارى!

سانكى قورو صحرالار
 يومشالدى، مخمر اولدو،
 گۈز گۈردو بى حىكىتى،
 اورىيە خبر اولدو.
 دىلىين شاه نىداسى
 «الله اكبار!» اولدو،
 فيكىرى، حىسىسى، خىالى
 داغلارىن دوم آغ قارى،
 آچىلدى نور اوزونە

حضرتى مەحمدىن اون مىليك مۆظفر اوردو يلا مىكە
 يە گىلدىيگىنى اتشىلدىن، پىغمبەر زامان - زامان
 حاققىزىلىق اىلدىن، اونسو زور گۈچۈنە مىكە دەن
 چىخاران، اونسون قتابىنى، اولۇمۇنى بىلە فرمان
 وئرمىكەن جىكتىمە يىن مىكە موشرىكلىرى مۇحىكم
 تلاشا دوشىدولر. قورخۇسوندان داشلارا، داشلارا
 قاچانلار، عايىلە لرىنى داللا رادا گىزىكلىتلەر اولىدۇ.
 پىغمبەر شەھەر داخىل اولاڭ كىمى مۇشرىكلىرىن
 گۈزىكەنگى اشىش تام عكىسى اولان، تاپىخەلىرىن
 يادداشىندا ابىدى قالان بىر عەالتلى ايش گۈرۈدۈ.
 مۇشرىكلىرى ساواش گۈزىلە بىردىلر، حىات گۈرۈدۈلر،
 ايشكىچە گۈزىلە بىردىلر، امىن آسالانلىق گۈرۈدۈلر
 حارامىن حالالا، نېفتىن شوگىيە، قارانلىقىن ايشىنما
 دۇندۇ بىونۇ گۈرۈدۈلر. پىغمبەر مىكە نىن آچارلارىنى
 عوئىمان ئەلەدان آلىپ، كەمبەد ناماز قىلىپ، آمان
 دىلە ئەتكىرىن ھامىپىنآمان وئىرىدى، آزادلىق بخش
 ائلە دى.

گۇناھكارلارىن و گۇناھسىزلارىن سايىلدىن آسىلى
 اولما ياراتى او ھامىنى باغيشلادى.

پىغمبەر بىن سو عمللىنى گۈرۈن مىكە موشرىكلىرى
 دۇنوب موسىلماڭ اولمۇشلۇ. حتى حضرتى پىغمبەر
 أىخىد ساواشىندا شەھىد اولمۇش، «شەھىدلەرن ائنسى
 سى» دىنلىكى عمىسى حضرتى همزە نىن قانىنى
 ايجىن، جىزىرىنى چىخاران، ابوسوفىياتن آرۋادى ھىند
 آدىلى قادىندا دا باغيشلامىشدى. («يا رسولوم»)
 قرآنى (او خوماساغى و تباین اتمىكى، ياساخود
 حۆكملىرىنە عمل اتمىكى) سەنە واجىب بويىسراڭ
(الله) قايدا جاغىن بىرە (ھېجىرت اندرىك چىخىدېغىن
 مىكە) سەنى يىنەدە قايتارا جاقدىرى. دىن: «رېبىم ھىدايەتى
(دوغۇرۇ بىلۇ گۈستەرن رەبىلە) گڭىسى دە (ياساخود
 آشكار آزانى دا (ھامىدان) ياخشى تانىبىرإ» («
 القصص» سورە سى - ۸۵) آيە سېنى خاطىرلادى.

بو گۈن صولحون مىيدانى دى،
 بو گۈن بارىش گۈنودور،
 حقىقى، طریقى
 بىر آختارىش گۈنودور.

قوى اۇزوندن كوسسون بو گۈن
 حاق يولوندان چىخانلار،
 يارادانىن يازىسىدى
 بو گۈنكۈ آخىن، قزا،
 مؤمىنلەرە مو كافات وار،
 كافىرلەرە سرت جزا!
 نە ساندىلار صولحۇ، نە؟
 اونلار آرخا چئوپىرىدى لر
 «حودئىيە» صولحونە

راماضانىن اون اوچو،
 پىغمبەرین قوللارىندا
 حاقىن، قودرتىن گوجو،
 هر عسگەرين اورىيىنە
 اومىد سىسى محمد!

يىر اوزوندە بىر قوشۇن وار،
 سر كىرده سى محمد!
 كافير موسىلوم اولمالىدى،
 باشقانىت يوخىدو، يوخ!
 پىغمبەريم اولان يىرە
 مغلوبىت يوخىدو، يوخ!
 بوتون قوشۇن بىر آغىزدان
 «الله اكبار!» دئىير،
 تك اولانا، اكبيرىنە،
 ربىيەنە رهبر دئىير.

آللاھ! آللاھ! بىن قوشۇندا
 شرفە باخ، شانا باخ،
 مين ايللرلە سۈئىلەجىك
 اولومسوز داستانا باخ!
 امرى وئرن محمددىر،
 بايراق توتان على دىر،
 بو قودرتىن قارشىسىندا
 گۈي يىرە چۈركە لىدىر،
 بو قوووتىن قارشىسىندا
 داغ دىزە چۈركە لىدىر.

تازىدادى پناھىمیز.

پېغمەرىمیزە دوعالاار او خويسور، زۇوارلار «
آللاھا شوکۇرا! نىدالارى ايلە بىر- بىرىنىسى
سالاملاپىرىدى.

قوجا دونيا اۆز يو كونو
يواش- يواش چىكىر گىندر،
جهاتىن سارايلارى
كرىپچ- كرىپچ چۈركىر گىندر،
تاج پاسلانار، تاخت يىخىلار،
شاھ دئورىلىر، ئۇركىر گىندر،
يارادانا قول اولاندا
شاھلىق اولار در گاھىمیز.

اولو تازى، قادىر آللە
اونا بىر سلطنت وئردى،
گۈزۈن آيدىن، اولو مەكە،
گىلدى رسول الله يمىز.
يامانلىغى ياخشىليقلا
تركى- سىلاح ائدن كىشى
اولدو بىزىم قودرتىمىز،
سەنگىرىمىز، سىلاحىمیز.

دونيا گۈردو عدالتى،
گۈردو كىمدى عادىل اولان،
عفو ائله دى، آمان وئردى،
باغىشلاندى گوناھىمیز.

سرت اور كىلر يومشالاندا،
پېرشىنده گۈزل اولور،
كۈنوللەرde آللە نورو
يېرشىنده گۈزل اولور،
ايقلار- ايمان، عهدى- پېمان
پېرشىنده گۈزل اولور،
ايسلامدادى او مىدىمیز،

آغرييلارين درمانى،
دردلرىن علاجىميش،
گۈزۈن، قلىن اىستىگى،
روحون ائحتىياجىميش.
گۈرۈشلىرىن، يوللارين،
سەفرلىرىن تاجىميش،
اينسانىن، اينسانلىغىن
قدىم سيرداشى، يارى،
آچىلدى پېغمەرە
كعبه نىن قاپىلارى!

پەلە لىكلە، اىسلام تارىخىن ان بۇيىوك، ان
شرىقلۇ حادىثە لرىنلن بىرى اولان «مەكە نىن
فەحى» تارىخىن يادداشىتىن كۈچلە. دونيادا
اىسلامىن بۇيىوك غلبە لىرى نىن اساسى،
ساغلام بونۇرە سى قۇيولىدۇ. بۇ حادىثە
اوچا پېغمەرىمیزىن شەخصىت كىمىدە نە قدر
بۇيىوك اورك و درىن عاغىل، ايانىلماز گوج
صاحىبىي اولىدۇغۇنو بىر داھا دونيابا
گۈستەرىدى . او گونسو موسىلمان اولان مەكە
موشىپكلەرى پېغمەرىن قىلىنچىندا داھا چوخ
عاغلى، سەنگىسى، محبتى، شەفتى
قاراشىسىندا تسلىم اولوب، باش آيدىلر.
آللاھىن شىنىھ دوعا اوچسۇن اللەر گۈزىھ
قالىخدى.

او گۈن يىش دە، گۈزى دە، داغ دە، داش دە،
كایباتىدا بوتۇن جانلى وارلىقلار دا

كعبه نىن قاپىلارى!
اىللەلە گوج گزىردى
بو قاپىنى آچماغا،
بو معبدىن نورونو
اورىيئە ساچماغا.
آللاھ وئردى فورصتى
قانادلانىب اوچماغا،
صف آرزونون، دىلىئىن
يېتىشىدى شىرىن بارى،
آچىلدى پېغمەرە
كعبه نىن قاپىلارى!

بوردا يىكى طرف يوخ،
هامى بىر طرف اولدو،
دورنا قاتارى كىمى
مؤمنىلر صە- صە اولدو.
اھرام ليياسى گىئىمك
ان بۇيىوك شرف اولدو،
يېرى دى آغ دالغالار
اوزو قىيلە يە سارى،
آچىلدى نور او زونە
كعبه نىن قاپىلارى!

ایسیرمی اوچ ایل بویو
اوونولا بیر داشیبیب
هم سئونینجی، هم قمی.
بیری اجل ملکی -
گلیب حاققین امریبی
یشینه یتیرمه يه،
آغرنیبی جاندان آلب،
عذابی بیتیرمه يه.
هارا گندیرسنسه گشت،
بوردا دایانمالیسان،
اولوم آدلی آتشین
اودونا یانمالیسان.

هانسی ائوه گلدیسه،
سالار ماتمی، یاسی،
عزراپل اوز ایشی نین
اوستاسی دیر، اوستاسی.
یوز اییریم دئرد مین دیسه
دونیانین پیغمبری،
دئمک، ائله بو قدر
پیغمبر عؤمر و کسیب
عزراپلین خنجری!

گلدی اجل مئیبی
پیغمبرین روحونو

گئزده قالیر، قاشدا قالیر.
الی حاققین اتگینده،
گئزو اوچان قوشدا قالیر،
عؤمرون-گونون سوراغیندا
سیدن-سسه دوغرو گندیر.

بو دونیادا قم نه گزیر،
ان دهشتلى قم اوردادی،
قاتا دؤنن گئز ياشلارى،
جان چورودن نم اوردادی،
گول قوخوان، آلوو ساچان
جشت، جهتم اوردادی،
اپنسان اوغلو ايلك نفسدن
سون نفسه دوغرو گندیر.

گاه سوکوت دا گئندریر،
گاه دا سىدە چاتدیریر،
آللاه اوز فرمانىنى
سون نفسلە چاتدیریر.
بورجونو وئرمک اوچون
پیغمبرین يولوندا
ایکى ملک دایانب -
ساغىندا و سولوندا.
بیرى وحى ملک ايدى،
اوونون دوستو، همدە مى،

خسته دير پیغمبریم!
هامی بیر- بیر جان آتیر
اونا سوووشماق اوچون.
هره بیر درمان گزیر
فیکرینده، خیالیندا،
پیغمبرین جانیندان
آغرى سوووشماق اوچون.
یازى بىلە يازىلیب،

باشا چاتیر واحت- وعده،
جاندا حاضرلیق گندیر
حاققا قوووشماق اوچون.

اینسان آدلی اولو وارلیق
روح بدنە گئچن گونو
حیات آدلی بیر ایشىغا،
بیر نفسه دوغرو گندیر.
جاوانلىغىن سىس-کويو وار،
قوجالىغىن ساكىتلىسى،
بىمدن قالخىر زىلە دوغرو،
زىلەن پسە دوغرو گندیر.

وورغۇنلۇغو، حىيراللىغى
داغ دا قالیر، داشدا قالیر،
باخىشلارى اولنە ذكى

اولومون ده گؤزل اولدو حیاتین کىمى

(يا پیغمبر! اوغلون قاسیم، ياخود ایبراهیم
وفات انتدیگىي زامان سنه سوسوز،
آرخاسى كىشك، نسلى كىسلەميش دىئن)
سینىن دوشمنى نىن (آس ایبن واپىن)
اۋزو سونسۇزدور! (سینىن نسلين قيامته
قىدر تۈزۈ يېب آرتاجاق، آدینا ايسە
ھمىشە رحمت اوخونا جاقدىر!)
(«الکوثر» سۈزە سى، ۳-جو آيە)

پیغمبرلرین و شھىدلرین جىدى
تۇرپاقدا چورومز.
(«حدىث شريف»)

دونيا ياسلى- توپلودو،
أغلايىب- گولمك اوچون،
گلن گىتمىك اوچوندور،
دوغولان اولمك اوچون.
مین عؤمورده بىس ائتمز
آدم اۇولادلارينا
آخرىتى تانىسىب،
دونيانى بىلمك اوچون، -
گور چايلاڭ گور نه قدر
درە دن- داغدان كېچىر،
درىالارين قويىندا
آخرىب تۆكولمك اوچون.

ايمانىن كاميلينى،
قىسمىتىن حالالىنى،
اخلاقىقىن او جاسىنى
سەنچىب گىتىدى دۇنيادان.
ملک كىمى گلەمىشىدى
ملكلەرن يولداشى،
ائىله ملک كىمى دە
كۈچوب گىتىدى دۇنيادان.
چوخ اودلاردا يانىب،
بىشىپ اينسان اۋوولادى،
هنج نە اونو ياندیرمادى
وفاتىن كىمى.
«جانىم سەنە فدا اولسۇن،
يا رسول الله،
اولومون دە گۈزىل اولدو،
حياتىن كىمى!» -
آخىب گىندىن گۈز ياشلارى
سۈزۈنە باخمير،
بو سۈزلەرى يانا - يانا
دئىن على يىدى.
بو دۇنيادا عزيزىنى
ايتنىن كىشى،
پېغىزىمۇر جىسە دىنى
يويان على يىدى.

بىزە تاپشىردى گىتىدى
پاڭ يولۇنو، سوننتى،
يارادانسا سەنۋەكىنى،
يارانمىشا حۆرمىتى.
نه دىلىنەدە شېككىتى،
نه قلىيىنە آه اولدو،
پېغىزىمۇر سون دفعە
دو داغىندان چىخان سۆز
يىنە قادىرى - قودرت،
يىنە دە آللە اولدو.

آللەھىن سجىدە سىنە
او قدر آيىلدى كى،
اىسلاما، موسىلمانا
اۇزو سجدگاه اولدو.
گۈردو او جا دوستۇنو،
رېقىي - اعلاسىنى،
بىتلەجە تاماملاadi
دونىادا دونىاسىنى،
تاپدى، اىسلامدا تاپدى
حياتىن معناسىنى.
او بىر ايشقىلى گوندە
گۈز آچىشىدى دۇنيا يا،
بىر بازار ائرته سىنە
كۈچوب گىتىدى دۇنيادان.

پېغىزىمۇر «بويور!» دىئى.
آللەھ امرى وئرىبىسە،
يئتمە لىدىرى يېرىنە،
هئچ زامان آرا وئرمىر
دونيا خىير - شرىنە.
هئچ كىس قارىشا بىلەز
يارادانىن ايشىنە،
گىتىسى، صالاوات چك
گىندىن گىندىشىنە.
اولوم آللە ايشىدى،
او گلەدىسى، حاققدى بو،
اونونكى او لمك دىئىل،
حاققا او جالماقدى بو.
آللە كلامى او چون
يىنە قولاغى سىدە،
قرآنى خاطىرلادى
يىنە آخر نفسە.
پېغىزىمۇر داغلارا
دان چكىب داغلايردى.
آللەھ كلامى او چون
يىنە قولاغى سىدە،
قرآنى خاطىرلادى
يىنە آخر نفسە. -
بىزە تاپشىردى گىتىدى
ايمانى، موسىلمانى،
بىزە تاپشىردى گىتىدى،
اھلى - بىشى، قرآنى.
بدىندىن آلماق اوچون،
اولومو هر بىر كسىن
يادىنا سالماق اوچون.
بو دىمدە پېغىزىمۇر
گۈزۈنون آغ - قاراسى،
تك قىزى، تك اۋوولادى،
جيڭىرى نىن پاراسى،
آللى قارداش - باجى نىن
دونىادا تك قالانى،
بولۇدلۇ گۈزىلر كىمى
بوشالانى، دولانى،
فاطىمە يى - زهرامىز
«واى منىم يابام» دىئىب،
ياش تۈركوب آغلایيردى،
هېچقىرىيغى، نالە سى
قايدارا، داغلارا
دان چكىب داغلايردى.
«آغلاما، منىم بالام،
سن آغلاما، دور!» دىئى،
پېغىزىمۇر روحونو
جانىندان چىخارماغا
عزرايىل ايدن اىستە دى،

من داددیغیم بو نعمتی
بوتون دونیا دادا بیلسین.

تائزیم ایله وحدتیم،
آللاه ایله صڑحتیم،
حاققی یلن - هر سوزومو
حافتدان گلن صدا بیلسین.

اگر بیر گون او نودارسا
پیغمبریم یاتان یئری،
اولو تائزی زلیمخانی
خان بیلمه سین، گدا بیلسین.

شاعرین زیارتی

پیغمبرین وعدا حج یندن مین
اوچ یوز آتمیش اوچ ایل
سونرا زلیمخانین حج زیارتی

یارادانین محبتی،
پیغمبرین عشقی ایله
من ده گلديم حاق ائونیه،
نور ائونیه عبادته.
من ده گلديم پیغمبرین الی دین
کعبه آدلی ان موقدس زیارتہ.

شیجه کنچدی زیارتیم،
قوی او نو بیر خودا بیلسین،
بیر جانیم وار، قادری آللاه،
اونو حافظا فدا بیلسین.

کعبه منیم قلبیمده دیر،
من او ندایام، او مندہ دی،
ھچ او لارمی شاعیر کؤنلوم
جانی جاندان جودا بیلسین.

آللاه ائوی بیر دنیزدیر،
من ده او نون داما لاسیام،
اون صاحبی بو دریادا
منی ده بیر آدا بیلسین.

اولو تائزیم، وئر فورصتی
محمدین او ممتنه،

یئر اوزوندہ ایکینجی بیر
مزار گوسترن،
بیر بو قدر زووار گلسين،
زیارت او لسون.
یاتدیغی یئر روحو چکسین
در بنیلکلره،
سٹو گیسیندہ بیر بو قدر
عظمت او لسون!
علم اوزوده بو مزاری
زیارت دیر،
مسجد بوردا، مکتب بوردا،
مدرسه بوردا.

زووار لاردی قاتدلان
گنور چین کیمی،
ملکلر دی هر گون وئرن
سنس - سسہ بوردا.

سئون بیلیر سویله نین
بؤیو کلو گونو،
سئون بیلیر طالعینه
گون هاردان دوغور.

بخت گونشی، تائزی نورو،
آللاه ایشیغی
پیغمبرین او بیدوغو
مزار دان دوغور!!!

آئی دا، گون ده گنجھے - گوندوز
کئشیگیندہ دیر.
وارلیغی دا، مزاری دا،
محبتی ده
یئر ده دئیل، ملکلرین
بئشیگیندہ دیر.

ایسلامداکى، ايمانداکى
چوخ سيرلىرى درك ائدە جىك، -
اونون اوزو حؤرمىتى نه !

نېچە - نېچە آغلا گلمىز
دېفىنه لر تايپلاجاق،
نه گىزلىنلر آچيلاجاق،
ھله نه لر تايپلاجاق،
دونيا صاندىقى، قرآن آچار،
خزىنە لر تايپلاجاق، -
اونون اوزو حؤرمىتى نه !

ايلقار- ايمان چايلارى نىن
سويو دايىم گور گلچىك،
آللادىن عشقى كونوللار
جوشۇنۇن آخىب، كور گلچىك،
كار قولاقلار آچيلاجاق،
كور گۈزىلرە نور گلچىك، -
اونون اوزو حؤرمىتى نه !

بو ادب- عير凡 يولونا
هر كىس آرزو- كام دىئە جىك،
بو سئو گىيدن آتش آلىپ،
اورىئىنە جان دىئە جىك،
مۇھەرو قرآنلا باسىلان
سون سۈزو اسلام دىئە جىك، -
اونون اوزو حؤرمىتى نه !!!

اونون اوزو حؤرمىتى نه !
يىشىن نورو، گۈيون نورو
بىر- بىرىنە قارىشاچاق،
بو سىحرىدىن عشقة دوشوب،
آى گونشلە يارىشاچاق،
كىين گىلدەجىك، نفس اوڭىچك،
كوسولولر بارىشاچاق، -
اونون اوزو حؤرمىتى نه !

ايسلام آدلى بىر آغاچىن
كۆز كۆمىن بوداق اولاجاق،
قورو كۈزە چىورييلە جىك،
چىنقيسى اوچاق اولاجاق،
«الله أكبير!» دىئە يىن
نە دىيل، نە دوداق اولاجاق، -
اونون اوزو حؤرمىتى نه !

حاق يولونو يولسوزلارا
دۇئە- دۇئە قاندىراجاق،
كافىيرلىرى باشا سالىپ،
موشىيكلرى قاندىراجاق،
چوخ اوغوللار اور كىلدە
دین ايشىغى ياندىراجاق، -
اونون اوزو حؤرمىتى نه !

اينسان اوغلو سئوه- سئوه
بىر- بىرىنە ارك ائدە جىك،
نفسى، كىينى، كودورتى
بىردىفعە ليك تر ك ائدە جىك،

قوجا دونيا جوشوب- داشار
اصليل خىير خواهlar ايلە، -

اونون اوزو حؤرمىتى نه !

يول داغىلماز، يولجو چاشماز،
كۈرپو اوچماز مەھىشە ذكك،
 يوللار، ايزلر ايشيقلاقنار -
اونون اوزو حؤرمىتى نه !

يىددى قاتدان يېتمىش قاتا
سئور، دويار كايباتى،
سئون گۈزىلر ايشيقلاقنار -
اونون اوزو حؤرمىتى نه !

تميزلىر گوناه، طاماح،
سندە قالماز، مندە قالماز،
حاققا ايمان گىتىرمە يىن
يىز اوزووندە بىنە قالماز!

آغ زىروه لر آيدىنلاشار،
داغ دوماندا، چىنە قالماز، -
چۈللەر، دوزلر ايشيقلاقنار
اونون اوزو حؤرمىتى نه !

حاققا يولوندا اوچا دورار
أرن سۈزۈ، ارنىداسى،
يۇخا چىخار يىز اوزووندىن،
شر سۈزۈتى، شر نىداسى،
بۇتون عرضە حاكيم اولار
«الله أكبير!» نىداسى، -

اونون اوزو حؤرمىتىنە!

شرق دە، غرب دە آلالاھىندىر: هانسى
طوفە يۈئىلىنىز (اوژ توتسانىز) آلالاھ
اورادادىر، شوبىھ سىز، آلالاھ (اوژ مەرمەتى
ايلە گىنىشىدىر، او، هەشىئى) بىلەندىرى!
(«البقر» سورەسى، ۱۱۵-جى آىه)

جادار اولموش تورپاقلارا
سو گۈندەر دىرمان اوچون،
بولود دولار، ياغىش ياخار -
اونون اوزو حؤرمىتى نه !

دان يېرىنە نور چىلەر،
اينسان- ملک سالاملاشار،
اوفوقلەرن گۈنلەش دوغار -
اونون اوزو حؤرمىتى نه !

تانرى عاغىل، كامال وئىrip،
هوشو باشدا جمع ياردىپ،
بىر طرفە سەۋىيىچ دورور،
بىر طرفە قم ياردىپ،
اون سكىز مىن عالم اوچون
نە بئيووك عالم ياردىپ، -
اونون اوزو حؤرمىتى نه !

اوژ- اوژە دىر اينسان اوغلو
قىملار ايلە، آهلار ايلە،
سەۋىيىچ ايلە قوچاقلار
ھر گىلن صاباحلار ايلە،

آرزو لارين شامىنى.
ارييە جىك ظولمتنى
باغرىنى يارا-ييارا،
او شام ايشيق سالاجاق
بوتون قارانلىقلارا!!
لاب آيدىن گوره جكسن
قرآنин ايشىغىندا
اونون بئيو ك دۇنيا يَا
بئيو ك محبىتىنى،
حقىقىتىن علمىنى،
علمىن حقىقىتىنى!
بو، ياخشىلىق دىنىدیر،
اولماز ياماڭلىق دىنى،
سۇگى، مرحمت، بارىش،
امين - آمانلىق دىنى.

يئر و ئىرمىر كىتابىندا
نه شېيطانا، نه شەرە،
بو دىنин خۈرمىتى وار
بوتون پىغمېرلە!
خۈرمت ايلە ياد ائدىر
چىكىلن عذا بلارى،
رغبتلە خاطىرلا يير
سماوي كىتابلارى.
مجىن دىلىنده

بو موقدس نىته،
قرآن علمە چاغىرير،
ايسلام مدنىته!
داغدان آغىر اولسا دا،
چىسىنى وئر يو كونە،
هر سۆزۈن، هر آيە نىن
كۈكۈنە گىت، كۈكۈنە!
كىنجلىگىن وظيفە سى
دىلەدە، دىنەدە، شعوردا،
فيكىرده آختارىشىدى،
سيناق مىدانلارىندا
ايما تاحاندى، يارىشىدى،
حاقا دوغرو گىنىش دى،
يارادانا وارىشىدى،
بىلە جكسن بو دىنلە
آللاھىن بويور دوغۇ
ساواش دىئىل، بارىشىدى.

بئيو ك موقدىلىگى
در ك ائلە سن درىندىن،
شىره چكسن اسلامىن
جانىندان، جۈوهريىندىن،
بىلە جكسن بو دىنин
ان بئيو ك مرامىنى،
اوزۇن ياندىر اجا قاسان

حاقا دوغرو قىبلە لى گىت، يۈنلۈ گىت،
صاباحلارا صدالى گىت، اونلۇ گىت!

ائى اينسانلار! رب يىنiz بىردىر.
آتائىزدا بىردىر.

هامىنiz آدمىن اوولادلار يىسىنىز
(حضرت محمد مەن وعدا خوطبە سىنەن)

ائى دونيانىن گىنجلىگى،
روا يىلمە ئۆزۈنە
راحتاتىلغى، دىنجلىگى!
ايمان ايلە ايشىقلان،
آللاھلا ياراشىقلان.

خىلاصكار ايمانى تاپ،
معناسىنى يىل، اوپىرن،
ايمانداكى جانى تاپ!

بولسۇزلا را يول سن اول،
دىل سىزىلە دىل سن اول،
كامىل اولسۇن ايمانىن،
ايمانى كامىل سن اول!
ايسلامى ساغلام، تمىز،

بۇتۇو گۇرمىگى باجار،
اونون اوجا شىنىنە

چىنگ ھۇرمىگى باجار.
هاردا قارا يىل اسسه
دىنەمىزىن اوستونە،

اوردا هر فلاكتە
سېنە گرمىگى باجار.

دىقت يىتىر بى اوجا،

ائى دونيانىن، گلەجىگىن گىنجلىگى،
گلە جىگە دىنسىز گىتمە، دىنلى گىت!
ايتب - باتما سىسىزلىگىن اىچىنەدە،
صاباحلارا صدالى گىت، اونلۇ گىت.

درد دىنەدە عؤمور گىندرەدە،
غلبە چال، مغلوب اولما كدرە،
سالام سۈپەلە هر آچىلان سحرە،
دان يېرىنە گونشلى گىت، گونلۇ گىت!

شوبە لرى ياخىن قويىما ئۆزۈنە،
قات اينامى عقىدە نىن گۈزۈنە.
قرآن علمى بىر تو كىنمە خزىنە،
او خزىنەدە سونبۇل گوتور، دىلى گىت!

كوفە وارسان، كىمسە سە بۇ ووشماز،
آغرييارسان، قادا جاندان سو ووشماز.
يۈنسۈز اولسان، روحون حاققا قو ووشماز،

بۇتون دىتلەرە حۇرمەت
ابدى بورجون اولسون،
كعبە داغىلماز قالان،
آلىنماز بورجون اولسون!!!

ھەر سئوگى نىن باشىندا،
بىرىنجى او جانلانىر
اينسانىن يادداشىندا.

من بۇ دىنى سئورىم،
دېنیمین آدى سئوگى،
سىيىمین، نفسييمىن،
اونومون آدى سئوگى.
جانىن، نفسيين قدر،
عشقىن، ھوه سىن قدر،
دوعاداکىي پىچىلىن،
گورلايان سىسين قدر،
سن دە تاپىن، سن دە سئو
ايسلامداکىي جۈزەرى،
قرآنداکىي اينجىنى،
نه داغا دوش، نه داشا،
اوندا تاپ اومىدىنى،
اوندا تاپ سئوينجىنى!

سن اوردا سونسوز اوچوش،
سىنماز قاتاد گۈررسن،
آللاما، پىغمېرە،
اينسانا، اينسانلىغا،
سئوگىسى سونسوز اولان
قايئار حىيات گۈررسن.

خودودسوز بير كايىنات.
ائى دونيانىن گنجلىگى!
بو دىنин جۇوهرىنە،
دوررونى، گۇوهرىنە

بو دين اينسان سئوگىسى،
بو دين بىش دىنيدىر،
فلاكتە چاغىر مىر،
سعادتە چاغىر يير،
تئررورا، تخربىاتا،
قانا، سوى - قىصە يوخ،
پاكلىغا، تميزلىيە،
مرحىمە چاغىر يير،
دوغۇ دانىش، دوز دولان،
حالال ياشا، حاققا گل،
بودور خۆكمۇ، قرارى،
اينسانى، اينسانلىغى
بو عادتە چاغىر يير:

ايسلام - تميز عايىلە،
ساغلام قادىن، ساغلام ار،
نفسى، طاماحى يىشىن،
يىشىلمە يىن بير هوئىر،
جانى تميزلىك اولان،
عطىر دولۇ بير حىيات،
صافلىقدان مايالانمىش

بیر اینسانی خاطرلار!
تزه هاوا، تزه روح،
تزه هوس گئین،
ملکلر قانادیندا
یئره نفس گئین،
بشنین خیدمته
شرفله، شانلا گلن،
موقدس بیر کیتابلا،
اوجا قرآنلا گلن،
تاریخی اوندولماز
خوش بیر آنی خاطرلار!
«اوحو!» دندیردنه باخ،
گئور نه گؤزل اوخوندو،
علمه قول - قاناد وئرن
بیر فرمانی خاطرلار!
بیر دینین قلیندە کى
بیر دونیالیق عشقە باخ!
اويانان بير دونيانى
جانلى گۈرمك ايستە سن،
باغدادى، حلبي گز،
او قدىم دمشقە باخ!
ماراغادا قوروغان
قدىم بير رصدخانا
عالىمى، علمانى
جانا گتىرىدى، جانا.
زنگىن كيتابخانالار
واراقلاتير بير بير،
عالىملر آراسىندا

اونو اسیر آلامىيپ،
ايسلامين بير كرييجى
علمسيز او جالمايپ.
اونون دينى علم اولوب،
اونون علمى دين اولوب،
فيكرىن بارى، بهره سى
آرتىپ، بيره - مين اولوب.
آللاھين اۋۇنده گز،
تازىيدا تاپ، ديندە گئور،
ايسلامين قودرتىنى
ايسلامين ياراتىيغى
موبارك علمىنده گئور.
همى مىلتىم دئدى،
هم او مىتىم سۈيلە دى،
تاك اولانا موطلقىم،
حقىقىتم سۈيلە دى.
يوخ دئدى موشىيكلىيە،
يوخ دئدى كافيرلىيە،
چاغىردى، دعوت ائتدى
ايسانلارى بىرلىيە.
فيكرىن سولطانيغىنى
بير گۈرون كيمە وئردى،
نه كرالا، نه شاهە،
نەدە سولطانا وئردى،
ان اوجا مرتبە نى
او جا عاليمه وئردى.
ايتنىيە دېيلىنده
«بسم الله» دان گوج آلان

اينسانىن بو قدر سۈنۈر عشقى وار،
آللاھا رغبتىن ايتنىيەيدىر.

قوجا بشىريتە
دونيانىن جاوان دينى
ايسلام گۈر نە لە وئىrip،
كايانتىن آچىلماز
سېرلىرى چوخ اولسا دا،
هاميسينا باش ووروب،
هر شىىدن خبر وئىrip.

غىئىدىن خېرىلىرى
ايسانلارا چاتىران،
اولولارين اولوسو
اوجا پېغمۇر وئىrip.
تاريخدن بىش كلمە نى
ياددا ساخلاماق اولسۇر،
حافىظى - قرآنلارا
قرآنى ازىز وئىrip.

«قلم». «ايلە گولدوروب
عالىملارين بختىنى،
معراج او جالغىندا
قوروب علمىن تاختىنى،
حاقىقدان ما يالاندېرىپ
عشقى، ايلهامى، طبعى،
شهيد قانىندان او جا
موقدىلىك قازانىپ
عالىمین موركىكى.
عالىم اسیر دوشىسە دە،

پىچىلتى خلوتىن ايتنىيەدىر

(يا پېغمۇر!) اوخو! سەنин ربىن
ان بؤيووك كرم صاحبىيەدۇ!
(«العلق» سورەسى، ۳-جو آيە)
هر يېرده دىنiz تك قايتابىر حىات،
باھار طېيىتىن ايتنىيەيدىر.
آرى شىرە چىكىر، گول شربت وئىrip،
چىچىك محبىن ايتنىيەيدىر.

حالال زحمت عشقى، موقدس امك
روحلارا قىدادى، روحلارا يېشك،
گۈزىلردن ياردىم وار، آللاھدان كۆمك،
او جالماق صنعتىن ايتنىيەيدىر.

سورە دى دوداقدا، آيە دى دىلدە،
ناخىشدى چىچىككە، سېغالدى گولدە.
قرآن تامامى اندى اىكىرم اوچ ايلدە،
پىچىلتى خلوتىن ايتنىيەيدىر.

گۈزىلرین يېرلە ائن سىسىدەر،
قىامە قدر عشقىن بىسىدەر،
قرآن - يارادانىن مؤعجۇزە سىدىر،
ايسلام - جىسارتىن ايتنىيەيدىر.
روحون قانادى وار، قلىين كوشكۇ وار،
جوشان دويغولارين جاندا مشقى وار،

صفى الدين اورموى
دېلىل وئىردى سىملەر،
سىسلە آچار تاپىرىدى
آچىلماز طىلسىملە!
عبدالقادير ماراغى
«جامع الاحان» ايلا
موسيقى دۇنياسينا
تىزه نىظام وئىردى
نفسىلە، جانىيلا.
جانى ناخىشا وئىرىدى،
نقشى جاندا ياراتدى،
عجمى اينتىياهى
ناخچىواندا ياراتدى.
تېرىز مىناتورلارى
دېلىل اولوب دانىشاندا
اونا اورك، جان وئرن
سولطان محمد اولدو،
آدى محمد اولان
صنعتە معبد اولدو.
دمشقى، قاهرە نى،
ايستانبۇل گۈرندە،
مسجىدەن، مىنارە نىن
الوان ناخىشلارىنى
چىچىك كىمى هؤرندە،
پاكىستان معبدلىرى
ايسلامىن بودۇنييا
گوجونو گۆستەرنىدە،
آوروپانىن ايجىنە -

درك ائله دى عالمى.
«قورووت علمدە دىر،
علمسيز هېچ كىس،
هېچ كىسە اوستۇنلوك
ائله يە يىلمى!» -
بو شاه بئىتى درك ائله!
تاپاجاقسان شاعيرى
پىغمۇر باغلايان
ان موقدس باغلارى،
تاپاجاقسان او زامان
مین - مین عصرى، زامانى،
بىر - بىرىنە باغلايان
كۈرپۈلرى، طاغلارى.
بو بئىبۈك اينتىيادا،
علمىن گور ايشىغىيلا
آچىلان ھە سىباحدا
منىم دە مىلتىمىن
اۋز پايى، خىدەتى وار،
تارىخىلە حك اولان
اوجا علمى، عالىمى،
اوجا حقىقى وار.
باكىدا، ناخچىواندا،
شىرواندا، اىرواندا،
تېرىزىدە، ماراغادا
يئىشىن داهى لرى
بىر - بىر گىتىرك يادا،
ايكتىنجى بىر دۇنيانى
تاپارىق بودۇندا.

بىر گوج وئىرىدى يارادان،
علمىن فاتىحلىيە
فتح ائله دى دۇنيانى!
عشقىن گۈزلىيە باخ،
خاطىپەلا خوش آيىامى،
شعرە اورك ياراتدى،
علمە دىر ك ياراتدى
آللاھ عمر خىامى!
يارى يولدا قويىمادى،
اونو آللاھ ائشىتىدە،
صوپىح ناماژى اوستۇنده
اوخونان دوعالارى
آيلا گون سالاملادى،
آيدىن صاباح ائشىتىدە.
بىشىكىدن قېرە قدر
علم اۋىرئىن! دئىنەدە
پىغمۇرین سىسىنى
بىر اويانىش، دىرچەلىش،
بىر اينتىيادى.
ايسلامىن قودرتىيە
عشقىنى يايا - يايا
ايىكىنلىرى يىشىدەن
بىخش ائله دى دۇنيا يى!
گەنجه لى نىظامى نىن
سەنھەننىش قىلى،
«خمسە» بودۇنيا اوچۇن
آيرىجا اينتىيادى،
ايىراڭ اونون گوجونە
ايسلاما توکىنە يىن

نچه - نچه داهينى.
تانرييا او جالانلار
در ك ائده ييل آنجاق
تانريين، ايلاھي نين !!!
بىزىم ايتتىيەھيمىز
«اوخو! حۆكمۇنۇ وئرن
بىر خىردىن گلېرىدى،
آللاھدان، جىرايىلدان،
پىغمىردىن گلېرىدى.
بىلچە يارانىرىدى
ايسلامىن ايتتىيەھى،
عقىدە نين، مىلسكىن،
ابنامىن ايتتىيەھى!
گلەجىك عصرلە
ارمعان گۇندىرىدى
وھى يىن، علمىن، سۋوگى نين
ايлемىن ايتتىيەھى!!!

«غرب - شرق ديوانى»
وئردى بئيوك بىرىتە
بىنتەھوۋەئىن وطنى.
بو قودرت سىلكلە دى
روس نىرى نىن ايلاھى
قراف لۇ تولىستۇرۇ؛
ايسلاما حىيران اولدو،
ايسلامدان قىدائنى
عۇمرۇ، حياتى بويوا!
بو قودرت سىلكلە دى
دؤيوشلەر افسانە سى
فرانسيز ناپولۇشۇن،
حضرتى محمدىن عاغلى،
گوجو، هوئى
حىيرتە سالدى اونوا!
پوشكى نىن قرآن اوستە
يازدىغى شىعىلرىن
يئرى او جادان - او جا،
عشقى گۈزىلەن درىن.
درىيەن دىن در ك اىندىدە
يارادانىن گوجونو،
پىغمىرىن مىھرىنى
بو قودرت سىلكلە دى
جواهىر لعل نەھرونوا!
اونون بئيو كلو گونو
اعتراف ائله دىلر،
بو اويانىش، دىرچە ليش
سجدە سىنە گىردى

فلسفى مكبلرى،
ان بئيوك طلبلىرى،
ان او جا مطلبلىرى
كتاب كىمى آچاندا،
ايسلام اۆز وارلىغىنى
اينسانىن اوزىزىنه
ايشيق كىمى ساج آندا،
آللاھىنى، اۋزو نو
اون ايکى جور خط ايلە
يازىب ناخىشلا ياندا،
خطاطىغى ياردادىپ
آللاھىن وئرىگىسى تك
بوتۇلرى كشف اندىب،
ذره لرى دوياندا،
آللاھىن وارلىغىنى
اينساندا او خوياندا،
ايسلاملا ايشىقلاتىر،
ايتمان دان گوج آليردى،
ايسلاما تاپىنانلار
تانرييا او جالىرىدى.
گۈز نە قدر خزىنە،
نه قدر وار ياراتدى،
يىرده، گۈزىدە، حياتدا،
خودودسوز كايانتدا
نه قدر يېنىلىك وار،
صادق دىلەن ايسلاما
تاپىنانلار ياراتدى!
بو قودرت سىلكلە دى
آوروپا دا ھۇتنى،
اندلوس تور باغىندا
ايلاھى معمارلىغى
يۇغراندا، ياپاندا،
آوروپا اۋز گوجونو
ايلاھى دىرلىرىن
جۇزەر يىنده تاپاندا،
بىر قدىم اليقانى
او ناخىشلا ياندا،
دۇنوب نەقاش اولاندا،
صنعت مۇعجۇزە لرى
ھەر يىرده باش اولاندا،
حىيرتە گتىرنە
بوتون بىرىتى
سيىرلى اليازمالارى،
قىزىل دوداق بوتالار،
قديم اينجە صنعتى
آللاھىن عشقى ايلە
ياراداندا آتالار،
اولدو زلارين علمىنى
يېنلىرە ائندىرنە،
رياضى علملىرى
الجىرىن قودرتىلە،
عاغلىيلا دىن دىرنە،

دینىم محمد دينى!

حاققىن ووران اورىيى،
عشقى، عاغلى منم، من.
ساقىندان داماغىينا
yaradana - آللارا -
حاقا باغلى منم، من!

بىر گول لە ياز آچىلماز،
گۈلوستان اولماق گۈرك،
بىر سۈزىلە دىيل آچىلماز،
بىر داستان اولماق گۈرك.

گۈرى توركىلر، آغۇزلولر
حاققى دركە گوونتى،
تورك اسلام تاپىنىدى،
اسلام توركە گوونتى.

بىر- بىر خاطىرلا يiram
هر مىلتى، هر سويو،
بوردا يادا سالىرام

محمد عاكىف ارسويو:
"تورك عربىسىز ياشاما،
كىمسە ياشار دئر، دلىدىر،
تورك عربىن ساغ گوزو،

تارىخىمە باخسالار،
اولولاردان اولويام،
تازىريسا سئو گىلرلە،
دوغالارلا دوليام.

خلق اولوناندان بشر،
چارپىشاندان حاقلا شر،
حاققدان جوجىرىپ بىتن
توركون اوغلو منم، من!

هله اىيلك يارانىشدان،
حاق اوغرۇندا يارىشدان
نە جان دوييدو، نە دەتن،
پىش- گۈرى منه بىر وطن،
توركون اوغلو منم، من!

بوردا زامانى ساخلا،
تارىخىلىرى واراقلار،
باخ: مين اوسته مىتىم وار،
آدم گىلدىگى گوندن
منيم سئو گى دينىم وار.

سئو گى، محبت دينى،
ايشيق، مرحامت دينى!
يولوم اسلام يولودور،

ھەچ نە ياشابا يىلمىز
ساغى - سولو اولماسا،

ھەچ نە وار اولا يىلمىز
حاققا يولو اولماسا.

آرخا ندىر، دياق نە،
نیشان وئرىدى بىزلىر،
چىشمە لر آرخالاندى
چايلارا، دىزلىرە.

نه كى صحرادا قوم وار،
نه كى سودا باليق وار،
هامىسى گۈزۈل بىلىر
بوتون ياردىلىمىشى
يارادان بىر خاليق وار!

ايماسيز مىلت اولماز،
آللاھىسىز بىر مملكت،
ديندن- ايماندان گلير
هر شىئه بار، بركت.

بو فيكىرە ذرە قدر
نە شوبىھە، نە گومان وار،
هاردا آللە عشقى وار،
اوردا دين وار، ايمان وار.

تورك و اسلام

تورك اسلامىن داياغىدىر،
اسلام توركون بايراعى!
زەيمىخان يعقوب
ائى تك اولان آللەمە!
دونيانى بىز دن اوترو
بىر تاماشا ياراتدىن،
نه وارسا جوت ائله دين،
نه وار قوشما ياراتدىن.

اولدوزلارى بلدچى،
نورو ماياق ياراتدىن،
ال يتىشىز گۈزۈلە
يئرى داياق ياراتدىن.

ايشيقلاندى زىروه لر
اوفرقلىرى اوپىنده،
بولود گۈزى يە گوونتى
ياغىشىنى سېنده.

دوز دوزه آرخالاندى،
داغلار داغا گوونتى،
هاردا آللە عشقى وار،
بو تورپاغا گوونتى.

روحوندايدى توركلىرىن
ايسلام قەرمانلىقى.

توركۈن تك تاپرىسىيلا
عىرين تك آللەھى
مطلبىدە، ماھىت دە
عىنىتىت دىر، عىنىتى دىر.

ايسلام توركۈن اورىيى،
تورك اىسلامىن بىتىنى دىر!

باغلاندى پېغمىرىه
ان مۇحتىشم مىلتىن
قلبى، اورىيى، جانى،
سحر يىردىن دوراندا

موسلمان كىمى دوردو
توركۈن شانلى خاقانى!

پېغمېرىن شىنە
بالاساقۇنلو يوسىف

يازدى ايلك تورك شعرىنى،
يسوى احمدى نىن

باراتدىيغى «ديۋانىندا
تاپدى اىسلام دا، تورك دە

اۆز موقدس يئرىنى!
قاشقارلى مامۇمۇدومون

«تورك لوغىتى دىوانى»

ارك دىلىنى اؤيرىن!».

او بى دىلە دىنинىن
صاباحىنى گۈرۈردو،
توکنمز اوميدىنى،
پناھىنى گۈرۈردو.

او بىليردى نە دئمكىدى
توركۈن كىكىن قىلينجى،
دین يولۇندا شەھىدىلىكىدە،
دین يولۇندا ساواشدا
توركۈن سىنماز ووقارىنى،
سېلاھىنى گۈرۈردو.

يوخ، قىلينجىن گوجونە
موسلمان اولمادىلار،

ايلىك دفعە آنا كىمى
قوjac آچدى اىسلاما

يوردون شانلى توركلى!

بۇغرا خانىن يوخو سو
چئورىلىدى حقىقىتە،

قالدىرىدى باپراغانىنى
قاراخانلى توركلى!

دوشمن اويدورماسىدى!

«قىلينج مۇسلمانلىقى!»،

«تورك- ايسلام اوردو سودور،
يا حضرتى محمد!

صاباح اونلار اولا جاق
سەنин آرزو لارىنى
غىزىت اىلە يوغۇرۇب،
قوردرت اىلە ياپانلار!

صاباح اونلار اولا جاق
ايسلامىن وارلىغىنا
ارىيىنلار، هوپانلار!
صاباح اونلار اولا جاق
سەنин عشقىنلە باغلى
خوشبختلىقى تاپانلار!»،

يىتىشدى پېغمىرىه
جبرايللىن جاوابى.
جبرايللىن سۆزۈلە
عرش اوزوندە آچىلىدى
توركۈن قىزىل كىتابى!

پېغمېرىم بويوردو:
(تورك دىلىنى اؤيرىن! (۴۶))
يىشى، گۈيى، وارلىغى
درك دىلىنى اؤيرىن!
سەنگى، بارىش دىلىنى،

من بو گون ساغ گۈزۈمدىن،
ساغ الىمدە يازىرام،
دوغرۇ اولان، حاقدى اولان
عملىمدىن يازىرام.

تىزه حىات گلنە
عئۇمرۇنە، حىاتىنە،
پېغمېرى او جالاندا
گۈيىون يىندىدى قاتىنە
جانا نفس وئردىلر،
نفسە جان وئردىلر،
تورك اىسلام اوردو سونو

معراج مرتبە سىنە
أونا نىشان وئردىلر!
بوپلاتىدى يىشە سارى،
گۈرۈدە آغ آتلىلار وار،
يىتلەن قانادلى لار وار،
توتوب بوتون دوزلىرى،
توتوب بوتون يوللارى،
سوروشدو جبرايل دان:
«كىملىرىدى آت چاپانلار؟»،

هم ساغ الى دىر!».

***

بويلا منيم بويومو،
سئيله منيم سويومو،
وئر هاومى، سويومو،
پيغمبردن خبر وئر.

قبول ائلە اركىمى،
آنلات منه اركىمى.
دانىش پيغمبر كىمى،
پيغمبردن خبر وئر.

وار اىشارە، ھيم سنه،
كيم اينانماز، كيم سنه؟
حاققى يىلىن كىمسە،
پيغمبردن خبر وئر.

وئر موژدە نى، نەمرى،
وئر اوممەتە تېرى.
وئر غايىدىن خبرى،
پيغمبردن خبر وئر.

كلمه چىخار آغىزىدان،
حىكىمت سئيلە آغ اووزدن.
نه قازاندى اوغۇزدان؟ -
پيغمبردن خبر وئر.

حاقق سۈزۈنۈ سئيلە دى،
پىسىلىكلىرى يىليلە دى.
دونيا اوچۇن نىليلە دى؟ -

من احمد يسوى، يىلمك اىستەسن

پورودىگارا! آرتىق سوموبوم
سوستالىميش، ساچلارىم آغ آپاڭ
آغاڭمىشىدیر. سە اوميد انتىكەلە هەنج
واخت نا اوميد اولمامىشام. نە دعوا
اتىمىشىمە، قبول اولۇنۇشدور.

احمد يسوى

آرى كىمى دۇن گولە،
تر چىچىكىن صۈحبەت آچ،
شىرىن، تمىز آرزودان،
صاف دىلەكىن صۈحبەت آچ.

چاغىر آلب ارنلى،
قوناق ائلە عشقىنە،
گاھ بئشىكىن، مزادان،
گاھ بلکىن صۈحبەت آچ.

دانىش دىندىن، ايماندان،
دانىش قوجا زاماندان،
سجدە ائلە كىچمىشە،
كىلەكىن صۈحبەت آچ.

ائى يسوى احمدىم،
احمدى - موختارا باخ،
ھەنج كىسە بىل باغلاما،
سن او تىكىن صۈحبەت آچ.

اويانىدىرى چىراڭى،
تورك اسلامىن داياغىدى،
اسلام توركون بايراغى!

گۈزۈم اوستە زىارتىدى،
باشىم اوستە تاواندى،
ھر فسادى، فاجىعە نى
باشىمىزدان قوواندى،
نە ياشى وار، بو دين ھله
جاوانلاردان جاوان دى،
مېن ايللىرى كىچىپ گىدر
اونون سىسى، سوراغى،
تورك اسلامىن داياغىدى،
اسلام توركون بايراغى!

دوز تانىدى، دوز اوئىرنىدى
اۆز اصلىنى، ذاتىنى،
گون دوغاندان گون باتانا
چاپىپ گىتىدى آتىنى.
يىندى يېرە، يىندى گۈزىدە
تاپدى يىندى قاتىنى،
قيامتىن گونونە دەك
پاس توتماسىن ياراغى،
تورك اسلامىن داياغىدى،
اسلام توركون بايراغى!

توركون حاققا قوووشان،
پىغمبرە يىشىن
ان اوچا نىرىۋانى!
او واختىدان بوزامانا

تورك اسلامىن يولوندا
او خۇقويدۇ كامانا،
آشدى آشىلماز اولان
ديوارلارى، سىدلرى،
توركون دە، اسلامىن دا
بئيىدو سەحدىلى!

سىين مزىلى اوجا،
سۈزۈن درىاسى درىن،
يىتىدى، يېرىنە يىتىدى
تورك، اسلاما باغلى
ھر آرزو سو، اىستىگى
حضرتى پيغمبرىن!

بىر اوردو دو، بىر قوشۇندو
او غوللارىن ھەرى سى،
بوتون عرضى سىلکلە دى
ھر چىكىن نۇرە سى.
بو دونيانىن يېرى، گۈيپو،
باغى، بندى، بىرە سى ...
آيدىنلىغا چىخماق اوچون

يۇز او تو زايل ئۇمۇر سۈرن
مورشىدىمېز.
اورىيىنى آچدى بىزه
سوفره كىمى،
قلب گۈزو وىله حاققى گۈرن
مورشىدىمېز.
يېر او سۇندە آلتىمىش اوچ
ايل ياشادى،
يېر آلتىندا آلتىمىش يىندى
ايل ياشادى.
قوشالاشدى اونون بئيرىك
وارلىغىندا،
اسلام آدلى موقدس
دین قانادلاندى،
تۈرك آدىندا موبارك بىر
دېل ياشادى،
هر چىكتە پېغمېرىن
گۈل آدىنى
گۈزلىرىنە دالغا - دالغا
گۈل ياشادى.

بىر يول سەچدى
مېن بىر يولون آراسىندا،
پېغمېرىن يوللارينا
چىراق توتان،
يارادان گىنديب چاتان
يول ياشادى.

بىلمىك ايستە سن،
پېغمېرى شەرى نىن
بولو يام، - دئدى.

ياندىم بور يوللاردا،
بىشدىم، ارىدىم،
قرآنلا، آيتە
دولو يام، - دئدى.

ايسلاما، ايمانا
اۋزولىم، هيمم،
يانان اور كىلى
تىتەرەن سىمم،
شۇدىيگىم بىر آد وار،
اونسوز من كىمم؟ -
اونونلا اولودان
اولو يام، - دئدى.

يوجور دوم اۋزومۇ،
ياپدىم اۋزومۇ،
داغ كىمى داغىدىب،
چاپدىم اۋزومۇ،
من اوندا اىتنە
تاپدىم اۋزومۇ،
آللاه رسولونون
قولو يام، - دئدى.

پېغمېرلە گۈيىدە نور تك
قوشالاشدى

حىشە قدر ياتاسىدیر،
سۇئىمىز بور تىندير» دئدىلر.

«سن محمد عاشيقى سن،
ايلهاما وئر عۆمۇر - گونو،
پېغمېردىن دىوان باغلا،
حاققى سۇئىنىدیر» دئدىلر.

***

آرىم اگر ياخشى اولسا،
باليم باغداددان گلر،
كۈنۈللەرى دويدورماغا
تام گىلدى، قىسمىت گىلدى.

حaram تو خوم چورو يەجك،
نه يېتىدى، نە بار وئرن،
حاللارا حالاللىقدان
حالل اولان قىسمت گىلدى.

حاققى گىنديب تاپماق اوچون
حاققى يولوندا اىتمىك گر ك،
نم تورپاغىن آلتىندا دا
أونا حاققدان قۇرووت گىلدى.

قىسمىتى وئرن آللاھدى،
تائىرى هر سىردىن آگاھدى،
دوخسان دوقۇز مېن مورىدله
أونا قىدير - قىيمىت گىلدى.

من احمد يسوى،

پېغمېردىن خېر وئر.
دورلو سۆز، دورلو كلام،
عشقى آلينما قalam.
رسول عليه السلام -
پېغمېردىن خېر وئر.

اسلام سۇوگى بوتاسى،
احمد، اىچدىم بوتاسى،
ائى روحومون آتاسى،
پېغمېردىن خېر وئر.

***

چاتىدى سىسىم يسویيە،
اثله بىل كى حاققدان اونا
بو گون فورىت سىنىكى دىر،
قلىنى دىندير» دئدىلر.

«تاپماغا سىر خزىنە سى،
چاپماغا مىدان وئرمىشىك،
روحون دلى كۈھلە نىنە
عشقىيى مىندير» دئدىلر.

«ائىنديكىجه ائن درىنلە،
يارادان چاتماق اوچون،
قانادلى سۆز گۈيلرده دى،
قلىنى دىندير» دئدىلر.

«محمدىن عشق آدلانان
آتشىنە كۈنۈل باغلا،

ال چاتماز زیروه لر وار،
هاميستان او جادا
قارلي داغ، محمديم!
محبتهن عشقينه،
مرحمتهن گوجونه،
قالدیر ميسان او رتادان
سرحدلري، سدلري.
اوزونه با غلام ميسان
سندا سونرا دوغولان
بوتون محمدلري!
ایسلامین گلشيندن
مین ايل سونرا دوغولان
فاتح محمددين ده
سنداں گلير ما ياسى؛
فاتحيم ايستانبولون
فتحياني گورن کيمى
سنداں گلدي بيرينجي
اونون خثير- دو عاسي.
سن مگه نين فتحينده
او خودوغون دوعاني
او، ايستانبول فتحيني
گورن گونو او خودو!
کؤکو سنداں نورلانان
بېر ظفر چلنكىنى
اوز اليله تو خودو!
«نه بېيوک سر كرده دى
ايستانبولو آلان كس،
نه خوشخت دئيو شچودو

او، باقى دى، بيز فاني ييك
پېغمبر محمد
فاتح محمد
ضولى محمد
يئنه صالوات چكىپ،
سلام وئيريم سنه،
پېغمبر محمديم!
هر سۈزو، هر كلمه
سى تزه، تر، محمديم!
جانى دا، جۇوهرى ده
حالل دان ما يالانمىش،
ساچىدان دىرناغينا
ايшиق، زر، محمديم!
اخلاقدا، تربىيە ده،
عقىدە ده، اياناما
مؤحشىملر زىروه سى،
مؤعتىر، محمديم!
بوتون حياتيم بويو
سین نورونلا دولوب،
سین عشقينله ياندىم،
نه سئومكىن يورولدم،
نه اوييمكىن او ساندىم.
ظلومتى، قارانلىغى
چىلچيراغا دوندرن،
روحونون تميزلىگى
قاردان آغ، محمديم!
يېر او زوندە نه قدر

ائندىن آللادهان اينسانا،
رسىم دئدین، نبىم دئدین،
بىر شام كىمى يانا-يانا.
تائزى سنى پېغمبر چون
بخش ائله دى تور كوستانا،
من ده سئودىم رسولومو،
سین تك سئوه بىلە ديم.
پېغمبر سئوگى سىنە،
نظام سىنە، يېچىم سىنە،
 يوللار چوخىدو، ان دوغرو يول،
ان عاغىلىلى سېچىم سىنە.
مین ايلىرى كى قارىشميشق،
روحوم سىنە، اىچىم سىنە،
من ده سئودىم رسولومو،
سین تك سئوه بىلە ديم.
سنداں او ترو رو حدا، سىنە،
ايلىكىدە، قاندا پېغمبر،
تېدن دىرناغا كىمى،
فسدە، جاندا پېغمبر.
باشدان- باشا حىكمت اولان
اولو «ديوان»دا پېغمبر،
من ده سئودىم پېغمبرى،
سین تك سئوه بىلە ديم.
تم دئرد يوز ايل سونرا
چاتدى پېغمبرىن امانى،
او خورمادا سيرى واردى
سيئر يوواسى طبيعتىن.
عشق او جوندان ديرى - ديرى
يېر آلتىنا گيرمك چتىن،
من ده سئودىم رسولومو،
سین تك سئوه بىلە ديم.
چىخدىن اينساندان آللادا

دیلیمیزین دوررونه،
پارلاق لعلینه دئنن،
بوتون حیاتی بویو
شهید ایمام حوسینین
قېرىنە چىراق توتان،
نسینى بودونیانىن
ثروتىندن، زریندن،
لعينىندن، گۇوهرىتىندن
همىشە قىراق توتان،
محمددن، على دن،
ایماملارىن روحوندان
فھمى نىن هوئىيەلە
ھر گۈن سىس - سوراق توتان،
بىر ئىنە قىلمى،
بىرىنە واراق توتان،
سۇگى دولو جامىنى،
كۈنۈل آدلى شامىنى،
عشقىنى، ايلهامىنى
ساچىندان داماگىنا،
كۆكۈندن بوداغىنا،
اورىندن گۈزۈنە،
دېلىندن دوداغىنا
پىغمىر بخش ائدن،
آللاھين ياراتدىغى
ايلاھى شعرىتى
اينجى كىمى،
دورر كىمى
كۈنۈللە نقش ائدن

صاف ايماندان گوج آلان
مېلتىن ظفرىيدى!
عاغلىن، عشقىن، ايدراكىن،
حىكمتىن ظفرىيدى!
بىلگە خاقاندان گلن،
اوغۇز خانلا يوكسلن
شۇھرتىن ظفرىيدى!
پىغمېر مكتوبىلا
بىزانس ايمپراطورو
ھئاكلىسى اسلاما
دعوتىن ظفرىيدى!
پىغمېرىن آرزوسو
توركۈن يېتىلمىزاوغلو
محمدتىن ظفرىيدى!
ائى منىم پىغمېرىم!
تىكجە فاتحلىرىن يوخ،
فاتح شاعيرلىرىن دە
عشقىنىن اثرى سن،
عاغلىنىن ايتىلىگى،
سۈزۈنۈن كىسى سن.
سېنىن عشقىتىلە يانان،
فلكلە بويلانان،
قاپىسىنى درد، الم،
بىرده كولكلار آچان،
ايسلام شەھىدلرى نىن
 يوللارينا نور ساچان،
«خىرىت، ائى بوت! ..» دېنىدە
سۈز هىتكىلە دئنن،

چېرىپىنەرىدى قوش كىمى
فاتحىن اورئىنە
يانان ايشىقدا، نوردا!
امر وئىدى فاتحىم:
«انصارى مزارىنى
آختارىن، تاپىن!» - دئدى.
«داغ آلتىندا اولسا دا،
اوزە چىخارماق اوچون
داغلارى چاپىن!» - دئدى.
«او ذاتا اولمالىدىر
بىرىنجى زىارتىم،
ھر گۈن جوشوب، قاينايىب
او شەھىد بايراقدارا
رغبتىم، محجىتىم!..
تاپدىلار او مازارى!
اسىرمى بىر ياشلى فاتح
ايلدى احتىراملا،
باش آيدى قىره سارى.
أونا «ياسىن» او خودو،
روحونا باغىشلادى
آللاھين كلامىنى:
او بۇ زىارتىلە
يېتىرىمىشىدى يېرىنە
حضرتى مەحمدىن
آرزوسونو، كامىنى.
او گۈن چالىنان ظفر
پىغمېر باغلاتان
او مەمتىن ظفرىيدى!

اوردا ووروشان عسگەر!» -
بو ايلاھى كلمە لر
اون عصىر اول چىخىپ
سېنىن نورلو دېلىنەن.
اون عصر سونرا گلېب،
بوردا چالىدى ظفر!
سانكى او گۈن آچىلىدى
توركۈن بصىرىت گۈزو،
 يوللاردان يىغىدى فاتح
ايستانبولا بويلانان
 يوللارا حسرت گۈزو.
ايسلام آدلى ايمانىن
ايستە دېگى بويىدۇ، بۇ،
حضرتى مەحمدىن
دوز اون عصر يول گلن
سۇنىز آرزوسويدۇ بوا
او چالىنان ظفردە
قوووت تاپدى داھا دا
ايمان و دين وارلىغى:
گۆستردى اۆز گوجونو
توركۈن توكتىز عاغلى،
آغ شمس الدین وارلىغى!!!
دوز مىن ايل بوندان اول
محمد پىغمېرىن
يېتىلمىز بايراقدارى
ابو اىوب انصارى
شەھىد اولموشدو بوردا.
اونون موبارك روحو

تائزى حوضورونا،
آللاه تاختينا
نيفرتلە، غضبلە،
مكرله گئدير.
كيفله نير وارلىغى
كىرىپ، پاس اىچىندە،
محشر آياغينا
بو كىرلە گىدىر.

جهتم مىلىي
چاغىرير اونو،
گۇر اوردا نە گوندە،
نه ذىلتە دىر.
جنتىن قاپىسى
مؤمنىھ آچىق،
مؤمىنر يتنە دە
گۈزىل عملدە،
عاقىللە يتنە دە
فضىلتە دىر.
گوناھلا گئدىنلە
مشقفت چكىر،
ثاوابلا گئدىنلە
شرافتە دىر.
سۈزۈن نصىحتى،
يا پېغمىرىم!
فيكىرىن حقىقتى،
يا پېغمىرىم!

دنىزلىر يوماز،
اوغلۇسان، تميزلىن
گۇناھ اليىندن.

نه بىز آيلشىرىك،
نه او دايابر،
او بىزە، بىز اونا
ياخىنلاشىرىق.
قيامت دئىلەن،
مشقفت دئىن
بىر حىددە، بىر سونا
ياخىنلاشىرىق.

قيامت گۇنونە،
محشر واختينا
مؤمىن - دىلىنە كى
شوکورلە گىدىر.
يىنە آللاهينا
عيادتە دىر،
دواعىيلا، سجدىلە،
ذىكىرلە گىدىر.
ايشىقلى اور كله،
عاغىلىلى باشىلا،
حالال دوشونجىلە،
فيكىرلە گىدىر.

كافىرى يتنە دە
شىطان آلدادر،

يىشيم اوشاق كىمى
سيخىلان ائولر،
بااغلانان قاپىلار،
يىخىلان ائولر
بئيووك قيامته
آپارىر بىزى.
نيفرت ايلدىرىمى،
غضب شىمشىگى
چكىپ كۆكموزىن
قوپارىر بىزى.

پىسىلىك يارىشىدىر
گىندەن دونيادا،
هله كى ياخشىلىق
يارىشى يوخدور.
دېلىلرین، دېنلىرین،
عقىدە لرىن
ساواشى اولسا دا،
بارىشى يوخدور.
قانا بلنەمە مىش
يازىق تورپاغىن
يوخدو بىر آددىمى،
قارىشى يوخدور.
گۈرى گۈيە چكىلىپ،
يىش يىرە باتىپ
گۈلە ياغىشىندا،
سیلاح اليىندن.
چايلار تميزلىز،
سۈنن اوجاقلار،

خىردا قيامتلى،
خىردا قياملار.
ياندىرىر اينسانى
قىر قازانىندا،
گۈرۈر اوز ايشىنى
قىردا قياملار.

قيامت دئىلىملى
بو يش اوزوندە
آغرى نىن،
آجي نىن
عرشه چاتماسى؟
بئيووك قيامته
مۇھىلت دۇورودور
آللاھىن بىن قدر
واخت اوزاتماسى!
آخر سو يىرەنە
تۈركۈلن قانلار،
قانى آرا يىرددە
باتان جاوانلار،
ازىلەن كىلە لر،
كىسىلەن باشلار،
ھەلەدە كىسمە يىن
قانلى ساواشلار،
دومانلى طالعلر،
تاپدانان حاققلار،
قىريلان اوميدلار،
چايلار تميزلىز،

پىسى، ياخشى سى،
ترزى قورولوب،
حساب گونودور.
أىرىمى، دوغرومۇ،
ياخشىمۇ، پىسمى؟ -
بوتون سوالارىن
جاواب گونودور.

تانرى وارلىغينا
شكك ائىنلرین،
اصلينه، سلىنه،
حالىنا واى، واى!
صاباح داش اوستوندە
داشى قالمايان،
يىغىلان مولكونە،
مالىنا واى، واى!

كافيرين قازانجى
گلمز كارينا،
لعت قازانجينا،
لعت وارينا!
سولان باغچاسينا،
سولان بارينا،
دىمە مىش تۆكۈلەن
كالىنا واى، واى!

آتشىدە كول اولدۇ،
سرىنلشىمە دى،

تميزلىمە يە،
قليلين چىرىپىنا جاق
خىفت اىچىنە.
داما خىلاص يولو
تاپىلما ياجاق،
هايانا قاچسان دا
دهشت اىچىنە.

يىغىشىدیر اوزونو،
ائى اىنسان اوغلۇ،
ياخشى آچ گۈزونو،
ائى اىنسان اوغلۇ!
سس گىلدى يىتىشىدى،
اون گىلدى چاتدى،
بودور، اىستە سن دە،
ايستەمە سن دە،
قيامت دئىيلەن
گون گىلدى چاتدى،
بوشونا دىئىلىمېر
قيامت گونو،
ايتنىقام گونودور،
غضب گونودور.
خىلاصكار اولانىن
توبىو، بايرامى،
گوناھكار قالانىن
عذاب گونودور.

سەچىلەر عملىن

ائى گوناه صاحبىي،
قويموردون ياخين،
دئيردىن يالاندى،
محشر، قيامت،
دئيردىن يالاندى،
صور اولما ياجاق!
ايسرافىل سورونو
گۈزىروروب ايندى،
كافيرلە باشىندا
توفان قوپاندا
آللاهدان اىشارە،
ايماندان نىشان،
سندە بىر جە داملا
نور اولما ياجاق!
آزاد گۈرمگىنە
بىر قارىش مکان،
راحات ياتما غينا
گور اولما ياجاق!
آند اولسون
پىغمبر مەرحمتىنە،
آند اولسون پىغمبر
مەحمىتىنە،
گۈزىلرین اوزوندە
آى تو تولاندا،
گۈزۈن بېرىجەك
ظولمت اىچىنە.
واختىن اولما ياجاق

آند اولسون سن دىن
او قيامته،
آند اولسون سۋوگىيە،
عشقە، حؤرمە،
تانرى مقامىندا،
آللاه يانىندا
مؤمنلە كافيرين
يىرى، مقامى،
سۈزو، مرتبە سى
بىر اولما ياجاق!
باشا چكىلەجەك
مؤمن بندە لر،
كافيرە هەچ يىدە
يىر اولما ياجاق!
هر كىس درك ائىندە
اوز عملىنى
ھەچ كىسىدە بىر گىزلىن
سېر اولما ياجاق!
جهىتم ايشىدى
بۇھتان دا، شر دە،
جىنت دونيا سىندا
شر اولما ياجاق!
بۇردو بو دونيا دادا
بىر اولما يانىن
يىرى او دونيا دادا
بىر اولما ياجاق!

«الله اکبر!»

اوجالدیم آللaha، ائندیم اینسانا،
سیرلی - سوراقلی دیر «الله اکبر!».
آچار قاپیلاری عشقین او زونه،
نوردان چیراقلی دیر «الله اکبر!».

بو او شاق، بو جاوان، بو قوچا دونیا،
سیرر دونیا، پیر دونیا، تا پماجا دونیا،
او نون حؤ کمونده دی بو او جا دونیا،
او جا نؤوراقلی دیر «الله اکبر!».

سئوینج کیتابی وار، درد کیتابی وار،
قانونون، قایدانین سرت کیتابی وار،
هله بیزه چاتان دؤرد کیتابی وار،
مین - مین وار اقلیدیر «الله اکبر!».

بیر اله گوج و تریب يوز ال ائله ير،
يازى گول، پايیزى خزل ائله ير،
ئىلise، همىشە گۈزىل ائله ير،
حافقى وار، حافقلى دیر «الله اکبر!»،

باشىندا بير توک ساخلاماز.

قیامتین ایشگنجە سى
ایشە سالار وار گوجونو،
بدىنىي ازىز - توکر،
سینمامايش سوموك ساخلاماز!

نه ياخشى كى هر كۈنولدە
درد يو كو، غم عذابى وار،
نه ياخشى كى گۈزە نىسگىل،
كىرىيىكىدە نم عذابى وار،

نه ياخشى كى مؤمین اوچون
ياشىل جىت سېرنگاهى،
نه ياخشى كى كافىر اوچون
بىر جەھىتم عذابى وار.

بىر كىمسە كى آلاممادى
آللاهىندان رىپاسىنى،
هاردان بىلىسىن كىيم يارادىب
او نون مين بىر اعپاسىنى؟!

«مندن يان كىچىدى» دىئە نىن
باغىشلانماز بىر سھوى وار،
دارىخماسىن، چىكدىرىھ جىك
رىبىم او نا جزايسى!

عاغلى داياز اولدۇ،
درىيىنلشمە دى،
هئچ زامان آجيسي
شىرىيىنلشمە دى،
زەھرە چۈرۈلەن
بالىنا واي، واي!

نه ياخشى كى بير قورخو وار،
آدى - قىامت قورخوسۇ!
نه ياخشى كى بير قورخو وار،
اودو - قىامت قورخوسۇ!

سۆز اشىتىمز، روشتۇت آلماز،
قوھوم يىلمز، ياد تانىماز،
سەچىمۇز اوردا بىر تانىشى،
يادى - قىامت قورخوسۇ!

يوز يېرىندەن يارا آچار،
اوخىلار - قىامت قورخوسۇ!
دۇزۇمۇنۇ، ايرادە نى
يوخىلار - قىامت قورخوسۇ!

نه دورماغا بىر يېر او لار،
نه فاقىماغا سېغىنەجاق،
ان پىس گوندە قېلىل سىنى
حاقىلار - قىامت قورخوسۇ!

دونيا سىنى آتىب گىندر،
چىيىنلە بىر يو ك ساخلاماز،
آغزىندا بىر سالامات دىش،

الحمد لله

چالدیم اوز هاوامی بیر کیتاب اوسته،
دبل وئردیم سازیما، الحمد لله!
حاققین اوززو ووردو ناخیشلارینی
خطیمه، یازیما، الحمد لله!

نورلاندیم ایشیقدا، یاندیم او جاقدا،
سوز جاندا ایسیندی، دعوا دوداقدا.
قلم ده، دفتر ده، شام دا، چیراق دا
دؤزدولر نازیما، الحمد لله!

سوزومو عشق دئدی، محبت دئدی،
سوگی - حرکتی، حرکت! دئدی،
تازیم نه یازدیمسا «برکت» دندی، -
چخوما، آزیما «الحمد لله!».

روحوم ایپک اولدو، دویغوم تول اولدو،
سیرداشیم سیر دولو بیر کئنول اولدو.
عشقم قونچه لندی، قونچه م گول اولدو،
گول آچان یازیما الحمد لله!

مندن سلام اولسون اولو در گاها،
تاپندیم تانریما، یتدیم آلاها.
اولسم ده بیر ذره در دیم یوخ داهما،
چاتدیم مورازیما، الحمد لله!

ایلاھی

پیغمبر قلیستدن
اوژه نور چیله،
بیزیم چؤھرە میزى
گولدور، ایلاھی!

باغلی قاپیلاری
آج او زوموزه،
سیرلری بیزه ده
بیلدیر، ایلاھی!

حاقا او میدلری
قیریلماز ائله،
شیطان آرزوسونو
سولدور، ایلاھی!

چیخارت ایچیمیزدن
ایبلیس مکرینی،
محمد شۇوقویله
دولدور، ایلاھی!

ملک مرتبه سی،
پیغمبر یولو
ان دوروست، ان
دوغرو یولدور،
ایلاھی!!!

شرح لو

- ۱ پیغمبر (ص) ابو بکری «صلی اللہ علیہ وسلم» (دوغرو دانیشان) آدلاندیریدی.
- ۲ ابو سیفیان - پیغمبره دوشنمن اولان مککه موشریکلری نین باشچىسى ايدى.
- ۳ ابو لهب - پیغمبرین عمىسى اولسا دا، اونونلا دوشنمن اولانلارین مشهورلارینداندیر. اصل آدى عبد اول-اووززادىر. قرآنی - کریمین «ابو لهب» سوره سى نىن ۱ - جى آىه سىندە بىلە قارغانىمىشىدیر: «ابو لهبىن اللرى قورو سون، قورو دو دا!».
- ۴ ابو جهل - مککه موشریکلری آراسىندا پیغمبرین ان بۇيوك موخالىفلارىنىن بىرى ايدى.
- ۵ معاویه - اموى خلیفه سىدیر. ابو سوھانىن اوغلو دور.
- ۶ مروان - اموى سولاله سىندىندير. حضرت حوسئىن قارشى زور تطبق اندىلمە سى بارە دە والى اوتبە يە گۇسترىش و ئەرمىشىدیر.
- ۷ يېزىد (يزيد) - اموى خلیفه سىدیر. معاویه نىن اوغلو دور. حضرت. حوسئىن قىلىنە فرمان و ئەرمىشىدیر.
- ۸ حودىبىيە موقاويلە سى هىجرتىن ۶-جى ايليندە حضرت. محمد و سهيل ابن عمرو آراسىندا ايمضالانمىشىدیر. ۱۱ مادده دن عيبارتىدیر. قرآنی - کریمین «الفتح» سوره سى حضرت. پیغمبر حودىبىيە دن قايىداركىن نازىل اولمۇشدور.
- ۹ هىجرتىن ۲-جى ايليندە بدر ساواشىندا پیغمبره و ئەرمىي و عدى پۇزان بنى - قورئىظە قىيلە سى نظردە توتولور.
- ۱۰ هىجرتىن ۳-جو ايليندە اخى داغىندا باش و ئەرمىش تارىخى ساواشا ايشارە دير.
- ۱۱ هىجرتىن ۸-جى ايليندە ۳ مىن لىك مۇسلمان اوردو سونون ۲۰۰ مېنلىك دوشنمن اوردو سوپلا ساواشى نىن نتىجە سىنە ايشارە دير.
- ۱۲ هىجرتىن ۶-جى ايليندە پیغمبره صاديق اولاجاخينا سۆز و ئەرنىن بنى - قورئىظە قىيلە سى خىنك ساواشىندا دا آللەھىن اتلچىسيئە دۇوكلىك انتىدە.
- ۱۳ هىجرتىن ۷-جى ايليندە باش و ئەرن حادىئە لە ايشارە دير.
- ۱۴ «مەگر او سنى يېتىم اىكىن تاپىپ سىغىناتاق و ئەرمى؟! سنى شاشقىن (اوشاڭ و اختى مکكە وادى سىندە آزمىش) وضعىتە تاپىپ يول گۇستىرمە دىمى؟! سنى يوخسول اىكىن تاپىپ دۇلتلى ائتمە دىمى؟!» («الضحى» سوره سى، ۶-۸-جى آىه لر).

قوم اوستە بار اولار،
آللە اىستە سە!

آللەھەن اىستە دىم
اۆز كىتابىمى،
يوخ يېردىن وار اولار،
آللە اىستە سە!
مېليونلار جان آثار
بىر حاجا دوغرو،
حاج آدى بىر عشقە،
بىر تاجا دوغرو.
مؤمىنلر او جالار
معراجا دوغرو،
كافىرلر خار اولار،
آللە اىستە سە!

نقاشى تانرىدى
بو ناخىشىلارين،
يوك بولوددادى
گور ياغىشىلارين،
بارلى پايىز لارين،
قارلى قىشلارين
سونو باھار اولار،
آللە اىستە سە!

ذرە نى بىر دونيا
داشى زر ائىلر،
يېرلەر، گۇبلەر
شاد خبر ائىلر،
يېتىم بىر او شاغى
پىغمەر ائىلر،
يارسىزا يار اولار،
آللە اىستە سە!

دار بىر ماغارادا
دېل آچار ملک،
اينسانا حؤكمونو
گۇستىر فلک.
زىلمىخان وار اولار،
آللە اىستە سە!
يىرى گولزار اولار،
آللە اىستە سە!!!

ائىله بىر ائرلە
وورار مۇھرونۇ،
زىلمىخان وار اولار،
آللە اىستە سە!
داشلار گول بىتىرر،
قايانار چىچىك،

- ۲۵ عبدالمطلب حضرت. پیغمبرین باباسی.
- ۲۶ نور داغنداکى حرا ماغاراسىندا حضرت. پیغمبره «العلق» سوره سى نين ايلك بىش آىه سى نازىل اولماقلار قرآنى كريم يش او زونه موژده لمىشىرى: «(يا پیغمبر! قرآنى كريمى بوتون مخلوقاتى) يو خدان يبارادان رىسى نىن آدى ايله (بسم الله دئە رك) او خسوا او، اىنسانى لاختالانمىش قاندان يارادى. (يا پیغمبر!) او خسونىن رىبين ان بۇ يوك كرم صاحىدیر! او رىبين كى قىمله (يا زماغى) او بىر تدى. (او رىبين كى) اىنسانا يىلمە دىكلرىنى او بىر تدى».
- ۲۷ ابرەھەم - يىن دە حېش والىسى ايدى. حضرت محمدىن دونيابا گەلدىكى ايلده (۵۷۰ و يا ۵۷۱ جى ايل) مككە يە هو جوم ائدبىكعبە نى داغىتماق اىستە مىشىدى. اور دوسوندا فيللەر اولدوغۇنا گۈرە بو ايل تارىخىدە «فېل ايلى» آدى ايلە مشھور دور. قرآنى كريم بىلدىرىر كى، آللە ابرەھە نىن قوشۇنۇن اوستونە قاتار-قاتار اباييل قوشلارى گۈزىندرميش و بو قوشلار اونلارا يىشىش گىلدن دوزلىدىمىش داشلار آتىمىشىدى.
- ۲۸ «العاديات» سوره سى نىن ۳-جو آىه سىنە اىشارە اولۇنۇر.
- ۲۹ عباسقولۇ آغا باكىخانوو ۱۸۴۶-جى ايلدە حجج زيارتىندن قايداركىن «وادىي-فاطىمە» آدلاتان اراضىدە حاققا قۇروشىمۇش و ائله اورادا دا دەن ائدىلىمىشىرىدۇ.
- ۳۰ ابوالحسن راجى ۱۸۷۶-جى ايلدە حجج زيارتىندن گىنرى قايداركىن قىرمىزى دىنizدە باتىمىشىرىدۇ.
- ۳۱ حضرت. محمدىن ظاھىرى گۈركىمىنى تصویر اندر كىن م.ا. كۆكسال اين ايسەفا، اين سادا، تىرمىزىيە و باشقالارينا اىستىناد اندىر (موصطا عاصىم كۆكسال، "اسلام تارىخي"، جىلد ۸ ص. ۳۰۰).
- ۳۲ حضرت. خديچە نىن كۆلە سى اولمۇش زىدە اىشارە دىر. حضرت. پیغمبر زىدە كۆلە ليكىن آزاد ائىرەك اونو او غوللۇغا گۈتورمۇشدور.
- ۳۳ قورئىش موشرىكلىرى آيلى بىر گىنچە دە حضرت. پیغمىردىن مۇعجۇزە اىستە مىشىدىلر. حضرت. پیغمبر بارماڭى ايلە آيا اىشارە اىتمىش، آى اىكىيە بۇلۇنوب شهادت گىتىمىش و يىتىن بۇتۇلشىشىدى.

- ۱۵ (يا پیغمبر!) حقيقىن، بىز سنه كوثر (جىنتىدە كى كوثر ايرماغانىنى و يا بول نعمت، ياخود قرآن، پیغمېرىلىك) بخش اىتدىك!» («الكوثر» سوراسى، ۱-جى آىه).
- ۱۶ (يا پیغمبر!) اوغلۇن قاسىم، ياخود اىبراهىم وفات اىتدىيى زامان سنه سونسوز، آرخاسى كىسيك، نىلى كىسلەمىش دئىن سىن دوشىنى نىن (آس اىبن وايلين) اوزو سونسوزدور! (سەن نىلىن قىامتە قىدر تورە بىب آرتاجاق، آدىن چىكىلىدىكە ايسە هەميشە صالاوات دىيلىجەكدىر!) («الكوثر» سوره سى، ۳-جو آىه).
- ۱۷ (يا پیغمبر! آللەھين ذاتى و صىفتلىرى حاقىندا سەندىن سوروشان موشرىكلىرى) دى: (منيم رىبىم اولان) او آللە بىردىر (ھېچ بىر شىرىكى يو خدور) (الاخلاص» سوره سى، ۱-جى آىه).
- ۱۸ بىلال - ايلك مۇذىندير، جىشىدىر. اسلامى ايلك قبول ائدىنلەرن بىرى اولوب. ۶۰ ايل ياشايىپ. مزارى حلبە دىر.
- ۱۹ قدر گىنچە سى (ثاواب جەھتنى) مىن آيدان داها خىيرلىدىر! («القدر» سوره سى، ۳-جو آىه).
- ۲۰ قرآنى - كريمىدە حضرت. اىبراهىم دىلىنдин سۈلىنىمىش دوعا يابا اىشارە اولۇنور: (اونلار بىتە دەنلىر: «أىي رىبىمىز! اونلارىن (تىلىمېزىن) اىجرىسىنەن اۆزلىرىنە ائلە بىر پیغمېر گۈندر كى، سىن آىه لەرىنى (حۇكملىرىنى) اونلارا او خوسون، (سەن گۈندرن) كىتابى (قرآنى) و (اورادا كى) حىكىمتى اونلارا او بىرسىن، اونلارى (گوناھلارдан) تەمىزلى سىن! حقيقىن، سەن يىشىلمىز قۇرووت، حىكىمت صاحىبىسىن» («البقره» سوره سى، ۱۲۹-جو آىه).
- ۲۱ «Hadîth Shârif»: «آنامىن دا رۇياسىيام كى، منه حامىلە اولدوغۇ زامان يو خوسوندا اوزونىدىن بىر نورون چىخدىغىنى گۈرمۇشدو».
- ۲۲ طپرى نىن بىلدىرىدىگىنە گۈرە، حضرت. پیغمېرىمىز دوغولاركىن سىجىدە حالىندا دونيابا گلمىشىرى.
- ۲۳ حضرت. پیغمېرىمىزه ثۇۋىيە (ثۇۋىيە) خانىم سود و ئۇمىشىدىر. ثۇۋىيە (ثۇۋىيە) خانىم حضرت. همزە نىن دە سود آناسى اولوب.
- ۲۴ حضرت. پیغمبرىن باشقا بىر سود آناسى حلىمە خانىمىدىر. حلىمە خانىم بنى سعد قىلى سىنەندىرى.

۳۴ محمده هله پېغېږلیک وئریلمزدن اونجه مککه لیلر کعبه نی تعمیر ائتمیشیدیلر. تعمیر زامانی حجرالاسودی (قارا داش) يېرینه کیمین قوياجاغی مثله سینده قibile باشچیلاری آراسیندا موباخته یارانمیشدی. مخزوم قibile سیندن قوجا بیر کیشی قورئیش باشچیلارینا تکلیف اندیر کی، بو مثله ده باپوسلامدان داخل اولان ایلک شخصین حؤکم وئرمه سینه را خیلاشیسینلار. اونون تکلیفی قبول ائدیلر. قاپیدان ایلک داخل اولان قورئیشلرین الامین آدلاندیردیقلاری محمد اولور. بئله لیکله ده او، عباسینی يېره سریر. قارا داشی اونون اوزرینه قوبورلار. سونرا ایسه هر قibile دن بیر نفر آغ ساققال عبادان یا پیشاراق اونو کعبه نین دیواری نین یاتينا گتیرلر. سونندا ایسه محمد داشی گۇتوروب اوز يېرینه قویوو.

۳۵ حجرالاسودین اووللر بیر ملک اولماسى قناعتى دين تاریخىنده یا یغىن بير فيكيردىر.

۳۶ بوراق - پېغېرى معراجا آپاران آت.

۳۷ توبا - جىتىدە بير آغا جادىر. خوشختىلیک رمزى كىمى تائىنir.

۴۰-۳۸ کعبه ده اولموش بوت آدلارى.

۴۱ عبدالرحمان این مولجم - هىجرتىن ۴۰- جى ايليندە راماضان آيىندا حضرت. على نى مسجىدە زھرلى قىلىنجلا اولموجول يارالامىش خارىجى.

۴۲ ابوذر - ایلک مسلمانلاردان بىریدىر. تقواسى ايله مشهوردور.

۴۳ سلمان فارسى - اصلا ايصفاهانلى دىر. آتش پرستلر نسلينىندىر. سوننالار خريستيان اولموشدور. اسلام دىنينى قبول ائدىندىن سونرا مىثىلسىز اسلام بئيوكلرىنىدەن بيرىنە چۈرۈلدى. حضرت. محمد اونون حاقىندا «سلمان بىز اھلى بىئىندىر» دىئىب.

۴۴ «القلم» سوره سينه ايشاره دىر.

۴۵ بورادا ابولقازى باهادر خانىن "شجرئى-تورك" اثرینه اىستىناد اولونوب.

۴۶ بىو حدیث ما حمود كاشغارلى نىن "دیوانى اللغات تورك" اثرىنده وئريلب.

۴۷ بورادا بئيوشك تورك عاليمى فواد كۈپرولونون "تورك ادبىتىندا ايلک موتصولووفلر" كىتايينا اىستىناد اولونوب.